TABULARA, TALANA, YALANA BALTA

IRKÇILIĞA, SÖMÜRÜYE, ŞERİATA HAYIR!..

CAMBAZLAR

Sorumlusu: Av. Hayri BALTA

hayri@tabularatalanayalanabalta.com
www.tabularatalanayalanabalta.com

TABULARA TALANA YALANA
BALTA

CAMBAZLAR

Av. HAYRİ BALTA

İÇİNDEKİLER

A.
Acıdıklarım 21
Alacağını İsteyen Adam! 27
Ağzının Tadını Bilmeyenler 23
B.
Boyacı Ökkeş'in Kahvesinde 50
Bu Sütü Kimler İçiyor 32
C.
Cambazlar 1
Cambazın Dostları 2
Ç.
Çaltaklı Odun 15
Çekirdekçi Dede/
Ne Gezer Düşümde 14
Çocuk Kahramanlar… 31
Çok Korkan Çocuk! 28
D.
Dava Düştü 13
Doktor ve Oduncu 16
Dolmuştakiler 22.
E.
Emekli Memur 26
Emine 43
Eşşek Kasabı Deli Alibayram /
Deli Dolu Acımasız Bir Adam / 19
Et Yiyenler Düşünsün!... 46
G.
Gönül Tamircisi 20.
Gördüğüm ve Duyduğum Gibi 48
H.
Halka İnene Bak!.. 44
Hangi Milletvekili 42
Harika Çocuklar 18
Hırsız,
Hırsızdan Hesap Soramaz. 11
İ.
İcra Kuyruğu 25
İkisi de Var 53
İşçiyiz Biz, Köle Değiliz… 29
İyi Ki Cambaz Değilmişim! 3
K.
Kalıt 17
Kapalı Kapılar 54
Kapıcılar 33
Karagöz Milliyetçi 4
Karagöz'ün Beygiri 5
Karagöz'ün Canavarı 6
Karagöz'ün Çaresi 7
Karagöz Politikacı 8
Karagöz'ün Silahı 9
Kim Bu Sivil Adam?.. 51
Küçük Kız 40
M.
Melek Numarası 34
O.
Ojeli Tırnaklar 38
Ö.
Ödünç Bebek 35
Öztürkçe'yi Önleyemezsiniz… 36
P.
Personel Dersi 52
R.
Rıza Dayı 37
S.
Sakar Ali 45
Solcunun Korkusu 12
Söze Verilen Önem 53
Su Cenderesi 49
T.
Tuu. Allah Hepinizin de Belasını
Versin!.. 39
Türbanın Başlangıcı 24
U.
Unutulmayan Günler 41
Y.
Yeni Yurttaş… 30
Yiğit Celile 47
Yurdumuzda Aydınlanma 10

CAMBAZLAR 1

Kırkayak ile Alleben arasındaki boş alana bir cambaz topluğu gelmiş.
Yerden beş metre yükseklikte iki direk arasına tellerini germiş.

Ne zaman cambazın iki direk arasındaki telleri görsem irkilirim.
“Yine mi bir adam sehpası kurulmuş!” derim.

Çocukluk günlerimi hatırlarım.
Bir acıma duygusu çöker içime ezilirim…

Küçükken bile acıma duyguları içinde izlerdim.
“Ha düştü, ha düşecek!” diye erirdim…

Helebeş metre yükseklikte, telin üstüde kurban kesme gösterisi yapmasın.
O zaman gerilirdi bütün kaslarım…

Kurbanının canını alırken cambaz düşmüş canının derdine.
Canını kurtarmak peşinde.
Herkes merak ve korku içinde,
Cambazın ise beş metre yükseklikte,
Telin üzerinde kurban kesmekte…

Cambazla birlikte koyun da düşecek diye korkardım.
Sağıma soluma bakardım;
Bakanların da benim gibi korktuğunu anlardım…

Bu cambaz şimdi her ikindi yine çıkacak tellerin üstüne.
Ya gözlerini bağlayacak, ya omzuna aldığı bayan yardımcısı ile
Ya da boş bir gaz tenekesi içinde telde yürüyecek..

Değil gidip seyretmek oradan geçmeye korkarım.
Gerçekten ben bu denli yüreği yufka mıyım?

Dayanamıyorum bir insanın ekmek parası için canını tehlikeye atmasına.
Kafam almıyor bir insanın ekmek parası için canını ortaya koymasına…

Bizler işçi olarak satarız emeğimizi;
Onlar ise ekmek parası için göze alıyor her türlü tehlikeyi.

Gün gelecek bu işler tarihe gömülecek mi?
Çok isterdim tarihe gömülmesini.
Ama kalkınmış ülkelerde de var bu cambazlık işi.
Hiç kafama yatmıyor can pahasına yapmak bu işi.

Belli ki bunlar; becerikli, cesur, güçlü ve yetenekli kişiler.
Hangi işi yapmak isteseler güçleri yeter.
Öyleyse bu becerikli, güçlü, yetenekli kişiler
Beş metre yüksekliğe bu telleri niçin gerer?

Ya karısı, ya kızı ya yakın akrabası yardımcı,
Tek dertleri ekmek parası…

Ellerine geçen para da bir şey değildir.
Ellerinde bir tepsi, her gösteriden sonra; sanki dilenir de dilenir...

Beni asıl düşündüren yöneticilerin bunlardan habersiz olmalarıdır.
Bunlara canlarını tehlikeye atmadan geçinecekleri bir iş sunmamalarıdır…

Yoksul aileden gelenler ekmek parası için canını tehlikeye atmakta.
Varlıklıların çocukları canlarını tehlikeye atmadan, paraları ile, parasına para katmakta…

Gemisini kurtaran kaptan anlayışı hakim yaşamda.
Nerede kaldı insanlar arasında olması gereken

dayanışma...

Kimileri gemisini yürütür beş metre yükseklikte, gerilmiş teller üstünde.
Kimileri ise yüzdürür gemisini halkın emekleri üstünde.

Öyle bir toplum ki; çoğunluk geçimini sağlamak için yürür kıldan ince kılıçtan keskin sırat köprüsü üstünde...
Unutur kendi durumunu beş metre yükseklikte gerilmiş teller üzerinde yürüyeni görünce.
H.B. Kurtuluş,10.4.1969

CAMBAZIN DOSTLARI 2

Vardır tel üzerinde çeşitli gösteriler yapanlar…
Bunlar, dört beş metre yükseklikte, tel üzerinde gösteri yapan cambazlar...

Tel üstünde attıkları her adım dikkatle izlenir.
“Ha düştü ha düşecek!” diye herkesin yüreği ağzına gelir.

Gün olur dengeyi sağlayan sırık elinde;
Gün olur sırıksız gider gelir tel üstünde.

Bazen, tel üstünde, lastikleri olmayanbisikletle gider gelir.
Her gidiş gelişinde ölümlerden ölüm beğenir.

Bazen iki ayağına su dolu teneke bağlar.
Bu meslekte su dolu tenekelerle, tel üstünde, gidip gelmek de var.
Gaz tenekesinin içindeki su bir dalgalansa denge bozulur.
Bu nedenle cambaz dikkatli olmalıdır.

Bazen çocuklarından birini bağlar iki ayağından ayağına.
İkisi de yere düşüp parçalanır bir ayağı kaysa.

Bazen kuzu ile çıkar telin üstüne.
Tel üstünde kuzu kesme en büyük tehlike.

Tel üzerinde kuzu kesmek de zor bir gösteri.
Fal taşı gibi açılır izleyenlerin gözleri.

Ya bıçağı yiyen hayvancağız can havli ile debelenirse.
Bunun üzerine dengesi bozularak kuzu ile birlikte yere düşerse.

Bu meslekte saymakla bitmeyecek çok numara vardır.
Cambaz dediğin bu tehlikeleri göze almalıdır.

Cambazlar tel üzerinde gösteriye başlamadan önce, ısınma hareketlerinde bulunur.
Tele çıkacakken dost görünenler yanına sokulur.

Bunlar tele çıkmak isteyip de çıkamayanlardır.
Kendileri çıkamadığı için çıkana engel olanlardır.

Bunların yaratılışları tel üzerinde yürümeye engeldir.
Yürüyenlerin yüreğine korku salarak yürümeleri engellenmelidir.

Dost görünerek cambaza akıl koymaya kalkarlar.
“Aman dikkat et, başına bir şey gelmesin!” derler.

Aslında cambazın tepe üstü düşmesi en büyük beklentileridir.
Bunlar cambaz düşünce hemen koşarak::
“Biz sana demedik miydi, bak bizi dinlemedin de böyle oldu, bizi dinleseydin böyle olmazdı...” diyeceklerdir.

Cambaz bu öğütlere gülerek çıkar gösterisini yapmaya.
Sırığa ayağını dolayarak şöyle bir bakar onlara.

Aşağıdakiler çok küçük görünür gözlerine.
Kulak asmaz onların bilgisizlikten ve yüreksizlikten

doğan öğütlerine.

Bunlar kendisine dost görünüpde düşman olanlardır.
Aslında bunlar tele çıkmak isteyip de çıkamayanlardır.

En çok bunlardan çekinir.
En çok bunların dostluk gösterisinden iğrenir.
Öyle ki bu dost görünenler, düşmesi için,
Gece karanlığında gelip tele kezzap bile dökebilir.
Cambaz bir gün düşer mi? Düşer, düşer...
Düşmeyi göze almayan zaten telde ne gezer...

Cambaz telden düşerse bir kere ölür;
Ama telde yürümek isteyip de yürüyemeyenler her gün ölür.
Gaziantep Sabah, 25.9.1973

İYİ Kİ CAMBAZ DEĞİLMİŞİM! 3

Mağazayı kapatırken bu günkü araba satışından aldığı komisyonu düşündü, sevindi.
Diğer satışlardan yaptığı karları da hesaplayınca,
"Bu gün iyi kazanç sağladım!" dedi…
Bu gün eve yürüyerek geze geze gitmeliydi, çevreyi izlemeliydi…
Çünkü bu günkü kazancı tam istediği gibiydi…

Atatürk bulvarından Başkarakol'a doğru yavaş yavaş yürürken çevreyi izliyordu.
Ne de çok tanıdığı vardı…
Kimse kendisine selamvermeden geçip gitmiyordu.
Selamlara selamla karşılık verince mutlu oluyordu,
"Parasıyla değil ya beleş!" diyordu.

Yaşam bu gün, dünkü günden güzeldi.
Öğretmenler, öğrenciler, gençler,
Kol kola gezen çiftler ne de şirindi.
Demek para kazanmak böylesine güzeldi.

Atatürk Bulvarının sağ kaldırımından Başkarakol'a doğru yürürken Kırkayak'a geldi. Kırkayak da bu gün her zamankinden şendi…

.

Alleben deresi ile Kırkayak arasında kalan alanda davul zurna çalıyordu.

Davul zurna sesini duyan oraya gidiyordu.

Anlaşılan yine kente cambaz gelmişti.

Cambaz üzerinde yürüyeceği teli germişti..

Cambazın giydiği forma bedeninin her yerine yapışmıştı.

Yalnızca kolları, omuz başları açıkta kalmıştı.

Bayan Cambazın göğüsleri de dik dikti, dışarı fırlamıştı.

Üzerindeki giysi bedenine yapışmış, bedeninin bütün hatları görünüyordu.

Ne bir gram et, ne de bir gram yağ yoktu bayan Cambazda, sırım gibi görünüyordu.

Bayan Cambazın giysisi parıl parıl parlıyordu.

Bu görüntü içinde Cambaz ilahlaşıyordu.

Komisyoncu teldeki kadına baktıkça hayran kalıyordu…

"Kadın vücudu atletik olursa bu kadar güzel mi olurmuş." diyordu.

Bayan Cambaz, aşağıdaki davulcuya vals havası çalmasını söyledi.

Gözlerini siyah bezle kapalı olarak bir ileri bir geri gidip geldi.

Davul zurnanın uyumlu sesi aşağıdan yukarı yükseldikçe bayan Cambaz sanki telde değil de müziğin ritmiüzerinde yürüyordu.

Yürüme denmez buna sanki kayıyordu.

İzleyenler bayan Cambaz'ın yaptığı numaralarla yarattığı estetiğe takılıp kalmıştı…

Erkek erkeğe yaşamaya alışmış bir toplum kadın bedenini bütün hatları ile görünce ağzının suyu akmıştı.

Bayan Cambaz'ın teldeki numarası bitti.
Yere doğru kırk beş derece eğilimli telden kayarak indi.

Komisyoncu, "Hele şu kadını yakından göreyim!" dedi.
Bu arada bayan Cambazımız para toplamaya başlamıştı elinde tepsi.
Cambaz, elinde tepsi para toplaya toplaya kendisine doğru geldi.
İzleyiciler övgülerini belirterek gönüllerinden ne koparsa; kimi 25, kimi 50 kuruş, en kabadayısı 1 lira verdi.
Bayan Cambaz para toplaya toplaya kendisine doğru geldi.
Komisyoncumuz kaç kuruş vereceğine karar veremedi.

50 kuruş verse ayıp olurdu, 1 lira verse az olurdu.
Kaldı ki cebinde bozuk olarak on lira vardı.
10 lira verirse bu da çok olurdu.

10 liraya 4 kilo şeftali alınırdı,
10 liraya bir kazan kaynatılırdı.

Bu ara bayan Cambaz döndü bir başka seyirciye,
Komisyoncumuz da bunu fırsat bilerek çekildi geriye.

Geri çekilirken toza toprağa basmıştı.
Yeni boyattığı kundurasını toz konmuştu….

"Zarar yok silerim!" dedi.
Çıkardı cebinden kağıt mendili.
Ne var ki kağıt mendille de silmedi.
"Yazık, kağıt mendille ayakkabının tozu silinir mi?"
.
Evdeki ayakkabılıkta toz bezi vardı.
Ayakkabısını evde eşi silerdi.

Bu düşünceler içinde Akyol'daki evine geldi.
Geldiğini eşine haber verdi.
Eşi, aldı ayakkabılıktan toz bezini,

Hemen ayakkabısını sildi…

Eşiklikte terliğini giydi, terliği giymeden içeri giremezdi,
Çünkü terliğini giymezse eşi mırın kırın ederdi,
“Yine mi terlik giymeden terli çorabınla halıyı kokuttun, kirlettin?” derdi.
Akşam yemeğinde eşinin dikkatini çekti.

Kocası dalıp dalıp gidiyordu.
Sordu: “Kele herif nedir derdin, niçindalıp dalıp gidersin?
Acayip acayip beni süzersin…”

Dalıp gitmesinin nedenini, eşine söylemedi.Dalıp gitmesinin nedeni Cambazın elindeki tepsiydi.
Çatışma içindeydi, cambaza para vermemekle ayıp etmişti.
Artık yatma zamanı gelmişti. Eşi, çoktan geceliğini giyip yatağa girmişti.
Pijamasını giydikten sonra söndürdü elektriği.
Eşi de: “Gece lambasını yakayım mı?” dedi.

Kendisi cambazlık oynamaya başlamıştı.
Gözlerini yumarak kapatmıştı.

Gözleri kapalı düz bir çizgi üzerinde yürürmüş gibi aynı doğrultuda adım atmaya çalışıyordu.
Ellerini iki yana açıp yürüdükçe kendini Cambaz sanıyordu.

Eşi, kocasının yaptıklarına anlam veremiyordu.
“Kele herif bu ne hal, çıldırdın mı?” diyordu.

“Sinirlerimin sağlam olup olmadığını deniyorum. Sinirleri sağlam olan düz bir çizgi üzerinde düşmeden yürürmüş, sinirleri bozuk olan ise yürüyemez düşermiş.”
Eşi, kocasının düşer gibi olup da düşmesini iyiye yoruyordu. “Demek ki kocamın sinirleri sağlam!” diyordu.
Cambazlığa özenen komisyoncu gözleri kapalı olarak

yürümeyi yeniden denedi.

Yürüyemedi, düşer gibi olunca yataktaki eşinin üzerine attı kendini.

Eşi, eşinin cilveleşmek için böyle yaptığını sanıyordu.

Komisyoncumuz ise içinden “İyi ki cambaz değilmişim!” diye seviniyordu.

Gaziantep Sabah, 22 Ağustos 1974

KARAGÖZ MİLLİYETÇİ 4

- Aman Karagözüm ne hal bu hal?
- Girme içeri ne alacaksan dışardan al.
- Aman Karagözüm sen de çok kalın kafalısın.

Hal dedimse sebze halı demedim, memleketin hali dedim.

- Ee ne olmuş memleketin haline.
- Eski hamam eski tas yine..Yoksa Amerika; eti, sütü, buğdayı, pilavı mı kesti?

(Karagöz, Çat! bir tane Hacivat’a vurur)

- Desene kerata başkaları verince sırt üstü yatarız.
- Ellerin kırıla Karagöz! AP ile milliyetçi derneklerin gazabına uğrayasın emi...

-Onlar da neyin nesi Çelebi?

-Aman Karagözüm yine uykudasın. Memleketin her tarafını sarmışlar.

Hoşlarına gitmeyeni pataklıyorlar.

Sinema, tiyatro basıyorlar.

Adana’da, Bursa’da, Silifke’de,

Maraş’ta, Adapazarı’nda, Kayseri’de...

Ellerinde taş, sopa sokağa düşmüşler. Yakaladıkları solcuları bir güzel dövmüşler...

(Karagöz eve kaçar.)

- Aman Karagözüm nereye kaçtın böyle?
- Neme lâzım, belki buraya da gelirler.

Yiğitliğin onda dokuz u kaçmak, biri de soğan kesmek..

- Karagöz’üm kaçmakla kurtulamazsın. Evden çıkarır yine döverler.

- Sahi haa.. Nereye kaçmalı bunların elinden? bu milliyetçilik ne demek?
- Milliyetçilik demek; et, süt, buğday, pilav Amerika'dan gelsin, biz yiyelim demek…
- Yaşasın Amerika!
- Ne o Karagözüm sen de mi milliyetçi oldun?
- Aklın varsa sen de milliyetçi olursun.

Amerika; etini, sütünü, ekmeğini, pilavını verir sen de yersin.

Böylece Dayak yemekten de kurtulursun...

- Aman Karagöz adama beleş bir şey verirler mi? Memleket elden gidecek...
- Bırakmayız; bin gavura bedel bir Müslüman Türk!..

- Aklın yetmiyor Karagöz'üm...

(Çat! Bir tane daha vurur...)

- Senin aklın yetti de çok iş becerdin?

Ekmek elden, su gölden. yiyip içmesi senden…

Ye, iç, yat...

Dalganı bozan olursa dayak at. (Karagöz güler...)

Hii hii.. amma güzel haa!..

Aman avrat nerdesin gözünü seveyim...(Karagöz, kıçını yere sürter, kaşınır, güler, takla atar...)

Hii, hii... Yaşasın Amerika, yaşasın milliyetçilik..

Kahrolsun Hacivat, kahrolsun ilericilik!..

Gaziantep Toplum gazetesi. 14.7.1968

X

"Bak Fevzi,

Aşağıdaki Karagöz öyküleri günümüzden kırk yıl önce Toplum'da çıkmıştır. Toplum'un sloganı: "Haftalık solcu gazete!" idi.

Türkiye'de solcu olduğunu açıkça belirten ilk gazeteydi...

Aşağıdaki yazımı okuyunca Gaziantep ırkçı ve şeriatçısının bana "Komünist!" demekte haklı olduğunu görüyorum.

Hangi cesaretle yazdık biz bunları...
Yani biz de az çılgınlık yapmamışız...
HB, 28.6.2005”

KARAGÖZ’ÜN BEYGİRİ 5

Karagöz önde. Yularından tutup çektiği kır beygir arkasında. Gidiyorlar yolda. Hacivat çıkar karşılarına.
- Eşşek Kasabı Deli Bayram’ı gördün mü Hacı kardaş?
- Hayrola Karagözüm Eşşek Kasabı Deli Bayram’la ne işin var?
- Sorma Hacivat sorma.. Bir kır beygire düştüm ki tam bir bela. Gittikçe huysuzlaştı.
Dizgin, üzengi dinlemiyor. Önüne çıkanı ısırıyor, arkasına geleni tepiyor...
Artık usandım kendinden.
Eşek Kasabı Deli Bayram’a verip kurtulacağım elinden…

- Aman karagözüm Eşek Kasabı Deli Bayram’a verecektin de niçin aldın,
Yem verdin, başına bela ettin.

- Bu kır beygirle yükçülük edecektim.
Geçim sıkıntımı giderecektim.

Pazarda bana bu kır beygiri övdüler.
“Binlerce marifeti var” dediler.
“Hele her Cuma günü seni Eyüp Sultan’a götürüp getirirse,
Cenneti garanti edersin!” dediler...

- Eee sen de inandın, bu kır beygiri aldın, öyle mi?
- Biri söyler dini gibi, biri inanır imanı gibi...
- Eee, ne oldu sonra peki?
- Görmüyor musun ağzım burnum yara bere içinde.
Sözde üzüm getirip satacaktım Pazar yerinde…
Bana bir tekme attı,
ağzımı burnumu birbirine kattı...

- Anlat Karagöz'üm, iyice meraklandım.
Heveslendim, az daha ben de bir kır beygir alacaktım.
İyi ki almamışım...

- Hangi birini anlatayım Çelebi.
Nerden buldum ben böyle aksi Kır beygiri.

Önceki gün diğer yükçülerle bağdan mahralarla üzüm vurduk sırtına.
Yola çıkar çıkmaz diğer beygirler kalktı tırısa.

Bizimki ile ben kaldık mı en arkada. Bizimkine "Çö! Çüş!! dersin tınmaz.
Çakılıp kaldı yolun ortasında, bir adım atmaz.
Onlar ilerledi biz kaldık geri.
Ulan geri kaldık, yürüsene herkes bizi geçti!"
Birkaç değnek vurdum sırtına,
Birkaç defa da elimdeki değnekle dürttüm kıçına.

Ben vurdukça, ben dürttükçe yamıştı durdu. Bana kinayen bir adım atmadı durdu…
"Ulan seni bana sayı ile mi verdiler!" diyerek yerden bir taş alıp da oman şu mu diye vurunca,
Arka ayakları ile bir tekme savurdu ki bana
Ağzımı burnumu getirdi bu duruma...

- Ee! Sonra ne oldu?
- Bereket bu sırada çalıların arasından bir boz it çıktı.
Boz iti gören bizimkine bir canlılık geldi ki sorma gitsin..
Boz itin arkasına düştü, tıpış tıpış gitti.
- Bu boz it de kimin iti?
Yoksa sokak köpeği mi?
- Yok karagözüm bu boz itin sahibi dünyanın ağası.
Bunun ağası dünyanın baş belası.

Neyse bizim kır beygir boz itin arkasından yürümeye başladı, diye sevinirken,
Birdenbire arazide manevra yapan askerler çıkmasın mı ilerden…

Bizim ki askerleri görünce zangır zangır titremeye başladı.

İshal olmuş gibi çatır çatır karnı boşaldı.

Kıçından çıkan pislikleri üstümüze başımıza fırlattı.

Karnının içinde ne kadar pislik varsa sulu sepken yüzümüze gözümüze sıçrattı.

- Bu kır beygir, askerleri görünce niçin karnı gitti?

- Bu kır beygir beş yıl önce, 27 Mayıs'ta, askerlerden birgüzel sopa yemişti...

Meğer kır beygirin, beş yıl önce askerlerden yediği dayak aklına yer etmiş.

Ne zaman, nerede bir asker görse ishal olmuş gibi karnı gidermiş…

- Boz it ne yaptı bu arada?

- Ne bileyim Hacı kardeş, manevra yapan askerleri görünce onlara yanaşıp yaltaklanmaya başladı.

- Pek, sen ne yaptın sonra?

- Askerler gittikten sonra bizim kır beygir yine huysuzlandı.

Zor zekat kente, pazara girdik. Bizim ki pazardaki kalabalığı görünce; yükünü indiren diğer eşekleri beygirleri görünce şımardı.

Bir kişneme tutturdu ki sorma gitsin.

Benim bildiğim, "İnya haa! İnya haa!" diye kişner... beygir dediğin

Hacivat dayanamadı sordu:

- Söylesene iyice meraklandım doğrusu.

Nasıl kişnedi senin bu beygir bozuntusu?..

- Bizimki başladı kişnemeye "Gommünisler geliyor ha!! Gommünistler geliyor ha!"

- Beygir dediğin ne bilirmiş komünistti Karagözüm?..

- Ne bileyim Hacivat'ım.

Böyle marifeti de var benim kır atın...

Neyse yükümüzü boşalttık, eve doğru yola çıktık. Bizim ki yol üstünde bulunan tiyatro salonuna saldırmaya başlamasın mı?..

Bu arada önüne çıkan çoluk çocuğa da tekme atmasın mı?

Halk başımıza toplandı.

“Bu beygirin sahibi sen misin?” diyerek bana da, ona da bir güzel dayak attı.

Bizim ki dayağı yedikçe arka ayakları üstünde şaha kalktı.

“Gommünistler! Gommünistler! Kahrolsun komünistler!..” diyerek haykırdı...

- Desene komünist uzmanı senin bu beygir?

- Neyse tiyatrodan biraz uzaklaştık. Bizim ki yolda gitmekte olan yaşlı, ak saçlı bir adam gördü.

Yaşlı adamı görünce yine kişnemeye başladı.

“İnya ha ha! İnya ha ha! Münafık ha! Baş münafık ha!..” diye saldırmaya başladı.

“Bu askerleri üstüme salan sensin!” diye onu ısırmaya başladı.

Bıraksam yularını yaşlı adamı ayağının altına alıp ezecek, öldürecek.

Bunun huysuzlandığını gören sağdan soldan

Yetişen halk, işçi, köylü, asker, öğrenci

“Ulan! Ne istersin yaşlı adamdan?

Çekil git şuradan...” diyerek başladı bizim kır beygire değnekle vurmaya…

Vur babam vur! Bizim ki değneği yedikçe bağırdı da bağırdı:

“İnya ha ha! İnya ha ha! Gommünistlerin başı, bu ha!”

İşte bu nedenle bu kır beygiri götürüp Deli bayram’a teslim edeceğim.

- Karagözüm, böyle antika beygir,

Deli Bayram’a nasıl teslim edilir?

- Neden ki?

- Bunu götürüp bir sirke satarsan çok para alırsın. Kim görmüş dünya da “Gommünist ha! Gommonist ha!” diye şaha kalkan beygiri.

Seyirciler de, falan sirkte “Komünist, komünist diye bağıran beygir var!” diye propagandasını yapınca meraktan sirke koşar.

Karagöz'ün aklına yatar bu fikir.
Gider sirke doğru arkasında kır beygir...
+
Hayri Balta, Gaziantep, Toplum gazetesi, 11.8.1965

KARAGÖZ'ÜN CANAVARI 6

Karagöz, elinde zindiyan bir sopa beklemektedir kapıda.
Hacivat varır Karagöz'ün yanına:

"Hayrola Karagözüm, elinde sopa…
Ne beklersin kapıda?"

"Kentte bir canavar varmış.
Ağzından burnundan salyalar akıtarak homurdanıp dururmuş.
Fakir fukaranın iliğini sömürürmüş."

"Karagözüm dalga geçmişler seninle.
Asıl canavar kentte değil başka yerde."

"Bu canavar nerededir?
Şekli şemaili nedir?"

"Ensesi kalındır, göbeği şişkindir.
Başında fötr şapka vardır.
Medeniyet yuları kravattır.
Altında kadillak, bazen da kırat.,
Ağzında da puro vardır..."

"Bu dediğin canavar değil adam be Hacivat!"
"İşte asıl canavar bu, adam donuna girmiş…

Senin korktuğun canavar; karışmazsan, kimseye karışmaz,
Sesini çıkarmaz. O, aç kalınca karnını doyurmak için yer, acıkmadığı zaman kimseye karışmaz…
Ama bu canavar doymak bilmez. Tüyü bitmedik yetimlerin hakkını yer.

İşçinin, köylünün emeğini kapar biriktirir.
Nerede ne bulursa yer; yedikçe, yiyesi gelir!..”

Karagöz korkusundan elindeki sopayı atar, içeri kaçar.
“Nereye kaçtın Karagözüm!”
“Ulan kaçmayayım da ne yapayım?
Kaldık ortada bir sen, bir de ben...
Şimdi gelip ikimizi de yemek isterse ne ederim ben?”

“O öyle kemiklerini kırarak, paçanı ayırarak yemez Karagözüm!
O senin iliğini kemiğini emer de ruhun duymaz, a benim dostum!..”

“Ulan nasıl canavarmış bu canavar!
Bu canavar karşısında Devlet ne yapar?”

“Bu canavar böyle canavar işte.
Bir eli Amerika’da, bir eli Avrupa’da,
Bir eli devlette. Bir eli siyasette, bir eli emniyette.

Canavar, varlığını hisseden olursa ‘Dinsizdir, komünisttir’ diyerek ya içeri attırır,
Ya da dünyasını karartır...”

Karagöz, şapkasını kaldırır ensesini kaşır:
“Ulan ne boktan bir canavarmış bu canavar.
Nasıl kurtuluruz bunun elinden söyle ne var?”

“Bundan kurtulmanın tek yolu medeni cesaret gösterip üzerine gitmektir.
Hep birden üstüne gidersek güneş görmüş kar gibi erir.”

Karagöz merak eder, sorar:
“Nerde satılır bu medeni cesaret!”
Hacivat: Karagözün cehaletine güler:
“Karagözüm yazık sana, bu ne cehalet! Medeni cesaretin attarda satıldığını bilmez misin?
Gider attardan biraz medeni cesaret istersin!..” diyerek

Karagöz'ü baştan savar.

Karagöz:

"Yavaş öyleyse, gidip attardan yüz paralık medeni cesaret alayım!" diyerek gider.

Hacivat arkasından bakarak acı acı güler...

KARAGÖZ'ÜN ÇARESİ 7

- Gel Çelebi gel hele.
- Ne oldu gene, meymenetsiz Çingene?..
- Değme bana Çelebi başım dertte.
- Hayrola Karagöz'üm, ne oldu söyle.

Bir çaresini buluruz elbette...

- Hiç sorma Çelebi, öyle bir belaya çattık ki!
- Anlat Karagöz'üm meraktan çatlayacağım şimdi...
- İhtilaldan önce bana "Vatan Cephesi'ne geçmelisin; yoksa halin harap diyen!" adam şimdi de "Kahrolsun komünizm demezsen halin harap!" diye önümü kesiyor.

Niyeti bozuk Çelebi. Önceki gün de gelmiş "İllâ ki kahrolsun TİP! Kahrolsun Aybar Mehmet Ali! demelisin... dedi.

Demediğin takdirde Sen bir komünistsin!"... demesin mi...

- Eee, sen ne dedin?
- Ne diyeceğim kafamı kızdırdı. Siz çoğa varıyorsunuz, yeter aldattınız milleti! diyerek yüzüne tükürdüm,

Şimdi git buradan, yoksa döverim seni dedim, kovdum...

- Amma yapmışsın Karagöz'üm, yoktur sana sözüm.

Ne yaptı yüzüne tükürünce... Sen onu söyle bana önce...

- İt gibi kuyruğunu kıvırıp gitti...

Bir daha ne önüme çıktı, ne yolumu kesti...

- Yaşa Karagöz'üm!

Yoktur sana sözüm.

Yalnız bir daha öyle yapma.

Yapacak başka işler de var unutma.

- Ne yapalım ya bu sırnaşıklara?
- Maşa dururken elini ateşe sokma.

Kim gelirse gelsin, “TİP şöyledir, şudur budur! diye zırvalarsa.

Uzat bir kağıt kalem ona, TİP hakkındaki düşüncelerini yaz şuna. Altına da at bir imza, de bakalım ne yapacak sonra...

- Haydi yazdı diyelim.

Sonra ne edelim?

- Yazamaz! Altını da imzalayamaz. Sen bakma onların ulu orta konuşmalarına.

Bir gelecek var bunların başına... O kadar medeni cesaret yok onlarda

Ama üstüne yok bunların ilkellikte.

Karagöz Hacivatın sözünü keser:

- Kel değil Çelebi Hepsinin de saçı sakalı var keçi gibi...

- Kel demedik Karagöz’üm, ilkel dedik.

- Hacı Cavcav, ilkel demek ne demek?

- İlkel demek çıkarının nerede olduğunu bilmemek demek.

Sömürüldüğü halde kendisini sömürenlere bekçilik etmek...

- Söylediklerinden bir şey anlamadım Çelebi. Amma gösterdiğin çare iyi.

Haydi bakalım gelsinler babayiğitlerse.

Yaz ulan ilkel oğlu ilkel, hakkından geleyim senin derim…

Karagöz, “Kağıt kalem, kağıt kalem!” diye şapkasını kaldırarak kafasını kaşır...

Sevinerek eve koşar. “Aman avrat koş bana bir kağıt kalem getir…

(Hayri Balta, Gaziantep toplum gazetesi. 25.8.1965)

KARAGÖZ POLİTİKACI 8

Hacivat Karagöz’ü evden çağırır:

- Gel hele Karagözüm, biraz muhabbet edelim.

- Ulan köftehor yine kızdıracaksın kelim.

- Bil bakalım Karagözüm, nedir emperyalizm?

- Enver, polis değil; kahveci azizim...

- Bilemedin, şimdi şunu bil bakalım: Nedir kapitalizm?
- Elin ciğerini mi kaptı kaçtı itin?
- Aman Karagözüm sen de çok mankafasın...
- Ağzını topla asıl sen mangal kafasın.
- İyi ama, iki soru sordum bilemedin.
- Bilirdim; ama, Türkçesini söylemedin...
- Peki Türkçesini söyleyelim: Emperyalizm demek, geri kalmış ülkelerin kalkınmasını istememek ve onları sömürmek demek...
- Ha şöyle Türkçesini söyle de bilek.

Bilmez misin ne mektep gördük, ne de yaladık mürekkep.

Oldu olmaya şu ciğeri kapıp kaçan iti de anlat, bilelim bu ne demek?

- Ciğer kapıp kaçan it değil Karagözüm, Kapitalizm?..
- Ne demek bu?
- Parasıyla para kazanana, parası olup işçi çalıştırana, işçiyi, köylüyü adam yerine koymayana, seçimden seçime oy toplayana kapitalist derler.
- Desene şuna, para babası, apartman, fabrika, toprak ağası.
- Sağ olasın Karagözüm, bu söylediğin kapitalizmin Türkçesi...
- Hacı Cavcav!
- Yeter bıktırdın yav.
- Şimdi de ben sana soracağım.
- Sor yanıtlayayım...
- Bil bakalım ne demektir bakımsız kış kabağı?
- Karıştırma Karagözüm, politikaya patlıcanı, kabağı...
- Ne bileyim ben böyle diyorlar. Bakımsız kış kabağı...
- Yoksa, demek istediğin “Bağımsız dış politika mı?”
- Heye, bakımsız dış politika demek istiyorlar. Ne demek şu bakımsız dış politika...
- Bakımsız değil bağımsız dış politika demek.

Bağımsız dış politika demek başka devletlere sormadan karar alabilmek demek.

- Demek, biz başka devletlere sormadan karar alamıyoruz?

- Alamıyoruz ya... Kıbrıs'taki soydaşlarımızı, Pakistan'daki dindaşlarımızı koruyabiliyor muyuz?
- Sahi haa, demek ki biz bağımsız bir ülke değiliz.
Bağımsız olmazsak gümbürder gideriz...
Memleket elden giderken biz de birbirimize düşeriz...
Afallayan Hacivat'a; Karagöz, "çat!" Bir tane yapıştırır:
- İşte buna bağımsız politika denir...
Gaziantep, Toplum. 22.9.1965

KARAGÖZ'ÜN SİLAHI 9

Karagöz, Hacivat'ın evine bir taş atar.
- Çık dışarı Hacı Cavcav...
Hacivat pencereden başını uzatır:
- Ne o Karagöz'üm nedir derdin?
- Uzatma Hacı Cavcav, sana aşağı gel dedim.
Hacivat kapının önüne gelir, gelir gelmez Karagöz yakasına yapışır.
- Boşalt cüzdanı, sökül paraları...
- Ne parası Karagözüm?
- Haberin olsun, Gomünizmle Mücadele Derneği üyesi oldum.
Halkın malını mülkünü, gomünislerden korumak için para topluyoruz.
- Aman Karagözüm, ne malım var ne mülküm...
Devlet var, hükümet var, ordu varken komünistlerin malımızı mülkümüzü alması ne mümkün?..
- Sen bilirsin Çelebi. Vermezsen seyreyle sen başına gelecekleri...
Seni gomünist diye mimleriz.
Bizim gomünist diye mimlediğimizi emniyet fişler...
Ondan sonra siyasî polis peşine düşer.
- Aman Karagözüm etme eyleme.
Benim gomünistlik neyime.
Neyim var ki para verem size..
- Yalan söyleme Çelebi. Tapulu evin, küllükte külün, mezarlıkta ölün,
Cebinde enfiye kutun. Hepsi için vereceksin 500 milyon...

- Aman Karagözüm. Bu 500 milyon benim varım, yoğum...

Karagöz, yakasına yapıştığı Hacivat'ı sallar:

- Ben onu bunu bilmem, boşalt ceplerini yoksa gitmem.

- Karagözüm, dostluğumuz, tuz ekmeğimiz var, seninle bu kadar...

- Tuz ekmek hatırına 500 milyon diyorum.

Ha unuttum, 500 milyon da ırz ve namusun için istiyorum...

- O neden?

- Namusunu, ırzını koruyacağız gomünistlerden...

- Ama Karagözüm, gazeteler yazıyor, sizin derneğin bir şube başkanı genç bir kızın ırzına geçmekten tutuklanmış.

Peki, ırz düşmanı bizim ırzımızı nasıl koruyacakmış?..

- İnanma Hacivat gazetelerin yazdıklarına.

Gazetecilerin hepsi hayta.

Aslında o başkanımız, 7-8 yaşlarındaki kızların eteğinin altında gomünist parmağı var mı yok mu onu arıyormuş...

O gomünist uşağı haytalar başkanımıza iftira atmış.

Sen şu bir milyonu vericin mi? Yoksa seni mimletip fişleteyim mi?

- Dur Karagözüm eve gideyim. Halı kilim, neyim varsa satıp geleyim…

Hacivat gider, Karagöz sinsi sinsi güler.

- Ulan Hacı Cavcav bende bu silah, sende bu korkaklık varken;

Gomünistlerden koruyacağız diye çok para sağarız senden...

Yaşasın silahımız, yaşasın derneğimiz.

Kim bize karşı gelirse onu mimleriz...

Karagöz gülerek bir takla atar.

Ayak ayak üstüne atar, sırt üstü yatar...

Gaziantep, Toplum. 28.7.1965

+

40 yıl önce kullanılan bu silah bu gün de Kürtler için kullanılacaktır. Çünkü "Devlet devletliğini yapmazsa evimizde nasıl oturacağız? Beyler titreyin ve kendinize gelin..." demeye başladılar.

Bakınız; 9.9.2005 tarihli Milliyet (Hasan Cemal) ve

Vatan...

YURDUMUZDA AYDINLANMA 10

Ortaokulu birinci sınıftan bırakması çok zoruna gidiyordu.

Birlikte okuduğu arkadaşları; şimdi, avukat, doktor, mühendis olup memlekete dönüyordu.

Bu durumu gördükçe de kahrolup çılgına dönüyordu.

Arkadaşları okuyup bir meslek sahibi olmuştu.

Kendisi ise onun bunun kapısında minnetle rica ile iş bulmuştu.

O gün televizyonlar şöyle bir duyuru yapıyordu.

“Aydınlanmanın yolu okumaktır.” deniyordu.

Dedi kendi kendine: “Bir ortaokul diplomasına bile sahip olamadıysan, okuyup aydınlanmanın yolu da tıkanmadı ya!..”

Sonbaharın güneşli bir Pazar günü okuyup aydınlanmaya karar verdi.

Solcuların okudukları kitapları okuyarak aydınlanma yoluna giderse başına olmadık işler gelecek, enazından akla gelmedik işkence görecekti.

Milli Eğitim Bakanlığının önerdiği kitaplardan okumalı idi.

Ne kebap yanmalı, ne şiş gövermeli idi.

Böylece okuduğu kitaplar başına iş açmazdı.

Evini bassalar bile yasak kitap bulamazlardı.

Hemen evden çıkarak büfeden bir tane İslamiyet dergisi, bir tane Sızıntı, bir tane de Zafer dergisi aldı.

Bu dergilerin daha önce Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığınca gençlere satılmıştı…

Eve döndü. Aldığı derginin birinin arka kapağında, şöyle yazıyordu:

“Az ye, az iç, az uyu, az konuş, çok zikret, çok düşün, tefekkür et. Tarikat denilen bir meslek var ya, bu mesleğin köküdür bunlar. Bazı insanlar derler ki, bu tarikat nerden çıktı? Müslümanlık yetmiyor mu? Bunun aslı Kuran ve Hadis’tir. Çünkü tarikattan gaye istikamettir. İstikameti emreden Kuran’dır.”

Ortaokul birinci sınıftan terk gencimiz bu satırları okuyunca sordu kendi kendine:

“Benim tarikatım var mı?” Yanıtını yine kendisi verdi: “Yok!”

Tarikatın aslı Kuran ve Hadis olduğuna göre; demek ki Allah’ında, devletin de, milletin de emrine göre bir tarikata girmek gerekti.

Kaldı ki kendisi de çok içki ve sigara içmesinden yakınıyordu.

Geleceğini hiç de parlak görmüyordu.

Kendisini sigaraya, bira’ya vermişti.

Canı sıkıldıkça okuyacağına içiyordu.

İçtikçe çok yiyip çok uyuyordu.

Üstelik bir de parasından ve sağlığından oluyordu.

Arkadaşları bile kendisine çıkışıyorlardı

“Gençliğine kıyma!” diyorlardı.

Bir tarikata girerse hiç olmazsa ıslah-ı nefs eder, içkiyi, sigarayı bırakırdı.

Böylece günah işlemekten kurtulup hidayete ererdi.

Belki de Allah kendine “Yürü ya kulum!” derdi.

Tarikatta ilerler, bir post sahibi bile olurdu.

Post sahibi olunca da turnayı gözünden vururdu.

Evi müritlerle dolardı.

Müritler evini armağanlarla, mutfağını bal kaymakla doldururdu.

Böylece geçinmenin yolunu da bulmuş olurdu.

Okuyup meslek sahibi olan arkadaşlarından daha saygın olurdu.

Bu düşünceler kendisine çok çekici geldi.

“Hangi tarikata girsem acaba?” dedi.

Oturduğu gecekondu mahallesinde kara sakallı, cüppeli, sarıklı delikanlılar gün geçtikçe çoğalıyordu.
Kendisi ise onların arasında bir yabancı gibi kalıyordu.
Bu gençlerin çoğu da Sitelerdeki mobilya üretenlerin işyerlerinde çalışıyordu.
Onlardan birine rica etse kendisini seve seve tarikata götürürdü.

Dergileri göz atmaktan vazgeçti.
Sedire sırt üstü uzandı. Gözlerini tavana dikti.
Düşüncelerinde bu güne değin karşılaşmadığı bir aydınlanma oluyordu.
Sakallı, sarıklı, cüppeli halini göz önüne getirdikçe kendisi bile kendisine saygı duyuyordu.
Sonra elinde bir de tespih olması gerektiğini düşündü.
Hacı Bayram'a giderek kendisine şöyle doksan dokuzla koyu sarı bir kehribar tespih alırsa önündeki bütün kapılar açılırdı.
Allah'ın gözüne girerdi,
Devletin, milletin gözüne girer hidayete ererdi.
Gerisi kendiliğinden gelirdi...

Sırt üsttü yattığı sedirde hayaller kurarken uyumuştu.
Müritler başına toplanmış "Huu!" çekiyordu.
Gencimiz uykuda bile hidayete ererek aydınlanmaya başlamıştı...
İşte yurdumuzda gençlerimiz böyle aydınlanıyordu...
Hayri Balta, 1.10.1985

HIRSIZ, HIRSIZDAN HESAP SORAMAZ 11

Kızılay'dan Ulus'a giden otobüslerden birine son binen ben oldum. Otobüs dolmuştu. Sürücünün arkasında, ayakta, yer buldum.
Otobüsün sürücüsü hareket saatini beklerken duvarlara yapıştırılmış afişlerden birini dikkatle inceliyor ve bu arada da bıyık altından gülüyordu.
Otobüs sürücüsünün baktığı yere ben de baktım.
Baktığı yerde Yeniden Doğuş Partisi'nin (Hasan Celal

Güzel'in kurduğu parti) mavi zemin üzerine beyaz harflerle yazdığı şu yazılar okunuyordu. "HIRSIZ, HIRSIZDAN HESAP SORAMAZ."

Otobüs sürücüsü işçinin cep radyosu da tam önünde duruyordu. Anonsta Zülfü Livaneli'nin "Ah Cüceler Cüceler" adlı parçasının çalınacağı duyurulunca sürücü radyonun yükseltti ses tonunu…

Bu parçayı yeni duyuyordum.

Yalnız birkaç dizesini anlayabiliyordum.

Şöyle diyordu: "Ah cüceler, cüceler, uzun boylu cüceler... "

Sonra şu dizeyi de anlayabildim: "Ah, cüceler cüceler, çalıp çalıp satar…"

Parçanın burasında sürücü Yeniden Doğuş Partisi'nin duvarlara yapıştırılmış afişine bir göz attı…

Bıyık altından güldü, gaza bastı.

Sürücünün gülüşünü anlamlı buldum.

Ben de güldüm.

Çünkü bende, ne bıyık var altından gülecek,

Ne de sakal var üstünden gülecek..

Yeniden Doğuş Partisi Genel başkanı, şu bizim hemşeri,

Olduğu söyleniyordu Gaziantepli

Ama ben bu Hasan Celal Güzel'i ne sokaklarda gördüm, ne kahvelerde,

Ne futbol sahalarında ne de Kavaklık dediğimiz yerde.

Aristokrat bir aileden geldiği için onların dünyası bizlerin dünyasından ayrı,

Belki bu nedenle gözüme çarpmadı.

Hasan Celal Güzel'in adını ilk olarak ANAP döneminde duydum.

ANAP'ta Milli Eğitim Bakanı oldu.

Ağırbaşlı oturaklı bir görünümü vardı.
Şimdi de kalkmış “Hırsız, hırsızdan hesap soramaz” diyerek politikacılarımızın hırsız olduğunu açıklıyordu.

Hatırlarsanız DYP son genel seçimlerde, “Hırsızlardan hesap soracağız!” diye propaganda yapmıştı.
Bu hesap sorma sloganı ile de ANAP’ın elinden kıl payı iktidarı kapmıştı.
O sıralarda da Hasan Celal Güzel ANAP’tan ayrılmış, Yeniden Doğuş Partisi’ni kurmuştu.

Görüldüğü gibi bizim Hasan Celal Güzel; ayrıldığı parti ANAP’ı da, DYP’sini de hırsızlıkla suçluyordu.
Ankara’nın güzelim caddelerine “Hırsız, hırsızdan hesap soramaz!” diye afiş asıyordu.
Bizim otobüs sürücüsü de Hasan Celal Güzel’in bu sözlerine bıyık altından gülüyordu.

Hasan Celal Güzel, Devlet ve Milli Eğitim Bakanlığı yaparken ANAP’ın hırsızlıklarına ilişkin bir sözcük etmemişti.
Ne ANAP’ta iken ne de ayrıldıktan sonra ANAP’ta yapılan hırsızlıklara ilişkin suç duyurusunda bulunmamıştı.

Böyle bir kişinin ANAP’tan ayrılır ayrılmaz partisini hırsızlıkla suçlaması ne derece inandırıcı olabilirdi?
Döndüm, otobüs sürücüsüne baktım. Hâlâ bıyık altından gülüyordu,
Otobüs sürücüsü derin derin düşünüyordu.
Radyo da “Ah! Cüceler Cüceler” şarkısı çalıyordu.
Benimse aklımdan şu Gaziantep deyimi geçiyordu:
“Hemşerim, böyle politika yapacağına git de hamam kapısında kil sat!”

Bu bir Gaziantep deyimidir.
Ne demek istediğimi Gazianteplilerçok iyi bilir.
Ankara, Ulus gazetesi. 26 Kasım 1993. HALKTAN köşesi.

SOLCUNUN KORKUSU 12

Greve karar veren Gaziantep Genel-İş Sendikasının Saray Yazlık sinemasında geçtiğimiz Pazar yaptığı toplantıyı tesadüfen öğrendim.

İzlemek için toplantı salonuna girdim.

Toplantı olağan sürüyordu.

Diğer sendikalar ortak bildiri ile grevi destekleyeceklerini bildiriyordu.

Ne var ki yakalarında Eski Muharipler Cemiyeti rozeti taşıyan kemik yığını halindeki temizlik işçilerinin boynu bükük halleri beni tedirgin etti.

Olur muydu, bir devlet, bir millet kendi gazilerine çöpçülüğü layık görür müydü?

Bunun yanında Genel-İş Sendikası üyelerinin büyük çoğunluğunun köyden göçme ırgatlar oluşu ve konuşulanlarla, konuşmalarla ilgisizliği beni düşündürüyordu.

Kültürden yoksun işçilerle nasıl olur da sosyalist bir iktidar kurulabilirdi...

Konuşmacı sendika başkanları da patır patır dökülüyordu.

Hiç biri ne dediğini bilmiyordu.

Hepsi de hamasi nutuklar attıkça işçilerimiz coşuyordu..

Bu arada toplantı salonunda dolaşıp duran fotoğrafçı dikkatimi çekti.

Yuvarlak kafalı biri, fıldır fıldır ediyor gözleri.

Ama bu fotoğrafçının fotoğraf görülmeye değerdi.

Bu fotoğrafçı mikrofonu eline alanın burnunun dibinden fotoğrafını çekiyordu.

Sahneyi çıkıyor, salondakileri süzüyor; bir sağ yandakileri, bir sol yandakileri görüntülüyordu.

Sonra sahneden inerek biraz önce görüntülediklerinin, üçünün-dördünün bir adım yakınından, tölebine (maklaşına) getirip getirip fotoğrafını çekiyordu.

Toplantıya gelenlerin en küçük bir kıpırdanışları,

coşkuları taşkınlıkları bu fotoğrafçının objektifinden kaçmıyordu.

Bu ara toplantıya Belediye Meclisi üyesi Av. Selahahattin Çolakoğlu da geldi.

Belediye işçilerinin yaptığı toplantıya bir Belediye Şehir Meclisi üyesinin gelmesi en doğal hakkı idi.

Gönül isterdi ki başta Belediye Başkanı olduğu halde Encümen Üyeleri de geleydi.

Söz orda değil bizim fotoğrafçı koşarak geldi.

Selahattin Çolakoğlu, daha kıçını yere kor komaz, elli santimden, burnunun dibinden, fotoğrafını çekti.

Selahattin Çolakoğlu bile bu fotoğrafcıya “Ne bu telaşın, tabakhaneye bok mu yetiştiriyorsun!” diyemedi.

Bu ara ben korkmaya başladım.

“Ya şimdi benim de burnumun dibinden fotoğrafımı çekerse...” diye...

Öyle ya, ben de mimlilerdenim...

Benden yana dönüp salonu taramaya başlayınca ben başımı eğerek saklanıyordum önümde oturanın arkasına.

Korkuyordum, “ya şimdi gelip benim de fotoğrafımı çekerseburnumun dibinden...” diye.

Görseydi beni benim de burnumun dibinden çekerdi fotoğrafımı mal bulmuş mağribi gibi...

Oysa benim için korkacak bir durum da yoktu. Çünkü benim emniyetteki dosyada yeteri kadar fotoğrafım vardı.

Peki, öyleyse bu korkum nedendi?

Korkumun nedeni: O gün nasıl oldu bilmiyorum sakal tıraşı olmamıştım.

Oysa sabahları kalkar kalkmaz tıraş olurdum.

İstiyordum ki dosyamda sakallı bir fotoğrafım olmasın, bakanlar da “sakal traşı olmayan solcu mu olurmuş” demesinler diye...

Acaba diyordum kendi kendime:

“Kendi halkından böylesine korkar mı başka devletler

de?..”

Sonra ben bu fotoğrafçıyı CKMP toplantısında da gördüm. Bu fotoğrafçı öylesine işgüzar bir fotoğrafçı idi ki sağcısının da, solcusunun da fotoğrafını çekip çekip sarmalıyordu.

Örneğin CMKP kongresine katılan Ali Taşar’ın,
Av. Selçuk Selim Kahraman’ın,
Av. Ahmet Gökçek’in,
Ali Şenboyar’ın, daha adını bilmediğim katılmacıların...

Fotoğraflar boşuna çekilmiyordu. Zamanı gelince kullanılmak üzere istifleniyordu.

Gaziantep, Sabah. 29.6.1967

DAVA DÜŞTÜ 13

Duruşma günü öğleden sonra vekil edenim geldi.

Adamın iki kişide 1,5 milyonTL alacağı vardı.

Borçlular borcunu ödemediği için icra takibine geçilmişti.

Borçlular mal bildiriminde bulunmayınca İcra Ceza Hakimliğinde dava açmıştık.

Vekil edenim sordu: “Dava ne oldu?”

Söyleyecek söz bulamıyordum. Çünkü öğleden önce duruşmaya gittiğimde, duruşma günümüz olmasına karşın, dosyamızın numarası duruşma kapısında asılı bulunan listede yoktu.

Mübaşire baktırdım, yargıcın önünde bulunan dava dosaları içinde de yoktu. Bu nasıl olurdu?

İcra kalemine gittim. Esas defterine baktırdım. Baktık ki dava düşmüş ve dosyamız işlemden kaldırılmış.

Sordum: “Nasıl düşebilir, duruşma günü bu gün?” Yazı işleri müdürü: “Hayır abi, duruşma gününüz 27.11.1986. O gün de duruşma yapılmış, siz de gelmediğiniz için dava düşmüş.

Ceza davalarında bir usul var. Duruşma günü davacı

ya da vekili gelmeyince dava düşer ve dosya işlemden kaldırılır.

Bir düşüncedir aldı beni. Nasıl olmuştu da böyle olmuştu? 18.11.1986 günlü duruşmada sanıklara dava dilekçesi tebliğ edilemediği için duruşmamız 23.12.1986'ya ertelenmişti. 23.12.1986'ya ertelen duruşma günü nasıl olur da 27.11.1986 tarihine alınabilirdi?

Ankara Mahkemelerinde hiç görülmüş mü idi 9 gün sonrası için duruşma günü verilmesi; en az 1 ay sonraya ertelenirdi duruşmalar...

"Şu dosyayı bulun!" dedim görevlilere. Kalemdekiler dosyayı aramaya başladılar.

Bulamayınca "Birkaç gün sonra gel!" dediler.

Eskiden, hükümet dairelerinde "Bu git yarın gel!" denilirdi. Artık öyle demiyorlar "Bu gün git, birkaç gün sonra gel!" diyorlar.

Kalkınıyoruz, kalkınıyoruz, ileri gidiyoruz derler ya...

Demek ki bizim ilerlememiz böyle....

Dosya bulunamayınca umarsız umutsuz döndüm. Şimdi ben vekil edenime ne söyleyeceğim. Adam karşıma dikilmiş, haklı olarak, davasının sonucunu soruyordu.

Az uz değil, masrafları ile birlikte 2 milyon Tl'lik bir alacak söz konusu...

Boynumu bükerek "Dava düşmüş!" dedim. Adamın gözleri fal taşı gibi açıldı. Anlamlı anlamlı ve soğuk soğuk baktı.

Bakışlarıyla "Beni kaça sattın?" der gibiydi.

Kanım içine aktı... Adam sokrana sokrana çıkıp gitti...

Bir ay sonra mahkeme kararı geldi. Kararda aynen şöyle diyordu. "... şikayetçi vekili tarafından 27.11.1986 tarihli duruşma sırasında dosya borcunun şikayetten sonra yatırıldığı beyan edildiğinden, borç ödenmiş olmakla, davanın düşürülmesine karar verilerek dosyanın işlemden kaldırılmasına..."

Yani borç ödenmiş gibi görünüyor ama ödenmemişti…

Adam beni baroya şikayet etse beni meslekten atarlar...

Kararı okur okumaz hemen mahkemeye gittim. Kararı göstererek dosyayı istedim. Bereket hemen bulup getirdiler. Dosyayı alarak yargıcın yanına gittim. Durumu anlatınca, başladık dosyayı birlikte incelemeye.

18.11.1986 günlü duruşma tutanağında aynen şöyle yazıyor: "... duruşmanın 23.12.1986 günü saat 10.00'da yapılmasına..."

Öyleyse nasıl olmuş da bir ay sonraya ertelenen davaya 9 gün sonra bakılmış. Yargılama yapılmış ve ben gelmişim ve de "Paramızı aldık!" demişim.

Yargıç başını kaşımaya başladı. Belli ki onun da kafası karışmıştı. Kafasını kaldırdı bana baktı. Ben de kendisine bakıyordum ne diyecek diye...

Yargıç benden daha zor durumda idi. Kendisini şikayet etsem o da meslekten atılırdı...

Düşündü, düşündü "Nasıl olmuş da böyle olmuş? Benim de aklım yetmedi. Temyiz etmenden başka yolu yok!" dedi. Ben de temyiz ettim.

Şimdi temyiz sonucuna bekliyorum.
Vekil edenime söyleyecek söz bulamıyorum.

Sağdan soldan duyduğuma göre vekil edenim "Av. Hayri Balta, beni sattı!" diyerek benim kendisini nasıl sattığımı anlatıyormuş...

Hayri Balta, 5.3.1987

ÇEKİRDEKÇİ DEDE / NE GEZER DÜŞÜMDE 14

Gaziantep'teki İşçi Partililer,
Çekirdekçi Dede'yi çok iyi bilirler...

Çekirdekçi Dede ile aynı sokakta otururduk. Sokağımızın adı Belediye kayıtlarına göre Hasan Palta sokağı idi.

Semtimiz halkı ise; sokağımızdaki evlerin kanalizasyonu sokağın ortasındaki arıktan aktığı için ve bir de bizim sokaktan çok az kimse gelip geçtiği için, sokağımıza Bokluca Ören derdi.

Bizim evimiz Bokluca Ören'e girişte ilk evdi.
Çekirdekçi Dede'in oturduğu ev ise Kaleoğlu çıkmazının dibindeydi.
Anlayacağınız çocukluğumuz birlikte geçti.

Çekirdekçi Dede, babasının zemine oturtulmuş tek katlı evinde yaşardı.
Babasından kalan tezgahlarda dokuduğu kilimleri satarak geçimini sağlardı.
Kilimcilik mesleği para getirmez olunca inek beslemeye başladı.
Geçimini sağlamak için beslediği ineklerin sütünü satardı.
Bir kere süt üreticileri arasında yapılan yarışmada kendi inekleri ile birincilik almıştı.

Sonra vazgeçti süt üreticiliğinden.
Geçimini sağlamaya başladı çekirdek leblebiden.
Genellikle Çınarlı Parkı üstündeki Şehitler Abidesi önünde bulunurdu ikindi üzerleri.
Güneş batıp akşam olunca, şimdiki Beğendik Marketinin bulundu yere sürerdi, tablası yüklü bisikletini.
Ama ikimizin de büyük bir suçu vardı. Suçumuz; inanç sistemimizde, hurafelere, masallara ve safsatalara yer vermemekti.
Bu da bizim komünist sayılmamıza yeterdi.
Bu nedenle Çekirdekçi Dede'nin çevresinde gezinen bir sivil polis kendisini izlerdi, öfkelenirdi, diş bilerdi.
12 Mart 1971'de bu öfkesini giderdi.
Ne var ki o da benim gibi komünist olarak tutuklandığında komünistlik nedir bilmezdi...

Çekirdekçi Dedemiz çekirdek leblebi de para getirmez olunca nesi varsa sattı savdı; satın aldığı araba ile taksicilik yapmaya başladı.
Ne var ki hiçbir zaman dört başı mamur yaşamadı.
Kıt kanat yaşarken çocuklarından birini de okutmayı başardı.

Bu Çekirdekçi Dedemiz aynı zamanda güzel dama oynardı.

İlkokul mezunu olduğu halde kendi kendine de uzay felsefesi yapardı.

Zaman zaman da özlü sözler söylerdi.

Sık sık da “Mezara dinsiz gidilir!” derdi.

Geçen gün Gaziantep’teki yakınlarımla telefonla konuşurken bir arkadaş “Başın sağ olsun!” dedi bana “Çekirdekçi Dede geçindi!”

Hiç beklemiyordum çekirdekçi Dede’nin birden bire ölmesini.

Sırım gibi idi, zerre kadar göbeği, bir dirhem fazla eti yoktu.

Benden de iki yaş küçüktü. Nasıl olmuş da ölmüştü...

Çekirdekçi Dede’nin ölüm haberi beni çok etkilemiş olmalı ki evvelsi gün düşüme girdi. Bir de baktım karşıdan geliyor. Hem de bana gülüyor. Kendisine: “Yahu sen ölmemiş mi idin ne geziyorsun burada?”

Her zaman ki gibi anlamlı anlamlı güldü Heyri Usta diyerek bana.

“- Öldüm ama öbür dünya kapıcıları beni almadılar oraya...”

“- Ne diyerek almadılar seni oraya?”

“- Allah eski yasalarını kaldırmış (nesh etmiş); yeni yasa çıkarmış; artık gerçek hayatta yoksulluk çekerek ölenleri ahrete almıyorlarmış.

Git refah içinde yaşa da gel!” diyorlarmış...

Beni bir düşünce aldı. Refah içinde yaşamak nasıl olurmuş aklıma takıldı.

“- Nasıl olurmuş refah içinde yaşamak diye sormadın mı?”

“- Sordum bana dediler ki; dön dünyaya, bak 4 Aralık 2005 tarihli Hürriyet’teki Emin Çölaşan’ın yazısına...”

Konuşmanın burasında eşimin sarsması ile uyandım.

“- Kalk!, diyordu, nefes nefesesin!.. Korktum, sandım ki

uykuda öleceksin!”

Gerçekten nefes nefesi idim.

Üstelik baştan aşağı da terlemiştim.

Eşime öfkelendim:

“- Ne diye uyardın Çekirdekçi Dede ile konuşuyordum, konuşmamı böldün!”

Hemen duvardaki takvime baktım. 4 Aralık 2005’i gösteriyordu. Demek ki Çekirdekçi Dede bu günkü Hürriyet’ten söz ediyordu....

Kahvaltıdan sonra gazete satıcısına koştum. Bir Hürriyet gazetesi alarak Emin Çölaşan’ın köşesini okumaya başladım. Aynen şöyle yazıyordu:

“Şarkıcı Petek Hanım, sevgilisi gazeteci Can Bey, Hülya Hanımın boşandığı kocası Kaya Bey ve iki arkadaşları, İstanbul’da bir restoranda yemek yemişler. Şipşak ödenen hesap tam 3 milyar 697 milyon Törkiş lira...”

Gerisini okumadım, Çekirdekçi Dede’nin ne demek istediğini anladım.

Demek ki Allah bile bu dünyada yeri olmayanlara kendi dünyasında yer vermiyor.

Çekirdekçi Dede bana: “Heyri Usta, yoksulların ahrette de yeri yok!” diyor...

Hayri Balta, 6.12.2005

+

Ustaların ustası, Sevgili Bilge Balta,

Çekirdekçi Dede öykünü çok büyük tatlar alarak sonuna dek duraksamadan bir nefeste okudum. Öykün benim dünya ahret felsefemle örtüşüyor.

Ben de hep derim ki: “Yoksullar öbür dünyada cennete giremezler. Neden? Çünkü cennete girebilmek için İslam akaitlerine göre hayırlar işlemek, sadaka vermek vb gerekir. Yoksul adamda bunları verecek para nerede?
O yüzden cennet de bu dünyada parası olup da hayra harcayanlarındır. Tabii ki onların hayır anlayışları da değişik oluyor. Örneğin eğlence yerinde uğruna para harcananlar da bir nevi yoksuldur. Onlara harcamak da sevap sayılır. Bu kadar ayrıntıya da bakılmıyor zaten ahrette galiba.”

Kalemine sağlık.

Daha nice böyle güzel öykülerinde buluşmak dileğiyle.

FEV,.6.12.2005

ÇALTAKLI ODUN 15

Havalar ısınmıştı. Çiçekler açmıştı.
Ceketler, kazaklar çıkmıştı.
Doğa gibi insanlar da açılmıştı.

Bir akşam üzeri gariban işten döndüğünde,
Eşi, çocukları bulundular dilekte:
"Baba bizi, yemekten sonra gezdirir misin?"

Çocukları kıramadı, dedi: "Olur, yemekten sonra gezelim?"

Sofrada ekmek vardı, su vardı, bulgur pilavı yardı.
Önceleri suyun yanında ayran da olurdu.
Bahar günleri ayran ne güzel içilirdi.
Garibanın bütçesi elverişsiz olduğu için sofradan ayran da gitmişti.
Sonra muhakkak bulgur pilavının yanında bir de sulu yemek olurdu.
Ama şimdi sulu yemek de suyunu çekmişti.
Önceleri yemeğin üstünden meyve yenirdi.
Sofraya elma, portakal, mandalina gelirdi.
Şimdi onlar da gelmeyecek yerlere gitti.
Bir rüya olmuştu, bir hayal olmuştu ailenin geçmişi….

Yemekten sonra iki oğlan iki kız giyecek kavgası yapıyordu.
Oğlanlar ayrı, kızlar ayrı babaya yakınıyordu:
"Baba! Ayakkabım küçük, altında var bir delik!"
Kız çocukları ise istiyorlardı yeni bir terlik.
Babaları bu suçlamalardan: "Siz istediniz gezmeyi!" diyerek yakayı sıyırıyordu;
Ama taş gibi çöken umarsızlık yüreğini eziyordu.

Evin kadını ise eziklik içinde bir kocasına, bir de çocuklara bakıp içleniyordu.

Ve içinden: ”Gözü kör olasıca herif, ne bana gün gösterdin ne de çocuklara!..” diyordu.

Sonunda çocuklar giyecek bir şeyler buldular.
Takıp takıştırdıktan sonra hep bertikte yola koyuldular.

Hava gerçekten güzeldi.
Sıcaklar 25 yıldan bu yana görülmemiş şekilde birdenbire yükselmişti.
Öyle ki bir bahar gecesinde bile dondurmacılar dondurma sergilemişti.

Çocuklar dondurmayı görürler de durur mu…
”Baba bize dondurma alır mısın?” demeden olur mu?..

Baba, bocaladı durdu almakla almamak arasında.
Dondurma almazsa yazık olacaktı çocuklara…
Çocuklar dizildiler büyükten küçüğe dondurmacının önünde.
Adam şaşırdı kaldı;
Dondurmacı: “Dondurmalar kaçlık olsun, nasıl olsun?” deyince.
Adam: “Karışık olmasın, her külaha bir kaşık olsun.
Çocuklar da fındıklı mı, fıstıklı mı, çikolatalı mı, muzlu, sade mi istekte bulunsun…”

Her çocuk ayrı ayrı istekte bulundu.
Kimi çikolatalı dedi, kimi fıstıklı istedi.
Eşi ile kendisi de sade dedi.

Dört çocuk, bir hanım, bir de kendisi altı külah dondurma etti.
Dedi:
“Borcumuz ne kadar?”
Dondurmacı:
“Her külah 2.5 liradan 15 lira ver yeter!”
Adamcağız neye uğradığını şaşırdı.
Ama iş işten geçmişti.
Çocuklar dondurmayı yalamaya başlamışlardı

Hoş, yalamasalardı bile, “Ben vazgeçtim diyemezdi…”

Beli 15 yerinden kırıla kırıla,
15 lirayı verdi dondurmacıya…

Parayı verdi,
ama dondurmanın tadını bile hissetmedi.

Az sonra çocuklar dondurmayı yalayıp yuttular.
Dönüp babaya kafa tuttular:
“Baba, nereye gittiğini bilemedik!
Paran yoktur diye birer tane daha isteyemedik.
Daha geçen yıl biz bir külah doldurmayı bir liraya yemiştik.”

Baba ne diyeceğini şaşırmıştı.
Hayat pahalılığı yoksul halkın canına tak demişti.
Bir dondurma için ailecek 15 lira vermişti.
Bakalım gelecek günler neler getirecekti…

Baba, şimdi elinde kalan dondurma külahını (kornetini) çıtır çıtır yiyordu.
Yediği dondurma külahı sanki boğazından çatlaklı odun gibi geçiyordu.
Hayri Balta, 13.4.1975

DOKTOR ve ODUNCU 16

O tarihte gazeteler;
“Karabük’te odunun tonu 67.250.- TL. derler…

Doktorluğa yeni başlamıştı.
Çankaya’da, Kızılay›da muayenehane açacak parası olmadığı için de işyerini gecekondu bölgesinde açmıştı.
İki yıldan beri de çalışıyordu, tanınıyordu, geçiniyordu.
Kış yaklaşıyordu. Kömürü daha önce almıştı. Aklına odun takılıyordu.
“Kar-kış, yağmur bastırmadan odunu içeri atsam!” diye düşünüyordu.

Eşi ise kendisine takılıyordu, “Koskoca doktorsun…
Kaloriferli ev yerine sobalı evde oturuyorsun!...”

Doktorun aklına devamlı müşterilerinden Oduncu Reşo geldi.
Oduncunun adı Reşit olmasına karşın herkes kendisine Reşo derdi.
Reşo denmesi de kendisinin hoşuna giderdi.
Doktor; Oduncu Reşo’nun; kendisini, eşini, yeni doğmuş bebeğini muayene etmişti, hastalıklarını gidermişti.

Reşo kendisini her gördüğünde eline sarılarak öpmeye kalkardı,
Duanın birini bitirir, diğerine başlardı…

Bunlardan cesaret alan doktor, Oduncu Reşo’nun kendisine kolaylık göstereceğini sandı.
Odunca Reşo; Doktorun geldiğini görünce gözleri ışıldadı.
Hemen ayağa kalktı.
Derme çatma yazıhanesinin önüne çıktı, iki büklüm olarak doktora bir teman nah çaktı.

Yanında çalışan kamyoncular, odun kırıcılar, taşıyıcılar da kendisini taklit ettiler.
Onlar da selama durdular…

Doktor bundan gönendi.
Oduncuya “Odun alacağını…” söyledi.

Oduncu Reşo: “Odun işi kolay. dedi.. Hele bir otur. Bir çayımı iç. Senin bu kadar iyiliğini gördüm.
Sayende hayat buldum. İstediğin odun olsun. Bende odunun en iyisini bulursun.”
Doktor çayını yudumlarken “bir ton odunun kendisine kaça mal olacağını” sordu.
Oduncu Reşo: “Senden para almasak da olur doktor beyim.
Sen varken parayı neyleyeyim.”

Biraz düşündü: “Sen ki bizim aile doktorumuzsun!
Ardiyemdeki bütün odunlar sana feda olsun!”

Doktor ne diyeceğini şaşırmıştı.
Oduncu Reşo’nun gösterdiği yakınlıktan hoşnut kalmıştı.

İlk sözü: «Sen borcumuzu söyle
Bir ton odunu kaça atarız eve…”

Oduncu Reşo, başladı art arda konuşmaya: “Sana tam tartarım bir. İyisinden veririm iki.
Kurusundan veririm üç… Küçük küçük kırdırırım dört, evinin önüne boşalttırırım beş. İçeri taşıttırırım altı, odunları da dizdiririm yedi.”
Doktor, Oduncu Reşo’nun sözünü kesti, aşırı ilgiden işkillendi.
“Sen borcumuzu söyle hele!” dedi.

Reşo saymaya başladı: “Senden bir ton odun için 110.000 lira alırım.
10 bine kırdırırım, 10 bine kamyonetle evin önüne yığdırırım, 10 bine içeri taşıtır dizdiririm!”

Doktor neye uğradığını şaşırmıştı.
Yıllardır tedavisini yaptığı hastası Oduncu Reşo’nun kendisini kazıklamaya çalıştığını anlamıştı.
Hiç sesini çıkarmadı.
“Odun almaktan vazgeçiyorum.” Dedi ayağa kalktı.
Oduncu. Reşo doktorun arkasından bakıp söyleniyordu:
“Sen beni, muayene edip, iki tıktık yapıp, bir reçete çiziktirip 20 bin lira isterken biz bir şey demeyiz, tık diye öderiz.
Hanımı muayene edersin, yirmi bin liramı alırsın, bebeği muayene edersin, yirmi bin liramı alırsın; ama bizden odun almaya gelince, istediğimiz parayı vermezsin…
Biz sana seslendik mi?
Doktor bey bu para çok dedik mi…”

Ama yine de doktoru kaçırmak istemedi. Arkasından yetişti.

Kolundan yapıştı, “Gel, dedi, sana yirmi binini lira ikram edeyim.

Hepsi için 120 bin lira ver, yeter diyeyim!”

Doktorun, OduncuReşo’ya olan güveni gitmişti iyiden iyiye…

“Parasız da versen almam artık!” dedi. Döndü gitti gerisin geriye…

Hızlı adımlarla uzaklaştı gitti.

Aynı semtte hiç tanımadığı bir başka oduncuya: “Bir ton odunun kendisine kaça mal olacağını…” sordu.

Hiç tanımadığı oduncu:

“Abi, başında dur tartıyı kontrol et. İstediğin şekilde kırdır. Bir ton için 97 Bin lira.

Evine taşıması için 5 bin lira. Evinin önünde kırdırması için 5 bin lira.

İçeri taşıtıp dizdirmesi için de 5 bin lira olmak üzere toplam 112 bin liraya mal olur sana….”

Doktor, oduncudan odunu alırken, tarttırırken, kırdırırken, içeri taşıttırırken; “Oduncu Reşo, niçin bana böyle yaptı?” diye düşünüyordu.

İşin içinden bir türlü çıkamıyordu.

“Ben bu Oduncu Reşo’ya ne yaptım!”” diyordu…

Av. Hayri Balta, 21 Eylül 1988

+

Sevgili Bilge Balta’m,

Ustacığım, 18 yıl önce de kaleminin ucu sağlammış. Hiç körelmemiş kaleminin ucu. Tam bir anlatım, konuya mukayyet olma, modern dersen modern sayılabilir, klasik dersen klasik sayılabilen bir anlatı. Hangi sanat dergisine gönderseydin severek yayımlarlardı.

İnsan psikolojisini iyi yakalamışsın. O müşteri doktor da olmayabilirdi. Herhangi bir insan, bir memur, bir manav, bir mühendis, bir sekreter de olabilirdi...

Burada ilkel insanın içinde yatan öç alma duygusunun kıpırdandığını görüyoruz. Alış veriş yaptığı insana para kazandırırken, “bir gün elime düş, bak gör sen, verdiğim paranın acısını kat kat nasıl çıkartacağım!” düşüncesiyle hareket eden cahil zihniyet ürünü insanı acıyla izliyoruz.

Eline, beynine sağlık. Sen çok yaşa da bize daha böyle nice öyküler kazandır.

Ben yeni bir dosya açtım bilgisayarımda: Zamanında hangi ürünüm nerede yayımlanmışsa, anımsadıkça bunu kaydediyorum. Öneririm sen de yap. Bak, nereden çıkıp geliyor işte böyle 18 yılın oduncu öyküsü. Kim bilir daha nerelerde yayımlanmış ne yazıların vardır! (Yayımlanmayanlar da çabası...)

Sevgiyle kal. Sağlık dilerim.

FEV, 7.1.2006

KALIT 17

Hani şimdi dağların giyindiği al yeşil duvağın kıvrımları arasında, başak tutmuş bir arpa tarlasının, poyrazla sallanan, sesini dinlemek var. Tam şimdi güneşin al yeşil duvağa durmuş dağlardaki, gözlerimden içime doluşan pırıltısını duyumsamak var.

Hani şimdi sıvasız taş duvarı aşıp giden güneşle gidip başka dünyalarda, yaşamak var ölesiye.

Beline dolanan deri kemerden sıyrılıp, bir karayılan gibi akıp bir vadinin ilkyaza yekinmesi içinde kaybolup gitmek var. Baharın yekinen toprak içinde bedenine dokunan çelik namluyu yok edip, Nisanın delice yağmurları altında erimek var. Sıyrılıp elinden kötü bir kalıtın bırakıvermek var, atlas mavisi suların içine bir şelaleyle.

Kolunu kavramış Yılmaz’ın babası kısrak tayına kolan dolar gibi doluyor kemeri beline. Bir paket yapıp dam içine yollamanın ağlatısı sarmış tinini. Ondan başka bir şey görmüyor gözü, ne tepesinde dikili güneşi, ne de ayakları altında yeşil ipek saçlarını toprağın.

Babası Nevzat;

Kendi kalıtı devinimi içinde, açtı mı? Gözlerini, babasını görüyor tutulan bir aynada, kendi gözlerinde.

Nadasa bırakmak ak toprağı sonra erincine erişmek yazın sıcağında, ürün almanın şimdiden. Bir kenara itip kökünden kesmeyi çınarı. Sabah güneşi ışıkları arasında, tarla kuşunun yaban ötüşünü duyup kuşluk vaktini son yazın serinliği ile karşılamak var. Yanı başında dikilen yeşil fidanı kalıtsız bırakmak var. Sert kayalıklar zirvesinde bir atmacanın yuvasına.

Nevzat bir oğul yetiştirdi: Daha on üçünde gül fidanı kadar zarif onun kadar kızıl ve taze. Ve onu böyle bohçalayıp dama yollamanın yüreğinde açılan yarası ile içine düştüğü girdabın sonsuz dönüşü arasındaki savaşının acı ifadesi, yüzünden akan toprağa hüznün, sonu yok. Bu dipsiz kuyunun bitmez tükenmez tek düzeliğinin. Can üstüne can yollamanın ağlatısı. Belinde bir çelik namlu ve bir deri kemerle içine doladığı kalıt... Ve oğlu.

Kucaklayıp güneşi içine atmak dipsiz kuyuların.

Sonra sonunu görmek üst üste çürüyen canların bu kalıt içinde. Babasından Nevzat'a Nevzat'tan da Yılmaz'a armağan bir tek çelik namlu ve onun ağlatısı.

Nevzat kendinden izinsiz evlenen kızını ve onu götüreni kendi töreleri içinde yargılamıştı. Kararı; oğlu Yılmaz'ı, İzmir'e gönderip her ikisini de öldürtmekti.

Bunu Yılmaz'a aylarca anlattı ve sonunda onu yüreklendirip İzmir'e göndermeye karar aldı. Yılmaz babasına, babasından kalan bu kalıt karşısında kendi düşleri içinde, çıkışı yaşamaktan başka bir şey yapamıyordu. Onun her gün kulağına fısıldanan öldürmek-ölmek sözcükleri, onu çevresi ve babası ile çelişkiye düşürmüş. Köyünü terk etmenin ezgisi ile tutuşup durdu. Kararı, babasının gözlerine bakamadığından belliydi. O ölümü, öldürmeyi sevmediği gibi bacısını öldürmeyi de istemiyordu. Usunda yenemediği bir şey, ağabeyinin kaçırıp getirdiği karısı. Babası onu önüne katıp kasaba yoluna yönelince içindeki o ikirciklik düşlerinde dolanıp durdu.

Yılmaz düşündü:

Desem babama; hani inancımızda insan öldürmek yoktu. Desem babama; bize canı tanrı verir. Biz ona borçluyuz. Gene o alır. Biz onun işine karışmasak. Hem,

desem babama; yengem de ağabeyime kaçtı. O şimdi namussuz mu, desem mi, o tanrı olmaktan korkar. Tövbe, tövbe. Desem biz şimdi namussuz mu olduk, döner mi ki sözünden?

Desem babama; güler mi ki acaba karşıdaki kayalıklar çınlayana kadar, uzun bir kahkahayla. Dönüp de sözünden bana: “Usunla bin yaşa oğul. Ben tanrı değilim. Can alamam nede Azrail’i bulup aldıramam”

Desem babama bacımı öldürsem ben Azrail sen tanrı mı olursun öldürürsem onları. Sen dönsen sözünden. Ya! Şimdi can alanlara ne demeli? Onlar can vermediler ki, alsınlar. Ya… Öyleyse onlar tanrı mı oldular. Tövbe tövbe neler de düşünüyorum. İçimdeki beni boğan zifiri karanlıktan çıkıp sorsam babama korkmadan.

Ya... Şimdi tanrı biz mi oluruz... Hem şimdi kessek suyunu kavak ağaçlarının, toprak asar mı suratını, çatlar esmer dudakları ve sararır dalında kavak yaprakları erden. Güneş yok olup gitse, karşı dağın ardından bir daha dönmese, ipek yeşili çimenler görülmez olur. Kim bilir hangi renge bürünür toprak. Ya... Şimdi güneş mi-su mu-babam-mı-ben mi olurum tanrı?

Ya şimdi öldürsem ben bacımı, küstürürsem toprağı. Hem evin yanı başındaki elma ağacını beslemezse toprak, sıkıştırırsa köklerini, asarsa suratını arpa tanesine. Ya. Harman edemezsek işte o zaman ekinler, otlar, hayvanlar ne yer ne içeriz. Hayıflanırda toprak derinden ateşler püskürtürse yeryüzüne, o zaman canlı kalmaz. Tövbe, tövbe ya şimdi tanrı toprak mı?

Hem Yılmaz Azrail’den nefret ediyordu. O şimdi onun işini yapacaktı. Azrail; çökermiş insanın göğsüne ayaklarından başlarmış insanın canını toplamaya. Sonra da ağzından çıkarırmış. Elleri çok çirkin ve ondan daha güçlü, kuvvetli çirkinlik yokmuş dünyada.

Onun için açık kalırmış insanın ağzı. Kardeşimin ağzı da açık kalmıştı da babam böyle anlatmıştı. Şimdi ben mi Azrail’in işini yapacağım. Eğer öldürürsem ben de öyle çirkin ve güçlü mü olurum, hem ablamı seviyorum. Ama gitti el aleme gitti, gitmeseydi. Gene ben de, babam da Azrail’in işini yapmasak keşke. Hem babam da ben de çok

ağlamıştık kardeşime. Azrailin gelişine bizim eve, ahırda at bile kişnemişti. Ya... Onların da atı varsa, beni Azrail sanırsa... Yok, yok bilmezler ne bilsinler, en iyisi babama demeli o da geri dönmeli sözünden.

Desem, desem hem ben, hem babam kurtuluruz tanrıya karşı gelmekten. Hem bacım yaşar, yaşar da elin biriynen. Yaşasın ama biz hep yere bakarak gezermişiz. Ben yere bakmıyorum. Onlarda yaşıyorlar. Desem, desem babama. Yılmaz düşünü ile Nevzat'ta ağzında bir şeyler mırıldanırken kasabadaki tüccarlardan biri: "Nevzat ağa hayırdır nereye böyle gel bir hele, nereye gidiyorsun?" Nevzat: "Nereden gördü, gitsem tutacak beni eke sözlerine kalacağım işimden geri" Düşününde iken. Tüccar Zeki yeniden seslendi. Ve Nevzat, Zeki'nin yanına gitmek zorunda kaldı.

Yılmaz çevreyi görür olmuştu. İlk defa geldiğinde kasabaya, inekleri satmışlardı. Şimdi ikiydi ki böyle bir işle geliyordu.

Zeki, Nevzat'a:

- Nereye böyle? Çocuğu sarıp sarmalamışsın.

Hastamı ne. Rengi de pek soluk. Hayırdır, gel otur. Nedir derdin belki yardım edebilirim... Hem çocukta soluklansın.

Nevzat gevelenip durdu. Pek bir şey söyleyemedi.

Ama tüccar Zeki anlaşılan bir şeyler biliyordu.

Zeki:

- Hele otur bir çay kurayım, sonra yoluna gidersin.

Zeki sözlerini evirip çevirip ölüme getiriyordu:

"Çevre köylerden birinde birbirlerini vurmuşlar, iki tarafında yuvası dağılmış." Yılmaz: Öğleyse onlar birbirlerine can vermişler şimdi de geri alıyorlar. Can borcu tanrıya değil mi? Onlar aldılarsa tanrı demek onların canını almayacak. Azrail gelmeyecek. Diye düşündü.

Ee... Öyle ise onlar birbirini öldürürse, insanların canını insan alırsa tanrının böyle bir işi yok. Azrail'in' de yok. Tövbe, tövbe, neler de düşünüyorum. Ben bacımın canını alırsam vermiş gibi. Tövbe tövbe kendime bile diyemiyorum. Ben... O mu olurum? Ne kötü, ben bu işi yapmazsam desem babama...

Zeki epey laftan sonra: “Çocuğu nereye götürüyorsun?” Nevzat ağa deyip dayattı. Nevzat: “Hık, mık” dediyse de içinde sakladığı, Yılmaz’a o vereceği ezgiden duyduğu acıyı fazla tutamayıp tüccar Zeki’ye olanları anlattı. Zeki hemen Yılmaz’ın belindeki tabancayı alıp:

- Hele bir daha düşün. Bu meret bende kalsın, sen gene yolla oğlunu. Hem çocuk okuluna gitsin. Bırak biraz daha büyüsün. Tabancanın vallah tetiğine bile gücü yetmez... Ben şimdi Ensar’ı çağırmak istiyorum. Bu çocuğu okuluna bırakıp gelsin. Sen de bana konuk ol. Yarın gidersin. Nevzat; parladı “olmaz” dedi. Yandı bağırdı, edemedi ve razı kaldı. Kalıtını içine sarıp gömdü. Yılmaz’ın birkaç yaz daha büyümesine bıraktı kendini.

Yılmaz okula giderken jeep’in brandasını aralayıp dağları izledi ve öldürseydim, bu dağı taşı yaratan ben mi olurdum... Bunca insan öldüren tanrı mı dır? Acaba babam bacımı öldürmemi isterken, ağam da el kızını kaçırdı. Onu niye öldürmemi istemez.

Ağam o kızı getirdiğinde namusumuz zati kirlenmemiş miydi?

Turgay Delibalta, Adı Gülücük (1997) adlı Öykü Kitabından

HARİKA ÇOCUKLAR 18

İkisi de yargıç emeklisi..
İkisi de emekli olduktan sonra avukatlığa heves etti.

Dediler: “İşleyen demir pas tutmaz,” dendiğine göre; çalışalım, pas tutmayalım.
Bu emekli aylığı ile ele-güne muhtaç olmayalım…

“Meslekten kopmayalım!” diye ortak büro açtılar.
Avukatlığa başladılar.

İkisi de yaşlı delikanlı.
Otuz yıllık yargıçlık deneyimi var;
Önüne gelen davayı almamalılar…
Aldıkları davadan da çok para kazanmalılar.

İkisi de torun sahibi..
Rastlantıya bakın ki ikisinin de torunları iki...

Her konuda anlaşan, bu iki yargıç emeklisi avukat; torunlar konusunda anlaşamazlar.
O der ki “Benim torunum daha zeki, daha enerjik”;
Sonra işi tatlıya bağlarlar, gülerler gevrek gevrek.
Birbirlerini gücendirmemek için: “Kuzguna yavrusu zümrüd-ü anka görünürmüş..” derler…

Ortak büroyu açtıklarının ilk günü işyerine iki gazete almaya karar verdiler.
“Biri Cumhuriyet olsun sol eğilimli; diğeri de Tercüman olsun sağ eğilimli.” dediler.

Sağ eğilimli iş sahipleri Tercümanı görünce bizi sağcı sansın;
Sol eğilimli iş sahipleri de Cumhuriyet’i görünce bizi solcu sansın…

İşte böyledir bizim aydınlar.
Her renge bürünürler de renk vermezler.
Bunu da bir marifetmiş gibi görürler..

Bir gün kıvırcık saçlı, şakacı olanı; sallayarak geldi elindeki Tercüman’ı.
“Arkadaş bak! On yaşına geldikleri halde ne senin torun bilir roman yazmak,
Ne de benim torun bilir roman yazmak.

Bak, gazetede Tarık buğra ne diyor? ‘Küçük Ağa’yı üç, üç buçuk yaşımda yazmaya başladım!” diyor.
Sora konuşmasını sürdürdü: “Bak elin adamı üç, üç buçuk yaşında roman yazıyor. Bizim çocuklar ise hâlâ bakıp duruyor…”

Elbette Tarık Bûğra’nın üç-üç buçuk yaşında roman yazması; kıskandırdı bizim torun torba sahibi avukatları.

Aradan birkaç gün geçti. Kıvırcık saçlı, şakacı olanı bu kez de elinde Cumhuriyet gazetesi ile geldi:
"Senin torun da benim torun da hepten geri zekalı..
Bak, Pınar Kür, üç-dört yaşında iken sökmüş okumayı yazmayı…

Pınar Kür, annesine şiirler okurmuş.
O da daktiloya çekip yayınlansın diye dergiye verirmiş…"

Koskoca romancılar, hikayeciler, şairler yalan söyleyecek değiller...
İsa Peygamber doğar doğmaz konuşur;
Tarık Buğra üç buçuk yaşında romancı olur,
Pınar Kür üç buçuk yaşında şiir okur,
Kendilerinin yere göğe sığdıramadıkları torunları ise bakıp durur…

Bu olaydan sonra avukatlar kendi torunlarını övemez oldu.
Hangisi övecek olsa diğeri: "Roman yazabiliyor mu, şiir okuyabiliyor mu?" diye soruyordu…

Aradan bir iki yıl geçti.
Bizim emekli yargıçlar avukatlık yapmaktan vazgeçti.

Bir de baktım bürolarına diş doktoru girip çıkıyor.
İkisi de ortalıkta görünmüyor.

Sordum soruşturdum avukat arkadaşlara.
Dedi avukat arkadaşlar. "Ömürleri boyunca yargıç kürsüsünden aşağı bakanlar;
Yıllarca yargıçlık yaptıktan sonra avukat olup da aşağıdan yukarı bakamazlar."

Sonra yargıçlar bakar olaylara başka açıdan.
Oysa avukatlar olaya bakar başka açıdan…

Bir de baktım bizim yargıçlıktan emekli avukatlar,

Benim büroya geldiler….

Sordum “Niçin bıraktınız avukatlığı, zor mu geldi?..”
Birbirlerine bakışarak güldüler…
Dediler: “Doğrusu avukatlık bizim işimiz değilmiş!
Bize torunları sevmek daha iyi gelirmiş…”
Av. Hayri Balta, 19.4.2006

DELİ DOLU ACIMASIZ BİR ADAM
EŞŞEK KASABI DELİ ALİBAYRAM 19

Alleben deresi Alinacar camisine değin Alleben adını alırdı. Alinacar camisinin abdeshanesinden suya karışan atıklar yüzünden adı Bokluakar olurdu.

Taş köprü ile Tahta köprüsü arasında sıralanırdı debbağ dükkanları. Tabak esnafı; kanaatkar, şakacı, hoşsohbet, neşeli, sevimli, insanlardı.

İşleri bitince hemen eve giderek öğle uykusuna yatarlardı. Çünkü debbağlar saban ezanı ile birlikte işbaşı yapar, idare lambası ışığı altıda işe başlar, öğleye kadar çalışırlardı.

Tabakhane’de herkesin bir lakabı vardı. Çangallı Memik, Derviş Mamet, Hüsük Ali, Kahveci Kara Dayı, Kokuk (Kokmuş) Hasan, Köle Mamet, Küllü Mahmut, Miskilim Mustafa, Paslı Nuru, Palta Mamet, Süllüm Mamet, Söbe Mamet, Yetim Ali lakabı bunlardandı.. Bunlardan biri de Eşşek Kasabı Deli Alibayram’dı..

Deli Bayram keseceği yılkı beygirin, ya da ölümcül eşeğin; ya üstünde ya da önünde Tabakhane’ye girince, özellikle Kahveci Kara Dayı, yukardan aşağıya, “Kasapların kralı geliyor!” diye nâra atardı. Karadayı’nın nârasını duyan esnaf dükkandan çıkardı, kimi gülerek, kimi alay ederek Deli Bayram’a bakardı.

Deli Bayram; Tabakhane’ye kimi zaman keseceği; çelimsiz, semersiz, yularsız eşeğinin üzerinde girerdi. Bindiği eşeğin üzerinden çıplak ayakları yere değerdi.

Delibayram, bindiği ölmüş eşek üzerinde Tabakhane’den; şehirler fethetmiş bir kumandan edasıyla gelip geçerdi. Sanki bir artist gibi poz verirdi. Gülerek

kendisine bakanları kendisi de gülerek izlerdi.

Bazen Delibayram önde; yılkı beygir ya da ölmüş eşek arkasında gelirdi. Delibayram, ayakta duracak mecali kalmamış hayvana binilemeyeceğini bilirdi. Arkasında kurbanı Hacıbaba tepesinin önünden geçerek Nizip Caddesine doğru giderdi.

Deli Bayram karayağız, pos bıyıklı, kara kaşlı, dağınık saçlı, uzunca boylu, iri yarı heybetli bir adamdı. Bütün esnaf Deli Bayram'a yaklaşmaya korkardı. "Uymayın Deli Bayram'a, baksana belindeki bıçağa, kuşağındaki masad'a… Uğraşılmaz böyle adamla…" derdi. Bu sözleri duyan Deli Bayram neşelenirdi. Belindeki bıçakla birlikte kuşağından sarkan masadı göstererek herkese gözdağı verirdi.

Genellikle sonbaharda ortaya çıkardı. O, döşü açık, başı dik, hep mağrur gezerdi. Deli Bayram'ın boynuna doladığı dama taşlı renkli mendil çıplak göğsüne inerdi. Ara sıra durur; boynuna doladığı yağlıkla, boynundaki, yüzündeki yağlı terleri silerdi.

Kesim yeri Hacıbaba tepesinin doğusundaki mağara ile Mezarlığın batısındaki taşlarla dolu boş arazi olurdu.

Kesim yerinde hayvanın ayaklarını bağlardı. Sonra bir yanına geçerek mecalsiz hayvana var gücüyle bir tekme sallardı. Tekmeyi yiyen mecalsiz hayvan bir kütük gibi yanı üstü devrilir yatardı.

Yaşamaktan bezmiş hayvanın baş ucuna geçerdi. Belinden bıçağı çekerdi. "Bismillah!" dedikten sonra, tekbir getirerek, hayvanın başına çökerdi.

Kendisi hayvanı keserken leş kargaları, havada, başı üstünde dönerdi. Leş kargaları Deli Alibayram'ın bir an önce işini bitirmesini beklerdi.

Kestiği hayvanın öldüğünden emin olan Delibayram önce beline dolardı kurbanın ayaklarından çözdüğü ipleri. Deriyi yüzüp çıkardıktan sonra bıçağını deriye sürterek temizlerdi.

Kestiği hayvanın derisini omzuna atardı. Biraz önce sırtında girdiği Tabbakhane'ye bu kez kurbanın derisini boynuna atmış olarak girerdi. İşini bitirmiş olmanın mutluluğu ile mırıldanarak deriyi satışa sunardı.

Dükkan dükkan gezerek elindeki deriyi satmaya çalışırdı. İstediği bedeli veren olmayınca deri elinde kalırdı. Melul mahzun dükkan dükkan dolaşarak başka alıcı bulmaya çalışırdı. Beygir derisine alıcı bulurdu da; eşşek derisi çoğu zaman elinde kalırdı.

Debbağlardan başka malını alan olmazdı. Her zaman, gönüllü gönülsüz satmak zorunda kalırdı. Satmaya mecburdu, eli mahkumdu.

Yılkı beygir, ölümcül eşek kesmek onun yapabileceği tek meslek. Bu işi yapmasa acından ölecek…

Evi barkı, çoluk çocuğu var mıydı, yok muydu, kimse bilmezdi. Zaten kendisi de deri satışı dışında kimseyle yüz yüze gelmezdi.

Sıcakların artması üzerine, Patlıcan Mevsimi'nde, Deli Bayram'ın iyice delirdiği söylenirdi. Birkaç ay ortalarda görünmeyince Eşek Kasabı Deli Alibayram'ın yine tımarhaneye tıkıldığını herkes bilirdi…

Av. Hayri Balta. 26.10.2006

+

Açıklama: Mithat Enç'in "Uzun Çarşı'nın Uluları" kitabı ile Ş. Mehmet Sakioğlu'nun "Gaziantep'in Ünlü Simaları" adlı kitabında Eşek Kasabı Deli Alibayram anlatılmaktadır. Ne var ki ikisi de, Deli Alibayramı, çok abartarak anlatmıştır.

GÖNÜL TAMİRCİSİ 20

Her gün geçer giderdi Uzun çarşıdan.
İlgi görürdü esnaftan.
Yanıt vermezdi soru sorulmadan…

Yaşlı idi, bükülmüş idi beli.
Elinde asa gibi bir değneği.

Yorulduğu zaman durur asasına dayanarak dinlenirdi.

Sonra da elindeki asayı yere vurarak yüksek sesle ünlenirdi:

"Zengin adam olamaz, adam zengin olamaz!"

Bu nedenle esnaf kendisine Ermiş Dede derdi.

Çok okuduğundan aklını yitirdiğine inanırlardı.
Sevimli bir yüzü vardı. Yüzünün kıvrımları göze batardı.

Ermiş Dede'yi görenler elinde olmayarak kedisine saygı gösterirdi.
Çünkü Ermiş Dedemiz heybetli idi.
Kendisini heybetli ve de gizemli gösteren sırtındaki heybesi idi…
Heybesinde ne olduğunu kimse bilmezdi...

Ermiş Dede yürürken bir ara dururdu.
Elindeki asayı "Tak, tak!" yere vururdu.

Asanın çıkardığı sesi duyanlar dönüp bakardı kendisine.
Beklerlerdi, "şimdi ne diyecek?" diye.

Ermiş Dede şöyle bir bakardı çevresine.
Görürdü ki herkes kulak vermiş kendisine.
O zaman ince sesiyle:
"Zengin adam olamaz, adam zengin olamaz!" diye bir nara atardı.
Herhangi bir tepki beklemeden yürüyüp yoluna giderdi.
Bu sözlerini duyanlar "Ermiş Dede delidir, ne söylese yeridir!" derdi.

Ermiş Dedemizin her gün attığı naranın bir başka içeriği vardı...
Esnaf kendisini dinlemeye koşardı.
Çünkü esnaf kendisini dinlemeyi eğlence sayardı.

Uzun Çarşı'da servetine ve ilmine güvenen birisi:
"Ermiş Dede, ne taşırsın heybende?" dedi.

Ermiş Dede durdu.
Uzun Çarşının zengin ulemasını tepeden tırnağa süzdü.

"Gönül Tamircisiyim.
Sırtımdaki heybede bulunanlar da tamir aletlerim!

Paslanmış gönülleri temizlerim.
Kalp gözü kapanmışların pasını silerim!..”

Ne demek istediğini anlamadı başına birikenler.
“Gönül bozulan ayakkabı mı ki tamir edesin!” dediler,
Sonra da: “Delidir ne etse yeridir!” diye gülüştüler...

Ermiş Dede aldırmadı gülüşlerine, başını eğdi yere.
Başladı yürümeye asasını vurarak yine.
Söyleniyordu kendi kendine.
“Kendini bilen Rabbini bilir...
Kendini bilmeyenler Rabbi ne bilir!
Herkes Rabbini bildiğini sanır;
Ne var ki bunların Rableri kendi zanlarıdır.” (Bak. Kuran: 6/116,148. 10/36,66. 53/28)

Uzun Çarşı’nın zengin uleması Ermiş Dede’nin ardından koşarak geçti önüne:
“Şimdi söyle bana, benim gönlüm muhtaç mı tamire?”

Dönüp baktı Ermiş Dede.
“Sen güveniyorsun zenginliğine, ilmine.
Bu düşünce; gururdur. Senin gönlün bozuktur…
Gitmelisin gönül tamircisine…”
Üzdü Ermiş Dede’nin sözleri, Uzun Çarşının en ulemasını, en zenginini...
“Demek gönlüm bozuk benim! Şimdi ben ne’deyim?”

“Sen,” dedi Ermiş Dede, “Bir insan-ı kamile gitmelisin.
Gönlünü ona tamir ettirmelisin…

“Sana yakîn gelinceye kadar ona hizmet etmelisin.
Sana yakın gelince; sen de başkalarının gönlünü tamir ederek yakîn’e eriştirmelisin ” (Bak. Kuran: 15/99)”

Bu sözleri söyledikten sonra Ermiş Dede;
Yanıt beklemeden çekti gitti, söylene söylene....

Uzaklaşıp giderken arada bir duruyordu.

Elindeki asayı “Tak, tak!” yere vuruyordu:
“Adam zengin olamaz, zengin adam olamaz!” diyordu…

Sonra da eklerdi:
“Tüfeng-i haneden kurşun gibi laflar çıkar amma; varınca guşuna halkın saçma sapan olur şimdi.”

Sonra bu sözlerin açıklamasını yapardı. “Ağzımdan saçma sapan söz çıkmaz...
Ne var ki kalp gözü kapalı olanlar ne dediğimi anlamaz”
Av. Hayri Balta, 27.10.2006

ACIDIKLARIM 21

Sinema gişesindeyim…
Para alıyorum, bilet veriyorum.
Bilet alan tanıdık kişilerle göz göze geliyorum.

Bir de bakıyorum karşımda, beni işten attıranlardan bir Adalet Partili.
Beni gişede görünce; eveledi geveledi, bir terledi pir terledi….

Benimle göz göze gelince neye uğradığını şaşırdı.
Gözlerini gözlerimden kaçırdı.
Cin çarpmış gibi oldu..
Ne diyeceğini şaşırdı…
Öylesine donup kaldı, apıştı…

Yer yarılsa içine girecek
Bu da kendisine iyi gelecek.

Muhabir olarak Şehir Meclisi toplantılarına gidiyorum.
İnönü’nün Meclis kürsüsünden Demokrat Parti milletvekillerine baktığı gibi kendilerine bakıyorum.

Ortaçağı yaşıyorlar; dünyadan haberleri yok.
Nasıl seçilmiş bunlar başka kimse mi yok…

Göz göze geliyoruz; anlamsız bakışlar…
Esrar çekmiş gibi donmuş gözler.
“Beni işten attıran şu zavallıların nesine kızayım.
Bunlar kızmayacak, öfkelenmeyecek kadar basit kişiler!”

Çırak kaçmış, kimse yok; abonelere gazeteleri dağıtacak.
İşten atılan ben;
Şimdi, abonelerin gazetesini vermek için
Üç katlı, beş katlı apartmanlara inip inip çıkacak...

Banka banka, dükkan dükkan girip çıkıyorum.
“Ne o Hayri bey?”
“Ne olacak, AP’liler beni işten attı!”.
“Tuh! Allah lanet eylesin!” diyorlar.
Ana avrat sövüyorlar...

Tesadüfen girdiğim bir dükkanda baktım; iki AP’li…
Beni görünce ikisi birden gözlerini yere dikti.

Daha çok eziklik duymasınlar diye girmedim içeri.
Biliyorum karşımda; ezilip, büzülüp, küçüleceklerdi…

Girseydim, “Yediğiniz haltı görün!” demiş gibi olacaktım.
Onların yerine ben utanacaktım.
Bu nedenle dükkanın gazetesini vermeden uzaklaştım

Gerçekten acıyorum bir solcuyu “solcu!” diye işten atanlara.
Bir solcuyu işten atmakla memlekete hizmet ettiklerini sananlara…

Hayri Balta, 18.3.1969, Gaziantep Kurtuluş gazetesi.

DOLMUŞTAKİLER 22

Emekli inşaat mühendisi olduğundan, zaman zaman mahkemeler kendisini bilirkişi seçerdi.

İnşaat mühendisi olduğu için kat mülkiyetinden doğan anlaşmazlıklarda kendisine ayda üç-dört dosya çıkardı.
Böylece emekli gelirine ek gelir sağlamış olurdu.

O gün düzenlediği raporu dosyası ile birlikte mahkemeye bırakarak ilk rastladığı dolmuşa bindi.
Şoförün bitişiğindeki hem sandık, hem de oturak olarak kullanılan tahta kutunun üzerine oturdu.
Arkası şoföre ve yola, yüzü ise yolculara dönüktü.

Dolmuş parasını dolmuşun motoru üstünde oturup şoförle sakalaşan yardımcıya verdi.
O da direksiyonun hemen yanında bulunan kutunun gözlerinden birine attı.
Sonra da şoförle şakalaşmaya başladı…

Bindiği dolmuş, Şentepe-Ulus arasında çalışan dolmuşlardan biriydi.
Dolmuşta kendisinden başka 13 yolcu daha vardı.
Bunların dördü arka sıraya sıkışmıştı.
Diğer dokuzu da ikişer ikişer oturulması gereken yere üçer üçer tıkışmıştı.

Dolmuş, basık tavanlı küçük dolmuşlardan olduğu için diğer yolcularla burun buruna idi.
Bu dolmuş da, gecekondu bölgelerinden gelen otobüsler gibi yoksul kokuyordu.

Bu kokuyu yoksul mahallelerden gelen otobüs ve dolmuşa ne zaman binse duyardı.
Ter ve toprak karışımı ekşi bir insan kokusu dolmuş, otobüs tıka basa dolunca dayanılmaz bir hal alırdı.
Gecekondu insanları deodorant sürünmedikleri, esans nedir bilmedikleri, sık sık yıkanmadıkları için böyle yoksul kokardı.

Bu arada dolmuştaki Polis Radyosu'nda Zühtü türküsü söyleniyordu.
Zühtü Türküsü, "Yel esince gelir yarin kokusu da

Zühtü!..” diyordu.

Düşündü, samanlığı aklından geçirdi.
“Samanlıktan samanı kaldıramayan Zühtü’nün yari de mi böylekokardı acaba ?” dedi.

Bu arada şoför yardımcısının bastığı müstehcen küfre; dolmuştaki yolcuların hiçbiri tepki göstermedi.
Şoför yardımcısının iki kere yinelediği sinkaflı küfür yolculara çok doğal gelmişti..

Oysa dolmuş yolcularının üçte biri de genç kız ve kadındı.
Yanlarında da kiminin kocası, kiminin kardeşi vardı.

Bunun üzerine tek tek yolcuları izlemeye başladı.
Hepsindeki suskunluk dikkatini çekti.
Pahalılık hepsinin üzerinden sam yeli gibi geçmişti.
Yoksulluk bunların iliklerine kemiklerine işlemişti.
Zam vurgunu yedikleri için de böyle duygusuz, ilgisiz kalmışlardı dolmuşta yapılan müstehcen küfre..
Hepsi de geçim zorluğunun pençesinde bunalmıştı.

Hepsi de hayat pahalılığının cenderesi altında ezilip gitmişti.
Hepsinin de yüzünden düşen bin parçaydı.
Hemen hemen hepsi duyarlılığını yitirmişti. Gülmeyi, gülümsemeyi unutmuştu.
Bütün iktidarlar bunlardan oy alıyor, ne var ki bunlara aldıkları oyun karşılığını vermiyordu.
Bunlar umut oltasına takılarak yaşam sürdürdükleri için şoför yardımcısının küfürlerinden rahatsız olmuyorlardı…

Bilirkişimiz, bu düşünceler içinde dolmuştaki kadınlı-kızlı, küçüklü büyüklü yolcuları tek tek incelemeye başladı.
Sonra gece kondu yapılarını düşündü.
Elbette yapı kurallarına aykırı, deme-çatma kulübelerde yaşayan insanların böyle kokması doğaldı.
Oysa ne güzel konutlar yapılırdı bunların oturduğu

gecekondularının yerine…
Düşünüp duruyordu kendi kendine…
”Nerde bunları düşünecek iktidar nerde!..”

Yoksulluk kokusu dayanılmaz hal alınca cebinden esans şişesini çıkardı.
Alnına, ensesine, kulak arkasına sürdü.
Kokuyu hisseden şoför ile yardımcısı birbirine bakıştı.
İkisi de anlamlı anlamlı başını salladı.

Dolmuş durunca; bilirkişimiz, son durağa geldiklerini anladı.
Dolmuştan inerken şoföre baktı: “Pencereleri, kapıları açıp dolmuşu havalandırsan iyi olur!” dedi.

Şoför kendisine döndü..
“Haklısın beyefendi, dedi,
Sürdüğünüz keskin koku yüzünden, burnumuzun direği düştü!..”.
Ankara, Barış Gazetesi.. 27.6.1984

AĞZININ TADINI BİLMEYENLER 23

Mimar, işyerinde, masasının üzerinde, çizdiği plan hakkında yapı sahibine bilgi veriyordu.
İçeri genç bir bayan girdi.

25 yaşlarında kadardı.
Orta boylu, sarışındı.
Ayağında kot pantolon vardı.

Kot pantolon; vücudunun belden aşağısını bütün gerginliği ile gösteriyordu.
Pantolon üzerinde bir gömlek, gömlek üzerinde de bir ceket giymişti.
Uzun, sarı saçları omuzlarına serpilmişti.
Ceketin önü acıktı. İri ve dik göğüsler gömleğinin içinden dışarı sarkmıştı…

Kadın, odaya girince, içeriye bir göz gezdirdi.
Telefonun bulunduğu masaya doğru gitti…
“- Bir telefon edebilir miyim?” dedi.
“Olur. hay hay!” yanıtını beklemeden telefonun ahizesini eline aldı.

Bir numara çevirdi.
Biraz bekledi.

Aradığı kişi karşısına çıkmış olmalı ki konuşmaya başladı.
Telefon konuşmasını ayakta yapıyordu, yan gözle de içerdekilere bakıyordu.

Genç ve güzel sarışın bayan, telefonla konuşmasını bitirdikten sonra masanın yanında duran koltuğa oturdu.
Çantasını açarak içinden sigara kutusunu mimarın masasına koydu…

“- Sigara içebilir miyim?” diye sordu.
Yine yanıt alma gereğini duymadan sigarasını yaktı.
Ayak ayak üstüne attı,
Sigarasını efkarlı efkarlı tüttürerek mimarla, yanındakine baktı...
Mimar sordu.
“- Ne o, konuşamadın mı?”...

Genç bayan, davetkar bir gülümseme ile mimarı süzdü…
“- Hayır, konuşamadım. Asıl aradığım değildi karşıdaki. Biraz bekleyip yeniden telefon açacağım. Hemen gelecekmiş de..”
İçerdeki iki kişi kadına, kadın da içerdeki iki kişiye bakıyordu. Kadın sessizliği bozmak istedi. Mimara dönerek:
“- Sen nerelisin?”
Mimar memleketini söyleyince:
“- Ben senin memleketi beğenmedim?” dedi.

Herkes gibi mimar da doğum yerini severdi.

Doğduğu kentin beğenilmemiş olmasına üzülmüş olmalı ki, tepki gösterdi…

“- Sen ne zaman gittin benim memlekete….Kış mıydı? Yaz mıydı? İlk bahar mıydı?, Sonbahar mıydı?”

“- Yaz değildi, kıştı…” dedi kadın.

Mimar açıklama yapma gereği duydu:

“- Benim memleket ilkbaharda, yaz’ın ve sonbaharda güzel olur. Ama kışın güzel olmaz. Çünkü kışı soğuktur. Herkes evine çekilir. Sokaklarda gezen bile bulamazsın, sadece eğlence yerleri güzeldir. Onlar da geceleri çalışır, oraya da sadece erkekler gidebilir, kadınlar gidemez.

Ama baharda yazda, sonbaharda gitse idin gezilmesi gereken yerleri gezerdin,

Yemeklerinden, kebaplarından tatlılarından yerdin.

Dinlence yerlerini gezerdin.

Bunları görmediğin için beğenmemişsindir benim memleketi..”

Bu sözler üzerine kadın gülümsedi.

Çok sigara içmeden olsa gerek sesinin ahengi, dişlerinin rengi değişmişti…

“- Beni götürür müsün? Birlikte gidelim seninle..”

Mimarla içerdeki yanındaki birbirlerine bakıştı...

Mimar:

“- Seni benimle görenler bu kim diye sormazlar mı?”

Kadın içtenlikle:

“- Arkadaşımdır dersin, ne olacak sanki..”

Mimar konuyu bağlamak istedi:

“- Olmaz hanım kızım, benim senin kadar kızlarım var. Bu kim diye sormazlar mı bana…

“- Arkadaşım dersin olur biter..”

“- Olmaz, bunu kendime yakıştıramam..”

Bu sözler üzerine sarışın bayan hemen ayağa kalktı. Öfke ile ağzından şu sözler çıktı:

“- Sen ağzının tadını bilmiyorsun!

Yaşamayı yalnız para kazanmak sanıyorsun!..” dedi ve kapıyı hızla çekip çıktı…

Caddedeki kalabalığa karışarak kaybolup gitti.

Mimar yanındakine dönerek:
"- İktidar partisi, barajları, köprüleri, karayollarını, demiryollarını, hava yollarını, hava alanlarını, Et ve Balık Kurumu'nu, SEKA'yi, KİT'leri satışa çıkarırsa, bu bayanın da kendisini satışa çıkarmasını çok görmemeliyiz… Bunlara olacak olmuş! Temeli satış üzerine kurulan bir düzende herkes satacak bir şey bulur!.." dedi.

Mimarın yanındaki:
"- Sen gerçekten de ağzının tadını bilmiyorsun arkadaş.
Hazır eline geçmişken böyle bir fırsat, git memlekette biraz dolaş!"
Av. Hayri Balta, Ankara, BARIŞ gazetesi. 6.3.1984
X
Sevgili Eren Bilge,
Ne güzel bağlamışsın öykünün sonunu. Ama espriden sonra sözün fazlasına gerek olmaz bence. Mimarın yanındakinin sözleri fazla geldi bana. Fazla söz espriyi öldürür. Fıkralarda da öyle değil mi? Bir de:
"Kış mı idi, yaz mı idi. İlk bahar mı idi, sonbahar mı idi?.."
Tümcesindeki "mı idi" yerine "mıydı" daha iyi olmaz mı idi?" Belki yazılış olarak doğru ama konuşmada kaynaştırarak söylemiyor muyuz?
Öyküyü çok sevdim. Meğer neler yazmışsın zamanında ustam!
Saygı, sevgi...
FEV, 28.2.2008
+
Sevgili Fevzi
Önce sevgi...

Önerin doğru geldi.
Öykü, önerin gibi düzeltildi.

Yalnız bir soru:
Nasıl bağlansa

Daha iyi olurdu
Öykünün sonu...

Mimarın yanındaki ne demeliydi.?
Öykü nerede bitmeli idi?.
Bu konuda düşünceni bildirirsen sevinirim.
Önerilerin için teşekkür ederim.

Sevgilerle
Eren Bilge,
28.2.2008

TÜRBANIN BAŞLANGICI 24

Bir Türk ailesi. Almanya'dan, İstanbul'a tatile gelmiş.
Türk ailenin 12 yaşındaki kızı ayağındaki şortla, bir de elindeki topla otobüse binmiş.
Otobüs şoförünün gözü kızımıza ilişmiş..
Kızımız, ayağında şortla, elinde topla otobüse bindiğine göre daha çocuk sayılırmış…
Ne var ki otobüsün şoförü:
"- Bu kız bu otobüse binemez.." diye atıp tutmaya başlamış.

Otobüstekilerden kimileri; ayağında şortu, bir elinde topu, olan çocuğu korumuş:
"- Sen ne karışıyorsun? Bu daha çocuk!" diye şoföre atıp tutmuş…

Otobüs şoförü öfkelenmiş:
"- Bu kız otobüsten inmezse; ben de, bu otobüsü yürütmem b're!" diye diklenmiş.
Otobüs şoförü ile yolcular:
"- Sürersin, süremezsin!" diye birbirine girmiş.

Sonunda otobüs şoförünün dediği olmuş.
Bizim 12 yaşındaki kızımız ile ailesi otobüsten inmiş...

Şoförün gösterdiği gerekçe ilginçmiş:

“- Bu kız, bu yaşta, bu şortla, erkek yolcuların nefsini uyandıracak yoksa!” demiş!..

Otobüste yer bulamayan, arkada ayakta duran, bir eli ile tutunma kayışını tutan diğer eliyle tuttuğu kitap okuyan yolcu; kitap okumaya ara vermiş.

Birlikte işe gittiği iş arkadaşına dönmüş, şöyle demiş:
“- Şoförün bu gerekçesi, üzerinde durmayı gerektirecek türdendir.
Bizde kendini büyük sanan küçükler bile her zaman bu şoförün gerekçesi ile hareket etmiştir.

Büyüklerimiz; Erkeklerin nefsi uyanmasın diye, haremlik selamlık yaratmış.
Kadınlarımızı kızlarımızı çarşafa kapatmış.
Kadınlarımız, kızlarımız yıllarca kafes ardında kalmış.
Kadınlarımız, kızlarımız güzelim dünyamıza özlemle bakmış…

Uyanmasın diye erkeklerin nefsi sinemalarda aile balkonu, lokantalarda aile salonu…
Gazinolarda kadınlar matinesi dolu dolu...

Gerekçe aynı: Uyanmasın erkeklerin nefsi…
Milli Eğitim Bakanı da, Gençlik ve Spor Bayramlarımız da kızlarımıza şalvar giydirecek nerdeyse…

Türbanın “yaşam felsefesi”olduğunu söyleyen bir doçentimiz…
Erkeklerin nefsi uyanmasın diye türban giymiş!..”

Ayaktaki yolcunun yanındaki, iş arkadaşı:
“- Görünen o ki;kızlarımızı, kadınlarımızı, erkeklerin nefsi uyanmasın diye çarşafa, çuvala, türbana sokacaklar.
Böyle yapmakla da Allah’a hizmet ettiklerini sanacaklar…”

Otobüste bir sessizlik hakimdi.

Otobüstekiler sanki sözleşmişler gibi dilsizdi…

Ayakta kitap okuyan yolcu…
Yanındaki arkadaşına döndü:

“- Bilim, atalarımızın hayvan olduğunu söyler.
İnsanoğlu nefsini terbiye ettiği oranda hayvanlıktan insanlığa döner.
Bu nedenle din, nefsin terbiyesine önem verir.
‘Nefsini bilen Rabbini bilir’.

İslam dini ve tasavvufu nefse öylesine önem vermiştir ki; nefsi, Nefs-i emmare, nefs-i levvame, nefs-i mülhime, nefs-i mutmainne, nefs-i raziyye, nefs-i mardiye, nefs-i safiye diye bölümlere ayırmıştır.
Bunlardan en baştaki ile en sondakine örnek verirsek Milli Eğitim Bakanının yaptığı röportajda türbana karşı çıkanları “oyarım” “kazırım” demesi ile otobüs şoförünün kızı otobüsten indirmeside nefsi emmare belirtisidir.

Elinde kitap olan yolcunun yanındaki iş arkadaşı.
Arkadaşının verdiği bu dinî bilgiler karşısında şaştı.
“- Önemli olan insanın nefsine hakim olmasıdır.

Ne var ki nefsine hakim olmak, kadınlarımıza kızlarımıza kalmıştır.
Erkeklerimiz, nefislerine hakim olacaklarına kadınlarımızı, kızlarımızın kapatır.

Bir de “Dinimizin emrini yapıyoruz!” diye hava atarlar.”
Ayakta kitap okuyanın arkadaşı:
“- Bu daha işin başı. Bu türban, ağrıtacak başımızı…”
Ankara Barış Gazetesi, 1.8.1984

İCRA KUYRUĞU 25

Emekli avukat Ankara İcra Memurluğunun yüksek merdivenlerini tırmanırken düşünüyordu.
Çalıştığı süre içinde emekliliğine güvenmişti.

Emekli olunca evinin bir köşesine çekilecek, bir ömür boyu seçip biriktirdiği kitaplarını okuyacak, gerekirse araştırma yapıp kitap yazacaktı...

Gel gör ki, aldığı emekli aylığı ev kirasını bile karşılamıyordu. Eğer yeniden avukatlık yapmazsa geçim zorluğu çekecekti.

Bu nedenle bu yaşta emekli de olmasına karşın, avukatlık yapmaktan başka yolu kalmamıştı.

Gitti, Baro'ya kaydını yeniden yaptırdı…

Ankara İcra Memurluğunun beşinci kata ulaşan merdivenlerini tırmanarak İcra Dairesine girdi.

Çünkü asansör yine arızalanmıştı.

İçerisi ana baba günü gibiydi... İcra memuru ve görevliler, avukatlar, borçlular, alacaklılar…

Birbirine girmişti…

Odalar zaten daracık.

Daracık odalarda masalar birbirine yapışık.

Bu masalar arasında bir kişi zorlukla geçer.

İşi olanlar kuyrukta, çaresiz kendisi de girdi kuyruğa, bekler de bekler…

..

Bu yaşta icra kuyruğunda beklemek çok zor geliyordu kendisine.

Zaten yaşlı idi, zaten hasta idi, zaten yorulmuştu.

Ayakta, kuyrukta beklemek kendisine yük olmuştu.

Aklından kötü kötü düşünceler geçti.

Bu kuyrukta beklerken düşüp ölebilirdi.

Eğer ölürse, gazeteler, ölümünü, "İcra kuyruğunda sıra beklerken kalbi sıkışan avukat öldü" diye yazardı.

Bu olasılık gözlerinin önüne gelince hem güldü,

Hem de üzüldü.

Sonunda sıra kendisine geldi.
Takip talebinin icra memuruna havale ettirdi.
İcra memuru, yazmanlardan birini göstererek:
“- Ona git, dosyanı hazırlasın!” dedi.

Daracık odada sıkışıp duranlar arasından dirsek zorlamasıyla kendisine yol açа açа gösterilen genç görevliye gitti.
Gencecik yazman takip talebini aldı,
“- Nerede bunun dosyası?” dedi.
Emekli yaşlı avukat şaşırdı.
“- Ne dosyası?” diyebildi.
Gencecik icra görevlisi:
“- Beyefendi, takibi yapan dosyasını da getirir. Bakanlığın gönderdiği dosyalar yetmiyor. Ne yapalım dosyaları, biz mi inip alalım? Zaten işimiz çok yoğun, maaşımız az, biz de şaşırdık ne yapacağımızı?..»

Emeklikten sonra yeniden avukatlığa başlayan avukat gencecik icra görevlisine hak vermekle birlikte,
“- Yavrum, ben yalnız burada takip yapmıyordum ki.. Yenimahalle’de, Altındağ’da da takip yapıyorum. Bu güne değin benden dosya isteyen olmadı?”
Gencecik icra .görevlisi altta kalmadı yanıtı yapıştırdı:
“- Onların bizim kadar işi yok da ondan!”
Yaşlı avukat baktı iş uzayacak:
“- Ne ise, yanından bir tane ver, parası ne ise vereyim...”
Gencecik icra görevlisi irkildi.
“- Bizde dosya yok. Olsa verirdim. Verirsek de adımız para karşılığında dosya satıyor olacak…” dedi…

Yaşlı avukat, baktı olmayacak. Kalabalığın arasından sıyrılarak merdivenlere yöneldi.
Kenarlara tutunarak yavaş yavaş aşağıya indi.
Kendisini aşağıya gönderen gencecik icra görevlisi yaşlı avukatın arkasından bakarak söyleniyordu:
“- Bahşiş vermez misin, üstü kalsın demez misin!.. İşte böyle merdivenleri iner, çıkar, inersin…”

Kırtasiyeciden 25 lira vererek bir dosya aldı.
Yine asansöre yöneldi.
Asansör hala çalışmıyordu.
Çaresiz merdivenleri tırmanmaya başladı.

Bu merdivenleri çıkmak kendisine çok zor geliyordu.
Bir gün bu merdivenleri tırmanırken yığılıp kalacağından korkuyordu.

Dosya koltuğunda icra dairesine girdi. Baktı içerde kimsecikler yok.
Bir tek icra memuru var. O da kasanın başında para sayıyor.
İcra memuru.başını kaldırarak:
“- Bu saatte gelinir mi?” dercesine baktı.
“- Dosyayı getirdim. Takip talebim vardı da...” diyebildi.
Merdivenler gücünü bitirmişti.
İcra memuru:
“- Görevlilerin kimisi yemeğe çıktı, kimisi de hacze, kimisi de namaza gitti. Bir zahmet öğleden sonra gel!” dedi.
Emekli yaşlı avukat, “Zahmet ki ne zahmet!” dedi içinden.
Öğleden sonra yeniden çıkmak üzere merdivenleri inerken;
Çalışamaz duruma gelince, alacağı emekli maaşı ile nasıl geçineceğini düşünmeye başladı yeniden…
Av. Hayri Balta, Ankara Barış gazetesi, Temmuz, 1984

EMEKLİ MEMUR 26

Ankara’da, Ulus’tan Dışkapı’ya doğru giderken karşımda gördüm kendisini.
İkimizin de nutku tutulmuştu sanki…
Ben ona baktım o bana.
Ancak konuşabilmiştik bir süre bekledikten sonra…

Bu talihsiz karşılaşmadan çok rahatsız olmuştuk.
Keşke karşılaşmasaydık.

Keşke görüşmeseydik, diye düşündük.

Oysa ben Ankara'da çok sevinirim Gaziantepli bir tanıdığı görünce.
Geçmişi yaşarım; çocukluğum, gençliğim gelir gözümün önüne.

Benimle görünmekten korkmayan medeni cesaret sahibi olanlara yemek yedirmek isterim.
Oturup bir pastanede çay içmek isterim.
Elimden geldiğince de konuşur, ilgilenirim.

Adımız dinsize, komüniste, masona çıkmış ya…
Moskova'dan para geliyor ya.
Gerçekten komünist olanlar bile korkar benimle bir arada olmaya…

Ankara'da karşılaştığım çocukluk arkadaşlarım bile sağa sola bakar.
Kimileri de,"Aman ikimizi bir arada görmesinler dermişçesine hemen kaçar…"

Böylelerine anlayış gösteririm.
Hemen ayrılmamız için ne gerekse yaparım.

Ama bu Gaziantepli hemşerim, benimle bir arada görünmekten korkmadı. Ancak yoksulluğundan, piyango bileti satıyor olmasından utandı.
O utanırken beni de bir suçluluk duygusu kapladı…

Oysa benim suçluluk duygusuna kapılmam için hiç bir neden yoktu.
Onun da utanmasına gerek yoktu.

Ne yönetici kadroda görev almıştım, ne de yasama organında.
Belki büyük yerlerde görev almış olsaydım katlanamazdım onun bu durumuna…

Bu gün birmilletvekilliğine soyunmak için en az on beş milyonu gözden çıkarmak gerek…

Kimileri de diyor ki “Hayır, şimdi milletvekilli olabilmek için otuz milyon gerek!”

Hayal bu yana milletvekili olsaydım şu emeklilerin sorunlarıyla ilgilenirdim.

Onların. yaşam sorunlarına çözüm getirmek için TBMM’nde çaba gösterirdim.

Ben bu düşünceler içinde iken, Gaziantepli hemşerim, hem de benim, semtlim; başında Milli Piyango yazılı beyaz şapkası, elinde bir tomar mili piyango bileti, suç üstü yakalanmış gibi bakıyordu bana.

Ben de ne diyeceğimi şaşırmış bir şekilde ona…

Söz olsun diye:

“- Nasılsın?” diyebildim.

“- Nasılı var mı? Durumumu görüyorsun işte…”

Benim bir şeyler söylememi önleyerek, sözü yine kendisi aldı:

“- Ne. yapalım arkadaş, emekli olduk, geçinemez olduk.

Çoluk çocuk başımızda, ortada kaldık.

Yapacak bir mesleğim de yok.

Yıllarca memurluk yaptım.

Devlete hizmet ettim,

Devletten bana hayır yok!...”

Biraz düşündü, sonra:

“- Devlet biz emeklilerle ilgilenmiyor, derdin nedir demiyor, ne halin varsa gör! diyor.

Ama ben bu devlete hizmet ettim. Devlet ise bu emekli, bu maaşla nasıl geçinecek? demiyor!..”

Benim söyleyeceklerimi kendisi söylemişti.

Gaziantep’ti emekli memur hemşerimin küçüklüğü, gençliği gözlerimin önüne geldi.

Nasıl da koşardı futbol sahalarında, antrenmanlarda ölesiye...

Kendisi gibi koşamadığım için imrenirdim ona.
Arkasından nal toplamak kalırdı bana.

Top ayağında öyle bir koşardı ki rakip kaleye doğru,
Ben arkasından yetişemediğim için kıskanırdım doğrusu....
Şimdi zayıflamış, beli bükülmüş…
İki kat gidiyordu önümde.
Hem de büyük bir utanç içinde, elindebir tomar piyango bileti ile.
Av. Hayri Balta.14.7.1987

ALACAĞINI İSTEYEN ADAM! 27

Bir kahvedebaş başa oturup konuşan iki kişiden biri; birden bire kalkarak dikildi arkadaşına…
“Sen: çok adi bir adamsın!” dedi karşısında oturana...

Oturan aldırış etmedi, ayağa kalkmadı, öfkelenmedi.
Oturduğu yerde başını kaldırıp gülümsedi…
“Nedenmiş o?” dedi…
Bu sakinlik ayaktakini sinirlendirdi.
Hakaret ettiği adam niçin öfkelenmedi.

Ama oturanda hiçbir tepki yok…
Bu tepkisizlik rahatsız emişti ayaktakini daha çok.

“Arkadaşın kaçkın değil kaçmamış
Sende arkadaşlık namına bir şey kalmamış!.. “

Hayret! Beriki yine kızmadı;
Oturuşunda, yüzünün hatlarında, sesinin tonunda bir değişiklik olmadı.
Üstelik öyle bir yanıt verdi ki ayaktakinin kafasının tası attı.
Oturansa ayaktakini yanıtladı:
“Önce var mı idi?”

Ayaktaki ne diyeceğini şaşırdı.
Ne vardı diyebildi ne de yoktu diyebildi…

"Sen duygusuz herifin birisin aynı zamanda!" dedi.
Oturan adam, pişkindi, aldırmadı:
"- Olabilir…" dedi.
Bu yanıt ayaktakine ağır geldi:
"- Sen aynı zamanda tuz ekmek kıymeti de bilmezsin!.."
Oturan gülümsedi…
"- Doğru, olabilir, sen beni benden daha iyi bilirsin!.." dedi.

Ayaktaki değil kendinde:
"- Evet, tamam, hepsi var sende!.."

Oturanda sevecenlikle gülümsemekte.
Bu davranışı da ayaktakini deli etmekte.

Bu arada kahvedekilerdenkimileri araya girdi.
Araya girenlerden biri:
"-Tartışmayı daha fazla uzatmak yersiz.
Adama ne desen tepkisiz…
İyisi mi sen de kes sesini,
Öfkelendirme herkesi!.."

Oturanda hiç bir değişiklik yoktu.
Hiçbir şey olmamış gibi sakindi…

Kahvedekiler hayretle kendisine bakıyordu;
O ise, garsondan "Çayın tazelenmesini…" istiyordu.
Kahvedekilerden biri dayanamayıp sordu.
"- Bu adamla aranızda ne geçti bilmiyorum;
Fakat hakaretlerini ben bile kabullenemiyorum...
Oturan yanıtladı:
"- Borcu vardı istedim.
Bu kadar öfkeleneceğini bilmedim.
Asıl olan kavga etmemektir.
Kavga etmemek için de öfkelenmemek gerektir."

Sonra, garsonun beklemeden çayın parasını bırakıp gitti…

Kahvedekiler birbirleriyle tartışmaya girdi:

"- Oturan adam; iyi mi etti, kötü mü etti?.."

Hayri Balta (Gaziantep, Kurtuluş, 14.1.1971 FEV-GÜN imzası ile..)

ÇOK KORKAN ÇOCUK! 28

Bayram harçlığını biriktiren dokuz on yaşlarındaki bir çocuk bir tapa tabancası almıştı.

Tabancasını kuru kuruya boşluğa sıkmaktan usanmıştı.

Evlerinin önünde dolu tapa tabancası ile ateş edecek bir hedef arıyordu.

Az ötede ise elinde gazete olan bir adam geliyordu..

İçinden adamı korkutmak geçti.

Tabancasını adama yöneltti.

"Kımıldama yakarım!

Ellerini kaldır bakalım!"

Adam ellerini havaya kaldırınca gazetesi yere düştü.

Çevredekiler adamın bu davranışına gülüştü.

Adamla çocuk arasında üç metre uzaklık vardı.

Doğrulttu adama çocuk tabancasını…

"- Sıkayım mı?"

Adam:

"- Aman sıkma.

Çocuklarım yetim kalır sonra!.."

Nasıl olduysa oldu, çocuk bilerek mi yaptı bilmeyerek mi yaptı,

Oyuncak tabanca pat diye patladı.

Adam bir eli ile göğsünü kapattı.

"- Ah!.. Vuruldum anam!" dedi iki büklüm oldu,

Bir iki adım attı.
Sonra kıvranarak sırt üstü yere düştü.
Çevredekiler adamın başına üşüştü.

Çocuk büyük bir korkuya kapıldı…
Tir tir titremeye başladı.
Adamın yerde kıvranmasını gerçek sandı…

Çocuğun çok korktuğunu gören adam ayağa kalktı.
Sevecen gülüşle çocuğa baktı.

“- Ben sana demedim mi sıkma diye!
Vurulan adam böyle olur işte!”

Çok korkan çocuk adamı yanıtladı:
“- Beni çok korkuttun be amca!”
Çok korkan çocuk; bir daha elini sürmedi tabancaya, ömrü boyunca.
(Gaziantep, Kurtuluş, 15.1.1971 FEV-GÜN imzası ile..)

İŞÇİYİZ BİZ, KÖLE DEĞİLİZ… 29

Bir dokuma fabrikasının patronu; her sabah erkenden gelir işyerine.
Önce işçiler arasında gezer sonra yukarı çıkar oturur yerine.
Oturduğu yerden hem işçilerin hem de memurların çalışmasını, akvaryumun içindeki balıklar gibi, görür.
Memur ve işçilerinin çalıştığı yer ile kendisinin oturduğu yer bir cam bölme ile örülüdür.
Çalışkandır, işine düşkündür, kanundan şaşmaz…
Vergi kaçırmaz, kanunun işçiye tanıdığı hakka dokunmaz, kendi hakkını da işçide koymaz.
+
O gün işe yeni bir memur alınacaktı.
Cam bölme arkasında çalışan muhasebeciye baktı.
El işareti ile muhasebecinin gelmesini istedi.
Hemen fırladı muhasebeci.
Şaşkınlıkla ceketinin sağdaki alt düğmesi ile soldaki üst

deliğini ilikledi.
Boyunbağını, saçlarını düzeltti.
Patronun karşısında hazır ola geçti.
- Yeni gelen memura söyle: Kanun kanundur.
Ne kendisinin hakkı bende ne de benim hakkım kendisinde kalmamalıdır.
Çalışma saatlerinde ziyaretçisi kabul edilmeyecek.
Bir başkası ile telefon konuşması yapmayacak.
Kendisine gelen mektupları işbaşında okuyamayacak.
Mektuplarını çalışma saati dışında okuyacak.
Hem mektupları için ev adresini verecek.
Hiçbir mektubu buraya gelemeyecek.
Cebinde boş kalırsam okurum diye dergi, gazete, kitap getiremez.
Olur olmaz zamanda da izin isteyemez.
Günde bir kere yüz numaraya gidebilir.
İçerde çok kalamaz; hemen işine dönmelidir.
İşe gelirken; kılığına, kıyafetine dikkat edecek.
Ütüsüz giysi, sakal tıraşsız işe gelmeyecek.
Hasta olduğunda doktora giderse,
Saatler hesap edilir bizce…
Mesele yok, beş saat içinde dönerse…
Ama beş saati geçirince,
İşlenir siciline…
Geciktiği saatleri borçlanır bize…
Çalışarak öder geciktiği saatleri münasip bir günde.
İş, tam saatinde bırakılacak.
Bitiş zili çalmadan masasından kalkmayacak…
Şimdiden söyle.
Hiç bir şekilde avans isteyemez öyle.
Anladın mı muhasebeci efendi…
Patronun ne dedi sana, söyle…
- Anladım efendim! Söylediklerin söylenecek kendisine, kelimesi kelimesine
+
Muhasebeci, patronun yanından çıktı.
Gitti masasına oturdu.
Memur adayını yanına çağırdı.
Patronun söylediklerini kelimesi kelimesine anlattı.

Patron ise muhasebeci ile memur adayının konuşmalarını izliyordu.

Konuşmalarını duymuyordu; ama, muhasebeci ile memur adayının konuşmalarını görüyordu.

Muhasebeci anlattıkça memur adayı “Anladım, kabul anlamında başını sallıyordu.

Ama içinden de:

“Bir iş bulur bulmaz, kaçarım buradan.

Biz işçiyiz köle değiliz sözünü de esirgemem patrondan!...”

Hayri Balta, Gaziantep Sabah. 18.3.1967

X

Sevgili Eren Bilge,

Öykü gibi bir yazı “İşçiyiz biz, köle değiliz” başlıklı yazın. Bugünün okuru böylesini seviyor. Hayri Bilge Balta bunu yazalı 41 yıl olmuş ama yazı hiç bayatlamamış. Sorun güncelliğini koruyor.

Hep vardır böyle işverenler. Buna karşın hep olmalıdır böyle başkaldıran, köle olmadığının bilincinde olan işçiler de.

Ne yazık ki günümüzde bulduğu her işe koşulsuz boyun eğmek zorunda günümüz işçisi. İşçi çok, iş yok da onun için. Bu da işverenin burnunu kaldırdıkça kaldırmasına neden oluyor.

Yazıda okuyanı isyana iten koşulları var patronun. “Aaa, bu kadarı da olmaz...” dedirten. “Yahu adam günde bir kez tuvalete gidecek iyi ama ya barsakları bozulmuşsa...” dedirten... “Hangi hastanede muayene sırası iki saatte gelebiliyor, bu işveren söylese de işçi oraya gitse...” dedirten...

Bütün bunları açıklamak zorunda değil elbette ki yazar. Yazarın görevi okuru ateşlemek, düşündürmektir. Bu yazıda da bunlar yapılmış. Beğendim.

Bir iki dizgi kusuru varsa da o kadar önemli değil. Düzeltmeye çalışacağım.

Parmaklarına, beynine sağlık. Sevgiyle kal.

FEV, 29.5.2008

YENİ YURTTAŞ… 30

Eski politikacı, eski politikacılardan umudunu kesen ve 12 Eylül'den sonra aklı başına gelen yeni yurttaşı işyerine çağırdı. Yapmacık bir konukseverlik gösterisiyle kapıda karşıladı.

Kaşkolünü, paltosunu, şapkasını aldı, kendi eliyle askılığa astı.

"Hoş geldin, nasılsın!" dedikten sonra yapmacık gülüşleri ile sözcüklerinin üstüne basa basa anlatmaya başladı:

"Solu temsil eden yeni bir parti kurma aşamasındayız. Mevcut her iki parti de solu temsil etmekten uzaktır.

Bunların, solu bölmekten başka bir işlevi yoktur. Biz, solu kuracağımız bu parti içindebütünleştireceğiz… Amacımız solun bütün oylarını toplayan bir parti kurmak.

Yeni yurttaş sordu:

"Kimin başkanlığında kurulacak bu yeni parti?"

"Eski bir işçi liderinin…"

Yeni yurttaş şaşırdı:

"Kim olabilir bu eski işçi lideri?.."

Eksi politikacı anlatıyordu:

"Sen lideri bırak da kuruculara bak! Kurucular arasında senin de adın var.

Kurucuların hepsi milletvekili adaylarının ilk sırasında yerini alacak.

Yani senin de benim de seçilmemiz garanti milletvekili olarak.

Senin aramızda olmanla partimizin kazancı büyük olacak.

Partimiz kurulduktan sonra çok kısa zamanda, tabana inecek.

Halkçı Partiyi de SODEP'i de kendi bünyesi altında toplayacak…

Yeni yurttaş sordu:

"Niçin bu partilerden birine gidilmiyor da yeni bir parti

kuruluyor? Bu girişim solu daha da bölmez mi?..”
Bu soru karşısında eski politikacı bocaladı;
Ancak: “Onlar tabana inemediler, biz ineceğiz!..” dedi.

Yeni yurttaş eski politikacının sözünü ettiği işçi liderini tahmin etmişti.
Bu işçi lideri işçileri “partiler üstü politika” diye avutarak kendisini parlamenter yapan eski sendikacılardan biri idi.
Şimdi, ‘Bana milletvekili adaylarınız arasında yer vermezseniz yeni bir parti kurarak oylarınızı bölerim’ diye şantaj yapıyordu.

Yeni yurttaş konuşmaya başladı:
“Bak arkadaş figüran olarak herhangi bir partide görev almak istemiyorum.
Eski parlamenterleri yeniden parlamentoya göndermek istemiyorum.

Eski politikacılar dinlensin artık, Çekilsin bir kenara otursun,
Biraz da yeniler, yeni yetişenler parlamentoya girsin.

Parlamentonun yapısı ne denli değişirse o denli iyi olur. Seçme ve seçilme hepimizin hakkı değil mi? Niçin hep siz seçilmek istiyorsunuz? Ben artık yeniler için çalışacağım, eskiler için değil!..”
Yeni yurttaş kaşkolünü, paltosunu, şapkasını aldıktan sonra “Hoşça kal!” diyerek kapıdan çıkıp gitti.
Eski politikacı gerçek kimliğine büründü:
“Hınzırın yine komünistliği üstünde…” dedi.
Ankara, Barış gazetesi. 5 Ocak 1984

ÇOCUK KAHRAMANLAR… 31

KAHRAMANLARI (UNUTMAYIN!, UNUTTURMAYIN!)

Uğruna ölmek ise eğer seni yaşatmak
Bin defa ölürüm de adına leke sürdürmem
Gururdur, namustur, bayrak ve sancak

Aksa da kanım; korkma; haini güldürmem…

…İvrindi'nin Mallıca köyünden 104 yaşında vefât eden Azman Dede Çanakkale savaşına katılmış gazilerimizdendi. Yıllar önce bir yerel araştırma sırasında Mallıca köyü kahvesinde kendisiyle görüştüm. Kulakları ağır işitiyordu. Köylülerden biri yardımcı oldu. Sorduklarımı cevapladı. Söz Çanakkale'ye geldiğinde o koca ihtiyar sarsıla sarsıla, hıçkırıklar içinde ağlamaya ve bağıra bağıra anlatmaya başladı:

«Bir hücum sırasında bölük erimişti. Yüzbaşı telefonla takviye istedi. Gece yarısı siperleri takviye için istediğimiz askerler geldi. Hepsi askere alınmış gencecik insanlardı. Ama içlerinde daha çocuk denecek yaşta 3-4 asker vardı ki hemen dikkatimizi çekti. Bölüğü düzene soktum. Yüzbaşı gelenlerle tek tek ilgileniyor, karanlıkta el yordamıyla üstlerini başlarını düzeltiyor, sabah yapılacak olan süngü hücumuna hazırlıyordu. Sıra o çocuklara geldiğinde, o cıvıl cıvıl şarkı söyleyerek gelen çocuklar birden çakı gibi oldular. Yüzbaşı sordu: «Yavrum siz kimsiniz?» İçlerinden biri dedi ki:

«Galatasaray Mektebi Sultanisi talebeleriyiz. Vatan için ölmeye geldik!..»

Gönlüm akıverdi o çocuklara. Bu savaş için çok küçüktüler. Daha süngü tutmasını bile bilmiyorlardı. Onlarla ilgilendim. «Mermi böyle basılır, tüfek şöyle tutulur, süngü böyle takılır, düşmana şöyle saldırılır!..» diye.

Onları karşıma alıp bir bir gösterdim. Siperlerin arkasında ay ışığında sabaha kadar talim yaptık. Gün ışımadan biraz dinlensinler diye siperlere girdik. Ortalık hafif aydınlanır gibi olunca hep yaptıkları gibi düşman gemileri gelip siperlerimizi bombalamaya başladılar. Yer gök top sesleriyle inliyordu. Her mermi düştüğünde minare gibi alevler yükseliyordu. Mermiler üzerimizden ıslık çalarak geçiyordu. Siperler toz duman içinde kalmıştı. Bir ara yüzbaşı «Azman yandık!..» diye siperin köşesini işaret etti. O şarkı söyleyerek sipere gelen, sanki çiçek toplarmış gibi neşeli olan o çocuklar siperin bir köşesinde sanki bir yumak gibi birbirine sarılmış tir tir titriyorlardı. Çocuklar

harbin gerçeği ile ilk defa karşılaşıyorlardı. Ürkmüşlerdi. Yüzbaşı yandık demekte haklıydı. Bir panik meydana getirebilirdi.

Tam onlara doğru yaklaşırken içlerinden biri avaz avaz bir marş söylemeye başladı!..

Annem beni yetiştirdi bu yerlere yolladı,
Al sancağı teslim etti Allaha ısmarladı.
Boş oturma çalış dedi hizmet eyle vatana,
Sütüm sana helâl olmaz saldırmazsan düşmana…

Baktım hemen biraz sonra ona bir arkadaşı daha katıldı. Biraz sonra biri daha… Marş bitiyor yeniden başlıyorlar. Bitiyor bir daha söylüyorlar. Avaz avaz!.. Gözleri çakmak çakmak… Hücum anı geldiğinde hepsi süngü takmış, tüfeklerine sımsıkı sarılmış, gözleri yuvalarından fırlamış, dişler kenetlenmiş bekliyorlardı.

O an geldi. Birden yüzbaşı «Hücum!..” diye bağırdı. Bütün bölük, bütün tabur, bütün alay cephenin her yerinden “ALLAH, ALLAH” diyerek fırladık. İşte tam o anda, o çocuklar kurulmuş gibi siperlerden fırlayıverdiler. İşte o an. Tam o an bir makineli yavruları biçiverdi. Hepsi sipere geri düştüler. Kucağıma dökülüverdiler. Onların o gül gibi yüzleri gözümün önünden gitmiyor. Hiç gitmiyor!.. İşte ben ona ağlıyorum, o çocuklara ağlıyorum!..”

Azman dede ağlıyordu. Ben ağlıyordum. Kahvede kim varsa ağlıyordu. Kahveci gözyaşları içinde bize çay getirdi. Eğildi; “Azman dede hep ağlar. Niye ağladığını bugün ilk defa anlattı.” dedi.

KAYNAK:

Celal Bayar Üniversitesi Öğrenci Konseyi’nin hazırladığı Çanakkaleadlı kitapçıktan.

Yetişecek çocuklarımıza ve gençlerimize, görecekleri öğrenimin sınırı ne olursa olsun, ilk önce ve her şeyden önce Türkiye’nin bağımsızlığına, kendi benliğine milli geleneklerine düşman olan bütün unsurlarla mücadele etmek gereği öğretilmelidir.

Dünyada, uluslararası duruma göre böyle bir mücadelenin gerektirdiği manevi unsurlara sahip olmayan kişiler ve bu nitelikte kişilerden oluşan toplumlara hayat ve

bağımsızlık yoktur.

(1922) (Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, Cilt:I, 1945)

http://www.yenidenergenekon.com/28-cocuk-kahramanlar/

BU SÜTÜ KİMLER İÇİYOR 32

Alaycı bakışları ile içeri girdiğinde beni arıyordu.

Çalıştığım Sendikanın (Genel-İş) Ankara şube başkanlarından biri idi.

Elinde bir küçük kitap. «Bak şuna!» diyordu.

Gösterdiği kitaba baktım: "Türk Halkının Beslenme Sorunu" adlı küçük bir broşür.

1969'da basılmış.

40 sayfalık. Türkiye Öğretmenler Sendikası,

12 Mart Balyozunu yemeden önce Doç. Dr. Osman Nuri Koçtürk'e yazdırmış.

Broşürün kapağının hemen ardında:

"Biz öğretmenler; toplumumuzu ve ülkemizi Mustafa Kemal'in gösterdiği yolda ve yönde ileri üretim ve yönetim aşamalarına ulaştırmak istiyoruz. İdeolojimizin ve eylemlerimizin temel amacı budur. Bize, politik faaliyet yapıyorsunuz, ideolojik çaba gösteriyorsunuz diyenler, bize kanun dersi vermeye kalkanlar; aslında, çağdaş anlamda bir felsefi kültürden yoksundurlar.

Dün, on üzerinden 4,5 verip sınıf geçirdiklerimiz bugün bize ders vermeğe kalkmasınlar! Yayınladığımız bu kitapçıkları okurlarsa, bizim gibi onlar da eksiklerini gidermiş olacaklardır." diye yazılmış.

Kapağı ile yetinmedi broşürün, 5. sayfasını açtı. Orada da şöyle yazıyordu:

"3) Kalkınma plânında açıklandığına göre Türkiye'de bir insan, bir yılda, 258 kilo tahıl, buna karşılık 15,2 kilo et, 2,2 kilo balık, 2,3 kilo yumurta, 105 kilo süt tüketmektedir…" diyordu.

Sonra yine çabuk çabuk anlatmaya başladı:

"- Bak kardeşim, bu yazıya göre Türkiye'de her insan 105 kilo süt tüketiyormuş. Biz karı-koca, dört de çocuk altı

kişiyiz. Bu duruma göre bizim yılda 636 kilo süt tüketmemiz gerek. 636 kilo sütü de 12'ye bölersek bizim eve ayda 53 kilo süt girmesi gerek. Yani hemen hemen günde iki kilo…

Sonra durdu, yutkundu, biraz nefes aldı. Başladı anlatmaya:

"- İnan kardeşim, yukarıdaki rakamları kaleme vurarak bizim eve giren eti, sütü, yumurtayı, balığı, hesaplayınca deliye döndüm. Oysa benim konuya - komşuya göre durumum da de pek kötü sayılmaz. Hiç olmazsa ayda benim elime iki bin liraya yakın para geçiyor. Bakıyorum çevreme bu parayı bulamayanlar çoğunlukta.

Anlatırken öfkeleniyordu, burnundan soluyordu.

"- İstersen sana yemin billah edeyim… Benim evime bu yıl iki kilo süt girmemiştir. Dinime, imanıma, nikâhıma girmemiştir…

Şimdi ben bu Kalkınma Plânının Açıklamasına ne diyeyim. Senden ricam, Bu broşürü yazan Doç. Dr. Osman Nuri Koçtürk›le aynı işyerinde çalıştığını duydum. Ne olur onu görünce bir sor. Bu sütü bizler ve bizden aşağıda ücret alanlar içmediğine göre kimler içiyor?"

"- Olur!" dedim. Söz verdim.

Şimdi Doç. Dr. Osman Nuri Koçtürk›ü bekliyorum. Az sonra gelecek. Ona:

"- Bu sütü bizler içmediğine göre kimler içiyor acaba söyler misin?" diyeceğim.

Onun verdiği yanıtı da siz okuyucularıma ayrıca bildireceğim...

+

Hayri Balta, Gaziantep Sabah, 15.3.1975

KAPICILAR 33

İki gariban. Ellerinde bir kağıt. Sendikaya geldiler.

Sigorta ile ilgili bir işleri varmış, beni gösterdiler.

Baktım ellerindeki kağıda. SSK Çankaya Şubesinden gelmiş.

Çankaya'da bir apartmanda kapıcı olarak çalışıyorlarmış.

Asgari ücretten yatırılması gereken sigorta primleri

yatırılmamış.

Ek bordro ile ödenmeyen primlerin doldurulup gönderilmesi isteniyor. Garibanlardan biri anlattı:

"- Apartmanda kapıcı olarak çalışıyoruz. Asgari ücret veriyorlar. Onun da primini yatırmıyorlar. Yöneticiye gittim, gelen kağıdı gösterdim. Deliye döndü, bana çıkıştı, 'usandık sizin elinizden… Benim ne suçum var. Bordroyu yapan kendileri. Eski yöneticinin hatasını ben mi düzelteceğim!' dedi ve on dakikada bitecek işi yapmadı.

Ne yapayım şimdi ben? Emekli olacağım. 'Git eksiklerini doldur getir!' diyorlar.

Bu kez de muhasebeciye gittim. Muhasebeci bir sayfalık kağıdı doldurmak için yüz lira istedi. Bunlarda hiç mi insaf merhamet yok. İnsan şunu Allah için doldursa ne olur? "

Dairedeki arkadaşlardan biri atıldı:

"- Dayı, işini ben yaparım, ama 25 liranı alırım…"

Kapıcı sağa sola baktı. Kendisine destek çıkacak birini aradı. Arkadaş ise gayet doğal olarak:

"- Ancak aldığım parayı yine sana vereceğim. Sen bu para ile giderken çocuklarının beğeneceği bir pasta veya tatlı almalısın…"

Gariban arkadaşın şaka yaptığını sandı. Arkadaş şaka yapmıyordu, emr-i vaki yaparak kapıcının çocuklarının bir tatlı yemesini sağlamak istiyordu.

Arkadaş bordroyu doldururken karşımda oturan kapıcı derdini dökmeye başladı. Diğer arkadaşı da başucumda ayakta duruyordu, onu da oturtturduk, birer de çay söyledik. Emekli olmak için çalışan yaşlısı anlatmaya başladı:

"- Beyim, asgari ücretten ödedikleri ücretin primini yatırmamışlar. Ben de emekli olacağım diye seviniyordum. Tam emeklilik için başvurdum. Elime bu kağıdı tutuşturdular. Şimdi beri ne yapayım. Bu zamana kadar yarı tok yarı aç yaşadım… Nasıl yaşadığımı Allah'la ben bilirim. Kimseye şikayet de edemiyorum… Ağzımı açsam

suç oluyor, yönetici kafamda bitiyor…”

Durdu, soluklandı ve yöneticinin kendisine söylediklerini anlatmaya başladı:

“- Ev kirası vermiyorsun, elektrik parası, su parası vermiyorsun. Tanzifat (temizlik) vergin yok, bekçi parası vermiyorsun, odun, kömür kalorifer derdin yok. Devlete verdiğin vergi de yok. Giydiğimiz giysiden veririz, yediğimiz yiyecekten veririz. Daha ne istiyorsunuz diye bir de çıkışmazlar mı? Vallahi beyim ne yapacağımızı şaşırdık…”

Yanımdaki masada çalışan iş arkadaşım dayanamadı:

“- Değil mi ki senin yaşantına imreniyor; gel bir gün de sen yaşa demedin mi? Bir gün olsun senin yaşadığın hayatı yaşasın. Oturduğun odada.otursun da kendisinin boyunu göreyim…

Kapıcı içini çekti, eziklik içinde idi:

“- Nerde beyim nerde… Kalorifer kazanına bakmak için aşağı indiklerinde bizim odanın önünden geçip giderlerken yüzlerini ekşitiyorlar, kokudan burunlarını tutuyorlar. Hava yok, güneş yok, rutubet yüzünden nem çok. Derdimizden, anlayan yok. Buna nasıl bir yol bulacağız da bu yoksulluktan, bu sefaletten kurtulacağız. Hele şu çarşıya gidip gelme bir alem.”

Yine durdu, bir sığara içmek istedi sonra vazgeçti:

“- Yahu şu ekmek arasında ne fark var. Biri der ekmeği falan bakkaldan, diğeri der ekmeği falan bakkaldan alacaksın.. İşin yoksa bakkal bakkal gez. Hafta tatili, yaz tatili, yıllık ücretli izin yok. Bir de karşımıza geçip insanlıktan, milliyetçilikten, mukaddesatçılıktan söz etmezler mi, deliye dönüyorum. Ulan, diyorum bizim kapıcılara, gelin birleşelim, hakkımızı arayalım, biz de insanız, biz de yurttaşız, diyorum, arkadaşların hepsinin ödü kopuyor. Neden mi, sendikalaşmak istediğimizi duyan yönetici tuttuğu gibi bizi kapı dışarı koyuyor…”

Bu arada söze karıştım:

“- Şimdi şöyle bir yasa çıkarasın. Diyesin ki yılda bir gün de kapıcılar bayram yapacak. Kapıcı Bayramında yöneticiler kapıcılık yapacak Apartmanı yöneticiler süpürecek, alışverişe yönetici gidecek, kaloriferi yönetici yakacak.”

Kapıcıları bir gülme tuttu. Gülmekten ağızları kulaklarına varıyordu. Güldükçe güldüler. Önerim o kadar hoşlarına gitti ki. Hayal bile olsa yöneticinin bir gün kendileri gibi yaşama sözüne sevindiler.

Ben sözlerimi sürdürerek:

"- Ancak o zaman sizlerin yaşantısını, ezikliğini sizlerin ne güç koşullar altında çalıştığınızı anlarlar… Hiç olmazsa, Fransa'da olduğu gibi, birinci katta bir dairede yaşamanızı sağlarlar, ücretinizi artırırlar. Yıllık izninizi, haftalık izninizi verirler.

Yanımda oturan kapıcı atılarak:

"- Bilmiyorlar mı ki beyim, biliyorlar, biliyorlar da bizim bu sefil yaşantımızı kadere bağlıyorlar… Böyle yaşamak bizim kaderimizmiş…

Sonra, arkadaşın doldurduğu ek bildirgeyi aldılar, teşekkür ederek ayrıldılar.

Bordrolarını dolduran arkadaş arkalarından sesleniyordu:

Çocuklara pasta ya da tatlı almayı unutma ha!..."

Hayri Balta, Gaziantep Sabah gazetesi. 23.5.1977

MELEK NUMARASI 34

Zamların açıklandığı gündü. Tam saatinde iş yerine girdi.

Her gün ciddi görünen Ermiş Efendi bu gün çok neşeli idi.

Çalışma arkadaşları kendisine takıldılar:

- Bu sevinç neye Ermiş Efendi? Sen dur da şeker depo eden, gaz biriktiren, demir yığanlar sevinsin.

Ermiş Efendi, askılığa paltosunu ve şapkasını asarken:

- Acele etmeyin anlatacağım niçin sevinçli olduğumu…

Masasına oturduğunda çalışma arkadaşları sabah çaylarını içiyorlardı.

Çaylarını içerken de Ermiş Efendinin ne anlatacağını merak ediyorlardı…

Bu Ermiş Efendi boşuna konuşmazdı.

Her konuda kendine özgü dini, felsefi, siyasi görüşleri vardı ve asıl adı Abdullah olmasınakarşın hiç kimse ona Abdullah efendi demezdi.

Herkes kendisine Ermiş Efendi derdi.

Ermiş Efendi masasına oturduğunda bile anlamlı anlamlı gülüyordu. Belli ki ilginç bir olay yaşamıştı.

Arkadaşları dayanamadı:

- Hadi anlat ne anlatacaksan. Şimdi patron gelirse anlatacak zaman bulamazsın, dediler.

Anlatmaya başladı Ermiş Efendi. Gözleri gülüyordu:

- Yahu geçenlerde bizim ikinci sınıfa giden kızımızı komşuya gönderdik. Sözde sınıf arkadaşı olan komşunun kızı ile birlikte ders çalışacaklar. Komşu güvenilir bir komşu. Bazen de onlar çocuklarını bize gönderirler, bizim çocukla birlikte bizim evde ders çalışırlar. Öyle ki gece geciktiler mi evlerine göndermeyiz, çıkma sokağa deriz..

Arkadaşları:

- Girişi kısa kes Ermiş Efendi, patron gelecek şimdi.

- Patlamayın, başından anlatmazsam sonunu anlayamazsınız. Ne ise, geçenlerde bizim kız komşunun evine ders çalışmaya gitti, demiştik. Kızımız gecikince bize telefon ettiler. Ufuk bizde kalacak dediler. Biz de kabul ettik.

Şimdi manzaraya bakın siz. Bizim kızın süt dişleri döküldüğü sıralar olduğu için; ders çalışırlarken dişinin biri çıkmış... Komşunun hanımı da bizim kıza “Kızım çıkan dişini yastığının altına koy. Sen uyurken melekler gelir, dişini alır, onun yerine sana armağan kor, belki de para kor.” demişler.

Bir de baktım komşuda yattığının ertesi günü kızımız elinde bir lira ile geldi;

“- Bak baba, melek bana bir lira verdi” dedi.

Anlaşılan komşunun hanımı bizim kız uyurken yastığının altına koyduğu dişi almış yerine bir lira koymuş. Şimdi bizim küçük kıza melek ne demektir diye işin doğrusunu anlatsak biraz zor olacak. Ama yine de biz kızımıza, kızım o bir lirayı melek değil de arkadaşının annesi koymuş dedik. Nasıl koyduğunu da anlatınca bizim küçük yaramaz, ağzında oynayan ve bir kaç gün içinde

düşecek olan dişlerini saymaya başladı:

- Desene baba benim senden 15 lira kadar alacağım var!

Bundan sonra bizim küçüğün dişleri düştükçe yastığın altına koymadan getirip elimize koymaya başladı dişlerini. Biz de her dişi çıktıkça tıkır tıkır bir lirayı kızımızın eline saydık.

Dün zamlar yapıldı ya… Bizim kız almış eline bir diş, geldi dikildi başıma… Verdik bir lira. Kabul etmedi. Nedenini sorduk?

- Her şey zamlandı baba.. Benim dişe de zam gelmeli. Şimdi bir lira değil her dişe iki lira.

İşte buna gülüyorum arkadaşlar. Şimdi ben bu bizim kıza gerçeği söylemeseydim de komşu gibi melek numarası yapsaydım; bizim kızın aklına melekten zam isteme gelmeyecekti ve melek ne verirse kabul edecekti.. Gerçekten bu şeytan, melek numaraları insanı kandırmak için bazen çok işe yarıyor..

Tam bu sırada kapıcı haberi ulaştırdı:

- Dikkat!.. Patron geliyor!

Patron muhasebe bürosuna girdiğinde memurların büyük bir ciddiyetle çalıştığını gördü... Böylece bizim Ermiş Efendinin anlatacaklarının sonuç bölümünü anlatmaya zaman kalmadı. Oysa en önemli bölüm de sonuç bölümü idi...

Hayri Balta, 8.3.1974 Gaziantep

ÖDÜNÇ BEBEK 35

Bir yurttaşımız, yeni doğmuş bebeğini Hacettepe Hastanesi çocuk Kolikliğine götürmesi gerekiyor. Ancak Hacettepe hastanesinde sıradan yurttaşın muayene olabilmesi için çile çekmesi gerek; öyle bir çile ki, dayanılır gibi değil.

Fiş numarası alabilmek, muayene olabilmek için kuyrukta beklemek, salt bunun için de Hastanenin kapısı önünde sabahın köründe kuyruğa girmek gerek. Artık kim erkenden gelip yer kaparsa o muayene fişini alabiliyor…

Bizim yurttaş da bebeğini muayene ettirmek istiyor.

Çocuk 1,5 aylık. Eşine diyor ki:

"- Hanım sen ve bebek hastane kapısında bekleyip tedirgin olmayın… Ben gidip sıraya gireyim. Muayene için sıra numarası alayım. Sıra numarası aldıktan sonra sizi beklerim. Saat dokuzda da siz gelirsiniz. Hep birlikte içeri girer çocuğumuzu muayene ettiririz."

Böylece yurttaşımız sabahın köründe sıraya giriyor. Bekle, bekle sıra kendisine gelecek. Derken sıra kendisine geliyor. Karşısında bir bayan doktor.

Doktor, bakıyor ki adamın kucağında çocuk yok.:

"- Hani, çocuğunuz nerede?"

"- Efendim, özür diliyorum. Çocuk henüz gelmedi. Sıra numarası almak için çocuğun getirilmesi gerektiğini bilmiyorduk. Küçüğün göbeğinde bir parça kalmış. O bağlanacak yada yakılacak. Çocuk bu hastanede doğdu…"

Şimdi siz doktor olsanız ne yaparsınız? Muayene için bir sıra numarası (fiş) verirsiniz, iş olur biter. Ama doktor hanım öyle yapmıyor, diğer yurttaşları azarladığı gibi bu yurttaşımızı da azarlıyor:

"- Çocuk olmadan numara vermiyoruz kardeşim."

Yurttaşımız ne yapacağını şaşırıyor. Dört beş saattir beklemiş olmasına mı yansın, sıra numarası alamamasına mı yansın…Yani bu kadar beklediği kesesine kalacak. Adam neredeyse çıldıracak…

Bir gün önce de eşi beklemiş, sonuç alamamış.

"- Fiş bitti, yarın erken gel!" diye gişeyi kapatmışlar. Eşini eve salmışlar.

Yararı olur düşüncesi ile:

"- Ama hanım efendi, siz sadece bir numara vereceksiniz. İçerden de ilgili doktora gönderecekler. Dün eşime böyle demişsiniz. Ne olur bana bir numara…"

Hanım doktorun tepesi atmıştır:

"- 30 yıllık işimi senden mi öğreneceğim... Ben çocuğu görmeden mi muayene edeceğim! Çek git başımdan!"

Yurttaşımız ne yapacağını şaşırır. Şeytana lanet eder, sesini keser…

Oysa yurttaşımız sıra beklerken kendisinden önce çocuğu ile gelenlere yapılan işlemi görmüştür. Doktor hanım çocuğu kucağında olana, çocuğu muayene

etmeden, sıra numarası vermektedir.

Yurttaşımız için yapılacak iş kucağında bir çocukla gelmektir. Hemen karşıda bank üzerinde oturan bir hanıma koşar. Hanıma rica eder; olayı anlatır, bir kaç dakikalığına çocuğu ödünç olarak ister. Kadıncağız da anlayışlı imiş kabul eder. Yeter ki yurttaşın işi görülsün. Bu gün gidip yarın gelmesin.

Yurttaşımız kadından çocuğu alır. Kendi çocuğu imiş gibi kucaklayıp sarılarak doktor hanımın yanına gider. Doktor görsün de inansın diye çocuğu öper koklar…

"- Efendim, çocuğu getirdim, Biraz önce, görmeden numara vermem demiştiniz. İşte çocuk…"

Hanım doktor, yurttaşın kucağındaki çocuğu görünce değilmuayene etmek, yüzüne bile bakmaz. Hani biraz önce, "Ben çocuğu görmeden mi muayene edeceğim!" demişti ya… Muayene falan laf. Çekil git başımdan dercesine:

"- Al kartını!" diyor.

Yurttaşımız, ödünç aldığı çocuğu anasına verirken dert yanıyor:

"- Şimdi bu doktorun yaptığı ne? Kişisel kapris mi, yoksa kişilik gösterisi mi? Yoksa nedeni bilinmeyen ruhsal bunalım mı?.. Bizlerin hekim ile hakime sonsuz saygısı vardır. Hekim ile Hakim de bu olguyu bilerek bizleri anlayışla karşılamalıdır. En nihayet onlar da bizim içimizden çıkmıştır. Ama ne zaman Hakimle, Hekimle karşılaşsak azar işitiyoruz. Sanki işgal altında yaşıyormuşuz gibi…"

Sonra biraz düşündü; karşısında kendisini dikkatle dinleyen bayana:

"- Bir yurttaşı ne yaralar biliyor musunuz? Hakimle Hekimin azarlaması…"

Ankara Barış gazetesi, 17.9.1984

ÖZTÜRKÇE'Yİ ÖNLEYEMEZSİNİZ… 36

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığının koridorlarında karşılaşan müfettişlerden biri diğerini kolundan yakalayarak odasına çekti. Arkadaşınınkolundan yakalayarak sessizce

odasına çekmesine bir anlam veremeyen müfettiş, arkadaşının kendisine bir sır açıklayacağı kanısına vardı

Arkadaşının odasınabirlikte girdiler. Arkadaşı masasına geçti. Önce kırmızı ışık düğmesine bastı. Böylece içeriye girilemez ışığını yakmış oldu. Kendisinin davranışlarını merakla izleyen arkadaşına biraz daha yaklaşmasını işaret ederek çekmecesinden bir resmi gazete çıkardı.

Resmî Gazetenin tarihi 7 Eylül 1985. Resmî Gazeteyi masasının üzerine yaydı. 9. sayfayı açtı. Okullarda Okutulacak Kitaplar Hakkında Yönetmelik yazılı başlığının üzerine işaret parmağını koydu. Başladı konuşmaya:

- Arkadaş biz kitap yazma seferberliği sırasında yeni ders kitapları yazılırken ders kitabı yazacak olan yazarlara uydurma kelimelerin terk edilmesini söylemedik mi?

- Söyledik!..

- Kendilerine, Genel-Özel', amaç, kapsam, ilke, işlem, ödül, süre, yayım, onay, dayanak, yürürlük, yürütme gibi sözcüklerin kitaplarda kullanılmamasını söylemedik mi?

- Söyledik.

- Öyle ki uydurma sözcüklerin ayıklanması için TRT'den de yardım istemedik mi?

- İstedik..

- Öyle ise bu yönetmelikte ki şu sözcükler ne oluyor?

İkisi birden Resmi Gazetedeki Yönetmelikte geçen öztürkçe sözcükleri taramaya başladılar. Buldukları Türkçe sözcükleri birlikte mırıldanmaya başladılar:

"İş ve işlem yapraklan... Temel ilkelere uygun, yaygın Eğitim Kurumları.. Genel ve özel şartnamesine göre hazırlanmış ders kitabını. Daha kapsamlı ve detaylı.. Kısa sürede etkilenmeyen. Programlarda yer alan amaç ve açıklamalarla.. Anlatım gücünü geliştiren ve ilgili ders için.. Ödüllü veya ödülsüz yarışma usulü.. Belirtilen süre içinde ilgili ana hizmet birimine.. Baskı işlemi için Yayımlar Dairesi Başkanlığına gönderilir. Dizgi ve baskı hataları ile bilgi yanlışları... Makam onayı... Bakanın onayından sonra uygulanır... Dayanak.. Yürürlük... Yürütme.."

Yönetmelikte gördükleri bu sözcükleri birlikte mırıldandıktan sonra yüz yüze bakıştılar. Ne diyeceklerini düşündüler. Bu işte bir parmak vardı ama bu parmak kimin

parmağıydı…

Masada oturan müfettiş konuşmaya başladı:

- Arkadaş bizim yönetimde, affedersiniz, bizim idarede bir tutarsızlık var. Sözlerimizle davranışlarımız birbirini tutmuyor. Biz her ne kadar öztürkçe sözcükleri ayıklayalım diyorsak da, bilerek ya da bilmeyerek bu sözcükleri kullanıyoruz. Yazıda kullanıyoruz. Konuşmada kullanıyoruz. Ama bir türlü öztürkçe kelimelerin kullanılmasını önleyemiyoruz. Demek ki çok geç kalmışız. Artık nekadar uğraşsak yararı yok. Öztürkçe kelimeler öylesine dilimize girmiş ki önlemeye çalıştıkçagülünç duruma düşüyoruz. İyisi mi bu işten vazgeçelim. Dile dokunmayalım. Dili kendi haline bırakalım…

Karşısındaki:

- Olur, ben de aynı düşüncedeyim..

- Öyle ama bu durumu, bu düşüncemizi Bakana nasıl açıklasak acaba? Adam. Öfke küpü… Korkumuzdan düşüncelerimizi söyleyemiyoruz ki.. Adama bir şey desek ya oymaya kalkıyor ya kovmaya kalkıyor... İyisi mi biz karışmayalım. Elbet bir karışan olur, bunun aklını başını getirir.

Bu arada kapıyı açarak içeri giren hademe Bakanın geldiğini söyleyince ikisi birden günlük raporlarını vermek üzere hazırlanmaya başladılar.

(Not: Bu yazı Milli Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler'in görevden alınıp Devlet Bakanlığı'na atanmasından önce yazılmıştır. Bu yazı Vehbi Dinçerler'in bir olayda "Oyarım!" sözcüğünü kullanması üzerine yazılmıştır…)

Ankara, Barış, 1984

RIZA DAYI 37

Rıza Dayı Ankara belediyesinde temizlik İşçisi.
Okuması yazması yok ama bilinçli….

Bu yüzden,
"Sen işçileri bilinçlendiriyorsun!" diye atıldı işten…

Günlerce boş gezdi.

Derdini kimselere, dinletemedi …

Rıza dayı işsiz kaldı.
Ama Sendikası kendisine, aylık bağladı.

Rıza Dayı gezdiği yerde tıkır tıkır aylığını alıyordu.
Bu arada boş durmayarak parti örgütünde çalışıyordu…

Rıza Dayı'nın tok gözlülüğü, doğru sözlülüğü, işçilerle parti arasında köprü oluşu partililerin dikkatini çekmişti.
Çok geçmeden Rıza Dayı delege seçilmişti.

Aday adayları oyunu istemek için kendisini arıyorlardı.
Rıza dayı delegelerin ileri gelenlerinden sayılıyordu.

Bu Kurban Bayramında da Rıza Dayı, eskiden olduğu gibi, yine kurban kesememişti.
Yabancısı olduğu bu kentte daha öncekibayramlarda olduğu gibi kimseler kendisine et göndermemişti.

Bayramda da etsiz kalmak gerçekten zor oluyordu.
Herkes kebap yapıp yerken; o, ailecek kebap kokusunu koklayıp duruyordu.

Başkaları bahçede kurban kesip etini kebap ederken…
Ailecek bakıp duruyorlardı evlerindeki pencereden…

Ne fayda ki yoksulluk yazgılarında vardı.
Rıza Dayı, bu bayram da etsiz kebapsız kalmıştı.

Kim bilecekti bu gecekondu bölgesinde etsiz bayram geçirdiğini Rıza Dayı'nın
Etsiz, kurbansız hiç de tadı olmuyordu bu bayram sabahının…

Birden kapılarının önünde bir taksi durdu.
Taksiden inen yaşlı bir adam, komşulardan, "Temizlik işçisi Rıza Dayı'nın evi bu mu?" diye sordu.
Komşular: "Evet!" deyince

Taksiden inen adam elinde bir but etle geldi kapının önünde durdu.

Dedi: “Bu eti falan adam gönderdi!..”
Ayrıca “Sana selamı da var!” dedi.
Rıza Dayı tanımıştı adamı…
Ön seçimlerde oy için yanına gelmişti...

Tam bu sırada bir başka taksi daha geldi.
“Umarım Rıza Dayı’nın evi budur?” dedi..

Onun da elinde bir but et vardı.
Rıza Dayı’nın eşi bir koşuşta etleri aldı.

Artık taksiler Rıza Dayı’nın evine geliyordu…
Et geldikçe, Razı Dayının da, eşinin de, çocuklarının da yüzü gülüyordu.
Rıza Dayı:
“Sağ olsun, büyüklerimiz bizi düşünmüşler!..” diyordu...

Parti ileri gelenlerinden, sendika liderinden gelen etler üst üste yığılmıştı.
Sanki, birkaç kurban da kendileri kesmişti...

Kiminden but but et, kimilerinden baş, kimilerinden ciğer.
İnsanların dayanışma içinde olması ne desen değer…

“Hanım!” dedi Rıza Dayı eşine:
“Kalk bakalım kolları çemle.

Şu gelen etlerden bir bayramlık bize ayır.
Kalan etleri şu yana kaldır.”
Rıza Dayı aldı, sepeti eline.
Doldurdu içini etle.
Başladı gecekondu bölgesinde gezmeye.

Kapı kapı dolaşıyordu.
Her kapıya “Kurban kesip kesmediklerini” soruyordu.

Kim kurban kesememişse Rıza Dayı ona birkaç yemeklik et veriyordu…

Az sonra Rıza Dayı'nın sokağında da dumanlar tütmeye, kebaplar kokmaya başladı.
Bayramlar ne güzel geçerdi herkes Rıza Dayı gibi olsaydı.
Hayri Balta, 15.1.1974, Gaziantep Sabah

OJELİ TIRNAKLAR 38

Ah, keşke hiç karşılaşmamış olsaydık seninle.
Eski izlenimlerinle kalaydın belleğimde.
Nasıl da özlem gidermiştik birbirimizle…
Yıllar sonra bir araya geldiğimizde…

Büyük bir özlem sona erdi, ellerin ellerimde…
O pamuk gibi yumuşacık ellerin bir ürküntü yarattı bende…
Saçını da yaptırmışsın kadın berberinde.
Yüzün, gözün, kaşın da elden geçirilmiş özenle.

Bunların hiç biri bende olumsuz etki yapmadı
O yumuşacık ellerin var ya o yumuşacık ellerin
Bende düş kırıklığı yarattı…

Sen böyle değildin, emekten yanaydın…
Ellerin, iş görerek sertleşmesinden yanaydın...

"El dediğin nasırlı olmalı!" derdin.
Derdin, derdin de başka bir şey demezdin…
Ne oldu da sen bu durumageldin.

Sen emekçi dostu arkadaşım; hiç yemek pişirmedin mi,
Hiç çamaşır yıkamadın mı?
Hiç sofra toplamadın mı,
Hiç bulaşık yıkamadın mı?

Hiç mi ev süpürmedin,
Hiç mi camı çerçeveyi silmedin?

Hele o tokalaşırken elime batan tırnakların, yok mu,
Avuçlarıma batan ojeli tırnaklarının arı gibi soktu.

O tatlı, medenî cesaretli,
Atılgan, emekçi yürekli
O saf bayan uçtu gitti.
Yerine bilmediğim, tanımadığım,
Başka dünyalardan biri geldi.

Söylediğine göre çocukların da olmuş, işte buna sevindim.
"Geleceğin dünyasını kuracak olanlar bizim çocuklarımız olmalı!" dedim.

Ama o tırnakların var ya, o tırnakların,
O ojeli tırnaklarının altına hiç mi bakmadın?

Mide bulandıran kirle dolmuş o ojeli tırnakların altı
Kir falan kalmazdı o ellerinle hiç olmazsa bulaşık yıkansaydı…

Çocuklarının banyosunu bile sen yapmıyorsun sanırım…
Doğurduğun çocukları sen yıkamıyorsan niçin doğurdun canım…
Çocuklarını yıkamayan analara acırım…

Çocuklarının çamaşırını, bezini sen yıkamış olsaydın, kırılırdı o ojeli tırnakların
Demek dokunmuyor çocuklarının hiçbir şeyine senin o ojeli parmakların…

Demek sen kendi çocuğunu yıkamıyorsun.
Demek sen doğurduğun çocukların tenine dokunmuyorsun…

Ah ne olurdu, seninle karşılaşmasaydım.
Sen, eski kişiliğin ve kimliğinle anılarımda yaşasaydım…

Özgür Gaziantep, 22.3.1977

TUU. ALLAH HEPİNİZİN DE BELASINI VERSİN!.. 39

Yaşadığım bir olayı olduğu gibi yansıtacağım. Bazen gerçek ile öykü karışır. Aslında yurdumuzda bu tür olaylar yaşanmaktadır ve yaşanılan olaylar geleceğin büyük romanlarına konu olmaktadır.

Bilindiği gibi okumaya 34 yaşında başladım. Gündüz çalıştım gece okudum. Ders notlarıma ayakta, sokakta, yatakta, mutfakta çalıştım.

Çoğu kez tuvalette göz attım ders notlarıma. Demek istediğim kolay olmadı. Bu zorluğu 4 yıl Akşam Ortaokulunda, 4 yıl Akşam Lisesinde çektim. Şimdi de Ankara Hukuk Fakültesi 3. sınıftayım.

Okulumuz gündüzleri öğretim yapıyor. Ben ise gündüzleri çalışıyorum. Okulda öğrenim sürerken ben bakıp duruyorum, gidemiyorum. Ancak yıllık ücretli izinlerimde derse devam edebiliyorum. O da 25 gün…

Şimdi yıllık iznimi kullanıyorum. Zaman çok önemli. Her geçen gün yıllık iznimden gidiyor.. İzin bitince işbaşı. Ne var ki öğrenci olayları bizleri dersten alıkoyuyor. Gün geçmiyor ki okulda olay çıkmasın.

İkinci dersi bitirmiştik ki militan öğrenciler içeri girdi! “Arkadaşlar, 1. sınıfta olay çıkmış. Okul yönetimi okulu tatil etmiş. Bu gün ders yapılmayacak…”

Kuzu kuzu dersleri bıraktık. Dışarı çıktık. Militan olmayan öğrencilerin öfkelenmesi görülmeye değer. Ama başka yolu yok. Okul tatil edilmiş... Okulda olay var…

Nasıl olsa ders yok, “Şu okulun kütüphanesinegireyim de ders çalışayım bari…” dedim.

Kitaplığa yöneldim. Tam kapının önünde okulda görevli toplum polisleri yolumu kesti: “Kitaplığı da kapatacağız, dışarı!..”

Ne diyebilirsin. Ama giden benim yıllık izinden gidiyor…

Aklıma Mithatpaşa caddesindeki Kooperatifçilik Kurumu'nun kütüphânesi geldi. Kooperatifçilik Kurumu radyoda ilan ederdi. "Kütüphanemiz öğrencilere açık!" derdi.

Koşa koşa atladım otobüse, vardım Kooperatifçilik Kurumu'nun kitaplığına, kapının camından baktım. Kütüphanede kimse yok. Tipik bir gözlüklü memur oturmuş, boş masalara, kitaplıklara bakıyor, uyuyor mu, uyanık mı belli değil. Anlaşılan şekerleme yapıyor…

Girdim kütüphaneye. Uyandı beni görünce.

- Ne var" dedi sertçe.

- Hiç dedim, kitaplığınızda ders çalışmak istiyorum.

- Sen, Kooperatif üyesi misin?

- Hayır?

- Nesin ya?

- Bir öğrenciyim. Oturup ders çalışmak istiyorum.

- Çalışacağın ders kooperatifçilikle mi ilgili.

- Hayıf kendi dersime çalışacağım. Müsaade edersen şurada oturup dersime çalışayım…

Yanıt beklemeden kitaplıktaki masalara doğru yürüdüm. O, oturup şekerleme yapan, uyuyor mu, uyanık mı olduğu belli olmayan adam bir canlandı, bir canlandı ki, kaplan gibi atılarak yolumu kesti:

- Bey Efendi, sen burada ders çalışamazsın.

- Niçin? İşte içerde kimsecikler yok, masalar boş

- Boş, moş… Burada yalnız kooperatifçilikle ilgili çalışmalar yapılır. Eğer Kooperatifçilikle ilgili bir çalışma yapacaksan otur çalış, yoksa savuş...

Adam koluma yapışacak, nerdeyse eliyle tutup beni dışarı koyacak.

Kendisini tepeden aşağıya süzdüm, sesimi çıkarmadım. Kendisi de beni tepeden tırnağa süzdü sesini çıkarmadı.

Ne olurdu boş kitaplıkta, boş masalarda oturup ders çalışmama izin verseydi. Belki varlığım kendisini rahatsız edecekti. Rahatça şekerleme yapamayacaktı, uyuklayamayacaktı...

Saatler benim için önemli. Varayım öyle ise bir kıraathaneye gireyim, dedim. Mithatpaşa'daki kahvelerden birine girdim. Aman yarabbi. Kapıyı açıp girmemle birlikte

bir pis hava, sigara dumanı, insanı deliye döndüren bir gürültü bana hoş geldin etti.

İçeri girmiş bulundum, çıkamadım. “Toplumsal gerçeğimiz bu, dişimi sıkayım, dersime çalışayım…” dedim. Köşede bir masaya iliştim.

Bir gürültü bir gürültü deme gitsin. Bilardo oynayana mı, tavla oynayana mı, domino oynayana mı bakarsın…

Garsonun “Kahve bir, çay bir..demli olsun.” diye yüksek perdeden bağırmasının yanın da ocakçı da radyodan istasyon arıyor. Tam bir curcuna…

Değil ders çalışmak, oturmak bile olası değil. Hemen ayağa kalktım, “çayınız da, kahveniz de, ders çalışacak masanız da sizin olsun” dedim, dışarı çıktım…

Kalakaldım gelip geçen özel ve resmi otoların egzoz borusundan çıkan, bacalardan dökülen kirli havanın ortasında

Okuldan kovarlar, kitaplıklara, kütüphanelere koymazlar, kahvelere girilecek durum yok!.. Temiz hava bileyok ki, şöyle derin derin içine çekesin ve ”Tuu. Allah hepinizin de belasını versin!” diyerek çekip gittim…

Hayri Balta, Özgür Gaziantep, 16.3.2008

KÜÇÜK KIZ 40

Çalıştığım işyerinde her gün ondan söz edilirdi. Aynı apartmanda ama ayrı ayrı işyerinde çalışıyorduk.

O da bizler gibi büro işçisiydi. Bizim işyerinde çalışan işçilerin günlük konuşmalarının çoğu onunla ilgili idi:

- Amanın bir içimlik su!..
- Çok da güzel!..
- O biçimmiş...
- Deme lan?..
- Dinime imanıma...

Merak ettim hep. Nasıl bir kız bu…

Çok da görmek istediğim halde göremedim. Hakkında söylenenleri hep dinledim, bu nedenle de ilgilendim.

Ama bizimkiler sık sık onunla görüştüklerini, selamlaştıklarını, birbirlerine bakıp gülüştüklerini söylerlerdi. Ne var ki onunla karşılaşmak bana kısmet

olmadı.

Bir gün arkadaşlardan biri koşarak geldi. İçerdekilere haber verdi.

- Geldi, geldi…
- Kim geldi?
- O geldi... Çay ocağında çay içiyor...
- O kim?
- O, o işte... Her gün sözünü ettiğimiz küçük kız...

Ayakları yanmış it gibi hep birden ayağa fırladılar. Sürü halinde başına üşüşeceklerdi.

Küçük kızın geldiğini haber veren, önlerine geçti, ellerini açarak durdurdu:

- Olmaz, böyle hep birden bakmaya gidersek ürkütür kaçırırız, bir daha da gelmez. Teker teker gideceğiz. Çaktırmadan izleyeceğiz. İşte çay ocağında çay içiyor.

Herkes masasına geçti. Birinci masada oturandan başlayarak, çaktırmadan, teker teker gidip gelmeye başladılar.

Her gidip gelen ellerini dizlerine vurarak hayranlığım belirtiyor.

- Allah'ım yaktı beni!..
- Bana baksın, bir gülümsesin bir aylığımı veririm.
- Deme!..
- Dinime imanıma…

Bir diğeri gidip geldi:

- Benimle bir akşam gezintisi yapsın Ömrümün yarısını alsın!..

Her gidip gelen böyle söyleyince beni daha da bir merak sardı. Zaten sıra da bana gelmişti.

Çay içmek gerekçesi ile çay ocağına girdim. Baktım sandalyede oturmuş, ayak ayak üstüne atmış, çay bardağını tuttuğu elini dizine dayamış, bir elinin parmakları arasına da sigarasını almış; hem çayını yudumluyor hem de sigarasını içiyor.

Hiçbir şeyden haberi yok. Gelip gidenlerin kendisini izlediklerinin ayrımında bile değil.

Göz göze geldik. Göz göze gelince gülümsedi. Ben ayakta kendisi sandalyede…

Bakışlarındaki saflık, temizlik beni duygulandırdı. Gözlerinde; kız yaratılmış olmanın ürkekliği ve korkusu vardı. Güzeldi, ama söylendiği kadar değildi…

Bakışlarındaki saflık, temizlik, ürkeklik, korkaklık elde olmayan bir saygıyı, acımayı gerektiriyordu…

Şaştım hakkında söylenti yapmalarına. Acınacak, korunacak bir kızcağıza niçin bu denli ilgi gösteriliyor ve hakkında gerçek dışı söylentiler yapılıyordu.

Kızcağızın o biçimlik bir görüntüsü de yoktu. Bizimkiler abartıyordu.

Bu toplumda bir kız olarak yaşamak gerçekten zordu…

Gaziantep, Özgür Gaziantep gazetesi, 20.2.1977

UNUTULMAYAN GÜNLER 41

Devlet Hastanesi Baş tabibi Dr. Kemal Ahi'nin 20.Ocak. 1978 tarihinde Gaziantep'te yaptığı Basın Toplantısından:

"Ben insana değer veren biriyim. Şimdiye kadar şu solcudur, şu sağcıdır diye bir ayrım yapmadım. Yapmayacağımı da beni yakından tanıyanlar bilir. Hastanede de böyle bir ayrım yapılmaması için etkinlik gösterdim? Bana baskı yapmak isteyenleri defalarca terslemişimdir. Bu durumda bana nasıl faşist diyebilirler."

Yazı konusu ettiğim cümleleri özellikle büyük harflerle yazdım. Bu sözler içinde yaşadığımız toplumun ne duruma geldiğini göstermeye güzel bir örnek.

Bir devlet hastanesi baştabibi: "BANA BASKI YAPMAK İSTEYENLERİ DEFALARCA TERSLEMİŞİMDİR." demek suretiyle sağcı solcu ayrımının nerelere vardığını gösteriyor. Bu duruma üzülmez de ne yaparsın…

Bu açıklamalar üzerine yaşadığım bir olayı anlatmak istedim.

Gaziantep'e vardığım gece, 27 Mart 1977, faşistler tarafından kurşunlanmıştım. Yaralı olarak Devlet hastanesinde yatıyordum. Gaziantepli olduğum halde Gaziantep'e yabancı idim. Beni ziyarete gelenleri tanımıyordum. Onlarsa beni Gaziantep gazetelerinde yazdığım yazılardan tanıyorlarmış…

Tanımadığım bu gençler bana ilgi gösteriyorlardı. Beni

korumak düşüncesiyle akıl almaz gözler söylüyorlardı.

- Aman ağabey, şu hasta bakıcıya dikkat et sağcıdır. Aman şu hemşireden sakın kurtçudur. Şu doktor da onlardandır…

Ağzından kan gelen bir yaralı için bu sözler ne korku verici sözler... Her an zehirli bir iğne yeme korkusu ne acı bir şey…

Gece yarısını geçmiş. Kapı açılıyor, içeri giren hemşire sana kurtçu, sağcı olarak tanıtılmış.

Elinde tepsi. Tepside iğne.

- "Dön," diyor, iğne vuracağım…

Hemşirenin yüzüne bakıyorum. Saf, temiz, hiç bir şeyden haberi yok. Görevini yapmak kaygısında.

Dönüyorum, dönerken de, kendi kendime: "Dedikodulara kulak asma!" diyorum. İğneyi yiyorum. Kör şeytan, yine de durdurmuyor… İğnenin etkisini izliyorum korku içinde… Damarlarımda bir ateş yürüyor sanki beynime doğru… Ha gittim, ha gideceğim…

Baştabip Kemal Ahi'nin büyük harflerle yazdığım sözlerini okuyunca anlattığım bu anılar canlandı gözümde.

Neler yapmadı ki şu Kanlı MC… Hastanelerde bile can güvenliği koymadı.

İşgal kuvvetleri bile hastaneye düşmanlık sokmaz. Yaralı dost düşman askerleri birlikte yatar…

Bunlar bunu da yaptı ve hastanelere düşmanlık duygularını soktu.

Neler yaşadık biz. Ne günlerdi o günler…

Unutulur mu?..

Gaziantep Özgür Gaziantep gazetesi, 20.2.1977

HANGİ MİLLETVEKİLİ 42

Gazeteler, Kurban bayramı dolayısıyla yapılacak bayramlaşma töreninin; bayramın ikinci günü parti binasında yapılacağını yazıyordu.

Parti salonunda milletvekilleri, il başkanı, merkez ilçe başkanı ve diğer parti ileri gelenleri gelinlik kız gibi dizilmişlerdi. Milletvekilleri, bayramlaşmak için gelen partili yurttaşlar toplu halde içeri girdikçe hep birden

ayağa kalkarak gülümsüyorlar, hoş geldin ediyorlar, bayramlaşıyorlardı.

Bayramlaşanlar salonda boş buldukları sandalyelerden birine oturuyorlardı.

Salonda oturanlardan mahalle muhtarı yanındaki parti delegesinin kulağına eğilerek:

- Hadi bil bakalım... Şu karşıda oturan milletvekillerinden birisi geçen gün bir de baktım yatsı ezanına doğru bizim eve geldi. Altındaki taksinin bagajını doldurmuş… Beş kiloluk bir tane vita yağı… Beşer kiloluk şeker paketleri. Kutu kutu peynir, paket paket çay.. Yine torba torba sabun... Yani aklına ne gelirse hepsi var. Kendisi île birlikte bagajdaki yiyecekleri bizim eve taşıdık. Haa söylemeyi unuttum. Kadınlar için giysilik kumaşlar bile almış. Saten bezleri almış, kahke bezleri bile var…

- Aman beyim, bu ne hal? Niçin getirdin bunları?

- Hele bir eve taşıyalım, ondan sonra söylerim… dedi...

İçerde anlatmaya başladı:

- Bak muhtar dedi. Ben sizin milletvekilinizim. Hali vakti yerinde bir adamım. Milletvekilli gelirinden başka gelirim de var. Düşündüm ki benim gelirim bana çok. Beni seçenleri düşündükçe bu gelirim beni rahatsız ediyor. Kendi kendime şöyle dedim: Her ay gelirimden belli bir oranda ayırarak yoksul mahalle ve köy muhtarlarına biraz yiyecek, biraz da giyecek getireceğim. Muhtarlar bunu mahallenin yoksullarına dağıtacak. Ama bu işler sessizce olacak, kimseye de benim yaptığımı söylemeyeceksin, dedikten sonra çıkardı bir de beş yüz lira verdi. Şu parayı da giysilerin dikiş parası olarak yoksullara ver; dedi. Bu aldığım öteberiler bir şey değil. Başka milletvekillerinin pavyonlarda eğlenmek için bir gecede harcadıkları para bile değil. Ne ise şimdi ben başka mahallenin muhtarına gidiyorum. Senden ricam; bu yardımların benim tarafımdan yapıldığını kimseye söyleme, diyerek uzaklaştı.

- Hadi bil bakalım bu işi yapan karşımızdaki milletvekillerinden hangisi?

Parti delegesi seçmenlerinin yaşantısını düşünerek gelirinden bir parça ayırıp yoksul yurttaşlara dağıtmayı kendisine alışkanlık haline getiren milletvekilini bulmak için

karşıda oturan milletvekillerini süzmeye başladı.

Yanındaki muhtara :

- Tekin bey mi?
- Hayır.
- Metin bey mi?
- Hayır.
- Çetin bey mi?
- Hayır, o da değil?
- Ya sen söyle bakalım hangisi?
- Hiçbiri!..

Gerçekten de hiç biri değildi. Çünkü böyle bir olay olmamıştı. Hiçbir milletvekili böyle bir davranışı aklından bile geçirmemişti. Muhtar olması gereken milletvekilini hayal ediyordu.

Hayri Balta, Gaziantep Sabah gazetesi. 24.1.1974

EMİNE 43

Kuyunun dibinde iki kardeş ağlaşır…
Bakalım Allah'ın işine kim karışır?..

Kardeşim Hasan'la aramızda bir buçuk yaş farkı vardı.
Ben ne yapsam o da yapmaya kalkardı.

Şimdiki İbrahimli mevkii, 74. Caddenin orada,
Sezer sitesinin bulunduğu alanda…

Üç su kuyusu vardı.
Bağda oturanlar suyu bu kuyulardan alırdı.

Bu üç kuyudan ikisine kardeşim de inerdi.
Ancak üçüncüsüne inemezdi.
Ama bana inat kuyuya inmek için direnirdi.

Bir de Emine adlı bir oğlağımız vardı.
O da bağlarda arkamız sıra yayılırdı.

Dedim ya kardeşimle kuyulara inmek için yarışırdık.
Üçümüz birden o çapı büyük kuyunun başına geldik.

Dedim: “Senin bacakların küçük,
Kuyunun çapı ise büyük.

Ben inerim, bacaklarım sana göre uzun.
O bacaklarınla inmeye çalışırsan
Düşersin dibine kuyunun…”

Dinlemedi beni; dedi: “Ben de inerim!..
Hadi, sen önde ben arkada birlikte kuyuya inelim!”

“Olmaz!” dedim.
“Ben bu kuyuya daha önce indim…

Ben altta, sen üste birlikte inersek kuyuya,
Sen düştüğünde beni de düşürürsün kuyunun dibindeki suya.

İyisi mi sen altta, ben üstte inelim kuyuya.
Sen düşersen, hiç olmazsa ben kalırım yukarda.”

Böylece o altta, ben üstte inmeye başladık kuyuya.
On metrelik kuyunun üç metresine inmiştik anca.

Bir de baktım kardeşim hızla kuyuya düşüyor.
Elleri ile kuyunun kenarlarına tutunmaya çalışıyor.
Kuyunun kenarına tutunmak için tırnaklarının çıkardığı ses
Cızır cızır ediyor…

Kuyunun dibine düştüğünde
Diz boyu sular sıçradı üstüme.
Bunun üzerine
Çabucak indim kuyunun dibine.

Hemen boynuma sarıldı,
Hüngür hüngür ağlamaya başladı.

Düştüğünde sol ayağının bileği incinmiş,

Hüngür hüngür ağlaması o yüzdenmiş…

“Dur, dedim, çıkıp bağ bekçisine haber vereyim.
Birlikte gelip seni kurtarayım!..”

“Olmaz, dedi, korkarım tek başıma,
Ne olur beni kuyunun dibinde, yalnız bırakma!..”

Kuyunun dibinde ikimiz bir arada,
Ağlaşıp duruyorduk, boyun boyuna…

Türküler okuyordum kardeşim Hasan’a…
“Ağlama, ağlama! Ağlayıp da yüreğimi dağlama…”

Kuyuda ağlaşan iki kardeşe,
Gökyüzü, tepsi gibi görünmekte…
Bilmem kısmet olacak mı acaba,
Kuyudan çıkıp bakmak gökyüzüne…

Yarım saat kadar ağlaştık kuyunun dibinde…
Baktım olmayacak böyle…

Dedim: “Sen otur benim üstüme.
Ben alta, sen üstümde,
Çıkalım kuyudan birlikte…”

Ben altta o üstümde,
Çıkıyorduk kuyudan birlikte.

İncinmiş ayağını kullanamıyordu.
İki eli ve bir ayağı ile ben alttan ittikçe
O üstümde bir kademe tırmanıyordu…

Lök gibi oturmuştu üstüme,
Benim gücüm bitiyordu zaman geçtikçe.

Korkmaya başladım birdenbire…
“Ya yeniden,
İkimiz birden,

Düşersek kuyunun dibine!..”

İki metre kalmıştı kuyudan çıkmamıza.
O başımın üstünde ben altta.
Tıkanmış kalmıştım kuyuda…

Kuyunun dibinde iki kardeş ağlaşır…
Bakalım Allah’ın işine kim karışır…

Birden bir ses duydum yukarıdan…
Biri “Kim var orada?” diye sesleniyordu,
Kuyunun ağzından…

Seslenen hemen kuyuya indi.
Kardeşimi sırtımdan çekti.
Kucakladı, kuyunun dışına itti.

Bana dedi: “Seni de çıkarayım?”
“Yok, dedim, ben kendi başıma çıkarım!”

Yukarı çıktım ama bacaklarımı birleştiremiyordum.
Bacaklarım kaskatı kesilmiş, iki çatal olmuş, yürüyemiyordum.

Kusmaya başladım yeşil yeşil safran rengi…
Bu arada kaybetmişim kendimi…

Gözümü açtım ki başucumda köylü bir karı koca
Yoldan geçerlerken bakmışlar ki bir oğlak kuyunun başında…

Sağa sola bakmışlar oğlağın sahibini görememişler.
“Şu sahipsiz oğlağı alıp köye götürelim!..” demişler.

Emine’yi kovalarlarken kuyudan sesler geldiğini duymuşlar.
Bunun üzerine bizi kuyudan çıkarmışlar…

İşte böyledir kuyuya düşme maceramız.

Bir daha bizi yalnız bırakmadı amcamızla, babamız…

Ne var ki bizi kurtaran Emine'yi biz kurtaramadık…
Kurban bayramında yatarken bıçağın altına
Döndü baktı bir kere kardeşime, bir kere bana…
Bu kez de kurban edilen Emine için ağladık…

Hayri Balta, 16.1.2009
+
Sevgili Hayri Abi,
Ne kadar güzel bir öykü.
Bu öykü, ikinci yazımınızdır. Bu öykünün ilk yazımı bende vardı. Evi taşıdığım sırada başka eşyalarımla birlikte kayboldu. Sonradan sizde de bulunmadığını öğrendim. Öykünün aslı yok oldu.Yazık oldu.
Öykünün ilk yazımı daha kapsamlıydı. Kuyu dibinden gökyüzünün tekerlek (ya da yuvarlak) gibi görünüşü gözleminiz etkileyiciydi. Bağ kesmeyle ilgili gözlemleriniz, Emine ile olan dostluklarınız da anlatılmıştı.
Bu öyküyü yeniden yazmanız, kaybolanın üzüntüsünü giderdi mi bende; hayır, ama eksikliğini giderdi. Elinize sağlık.
Saygılarımla.
Yalçın Efe, 17.1.2009
+
Sevgili Yalçın,
Önce sevgi,

Evet, doğru bu ikinci yazım.
Dediğin gibi daha kapsamlı idi birinci yazım…

Gülçin de senin gibi söylüyor.
O yazım daha iyiydi diyor.

Ancak; bende yok, Gülçin'de yok, Sen de yok…
Fevzi Günenç'te de, Yener'de de yok.
Gaziantep'e gittiğimde bir keresinde
Gazetede, aradım orada da yok…

Yeniden araştıralım hele,
Bakarsın, çıkar bir yerde…

İlginiz için teşekkür ederim.
Sunulur hepinize yeniden sevgilerim.

Hayri Balta, 17.1.2009

HALKA İNENE BAK!.. 44

Boyacı Ökkeş'in kahvesine doğru gidiyorum.
Yaklaştı yanıma biri.
Tanımam kendisini.
Adımı duymuş benim.
Sosyalist olarak tanıttı kendini.
Sanki gereği varmış gibi…
İnsan olmak yetmez mi?..

Sosyalist dostumun iki eli cebinde,.
Arada bir tükürüyor yere,
Dişlerinin arasından yanlamasına "fişt!.." diye…

Gidiyoruz yanyana.
Kendisinin başı yerde,
Bense bakıyorum kendisine...

Günde üç gazete okurmuş.
Elbette Akşam, Milliyet, Cumhuriyet...
Başka gazeteye duymazmış gerek…

Bunun yanında okuyormuş Yön dergisini de
Yeni çıkan Ant dergisini de...

"Anlıyor musun okuduklarını bari!.." dedim.
Dönüp yüzüme baktı derin derin…
Böyle bir sözü kendisine nasıl söylerim…

"Anlamasam okur muyum?.." dedi çalımla...

“Sorduk öylesine canım, hemen alınma…”

Sonra halka inmekten söz etti.
Soramadım, “Şimdi nerdesin ki…”

Daha dün bir bu gün iki...
Sosyalistin “S” sini söyletirler miydi ki?..

Sağolsun CHP...
Yok yok, asıl sağ olması gereken TİP...

CHP’nin gönlüne kalsaydı daha çok kalınırdı ortanın ortasında...
Baktılar ki arkada kalacaklar:
Sağı solu koklayaraktan
Ortanın solunda karar kıldılar…

Yineliyor: “Halka inmeliyiz!..”
Soruyorum: “Şimdi nerdeyiz?..”

-Ne iş yaparsın?
-Dokumacı
-Baban ne iş yapar?
-Dokumacı.
-Öğrenimin ne kadar?
-İlkokul...
-Neredesin ki halka inesin?

Afallıyor dostum.
“Sahi haa!, diyor,
Nerede olduğumu unuttum…”

İşte böyle dostlar.
Yurt sorunları üzerine kafa yoranlar,
Dergi, gazete, kitap okuduklarını ileri sürenler…
Halkın içinde olduklarıniçin bilmezler?

Birkaç Sosyalizm terimini bildiğimiz için,
Bunları olur olmaz yerde söylediğimiz için,

Bu nedenle halktan ilgi görmediğimiz için…
Kendimizi halkın dışında sayamayız.
Halkın görüşlerimize katılmasını istiyorsak
Onun anlayacağı dille konuşmalıyız.

Burjuva, kapitalist, proletarya terimlerini,
Halkın kolaylıkla anlayacağı sözcükler var.
Söylersek bunların türkçesini
Halkımız kolayca anlar…

Daha sosyalizm kavramı yeni yeni giriyor ülkemize…
O da derin devletin izin verdiği ölçüde…

Sosyalizm kolaycacık öğrenilir değildir.
Hırçınlığımız geri kalmış olmamız yüzündendir…

Hayri Balta, Gaziantep Sabah 7.2.1967

SAKAR ALİ 45

Ciğer kebapçısı Hasan Ağa Sinsi Kerim için koyduğu ciğer kebabını yellerken bağırıyordu: “Bi yiyen bi daha yiy” deyler, avradın dörtdene ola deyler...”

Sinsi Kerim köşede oturmuş biraz sonra yiyeceği kebap için piyaz yapıyordu. Derken içeri Sakar Ali girdi. Sakar Ali bu kentin kabadayılarındandı. Başından çok iş geçmişti. İleri bir okumuşluğu yoktu ama kitapsız öğrenenlerdi. Özü, sözü doğru yiğit bir kişi idi. Sözünü dudaktan, gözünü budaktan esirgemezdi.

Sakar Ali’yi gören kebapçı Hasan Ağa el pençe divan durarak Sinsi Kerim’in karşısındaki sandalyeye buyur etti.

Sinsi Kerim ile Sakar Ali asker arkadaşı idiler. Kebapçı Hasan Ağa, Sakar Ali’nin huyunu bildiği için dört şiş karasından kebap koyup yellemeye başladı. Yellerken de bağırıyordu: “Ocağı şen ola kebapçı Hasan Ağa deyler… Satanın yüzü gülmey... Yiyenin karnı doymay deyler... Haviley, haviley!...”

Sinsi Kerim - Üzgün müsün ne Ali aa?

Sakar Ali - Üzgün değilim, düşünceliyim.

S. K. - Hayırdır inşallah. Anlat hele bir yol.

Sakar Ali, cebinden aynalı tütün tabakasını çıkararak sigarasını sarmaya başlarken:

- Geçtiğimiz Pazar Nil Düğün salonunda yapılan Toplumcu Kültür Derneğinin toplantısına gittim. Bu Derneği halk çocuklarından açık fikirli gençler kurmuşlar. Kurucular arasında iki de öğrenci vardı. Birine Ökkeş Sevim birine de Ahmet Kutlar diyorlardı. Ateş gibi milliyetçi, memleketçi çocuklar. Beğendim, kendilerini.

- Eeey!.. Seni düşündüren ne oldu öyleyse? Toplantıda, neler konuşuldu? Yazık oldu gitmediğimize desene.

- Hayır yazık oldu sayılmaz. Beklediğimi bulamadım. Bir kere toplantıya hazırlanmadan gelmiş kurucular. Adam böyle bir toplantı için çok daha önceden neler konuşulacağına dair hazırlık yapar. Konuşmalar hazırlar... Derneğin kuruluş gerekçesini, amaçlarını, yurt sorunları üzerindeki görüşlerini söyler. Böyle olmadı. O sırada akıllarına geleni konuştular. Bu da üyeler ve seyircileri sükûtu hayale uğrattı.

- Sen de hiç bir şeyi beğenmez oldun be Sakar Ali. Ne yapsın çocuklar, derneği kurup, bu duruma getirdikleri ne desen değer.

- Orası öyle de toplantıya hazırlanılarak gelinse daha iyi olurdu. Böylece toplantıya bilimsel bir hava verilirdi. Gerçi ağırbaşlı, heyecanlı, milli duygularla dolu bir toplantı oldu ama bu yetmez. Biz ileriden beri milli duygularla dolu bir ulusuz. Artık bilimsel ve gerçekçi konuşmalıyız. Duygusallığa paydos...

- Ne yaptılar duygulu oldular da...

- Örneğin Ökkeş Sevim'in tüm konuşması bir milli duygusallık örneği idi. Konuşmalarını içine doğan düşüncelerle süsledi. Oysa önceden hazırlanarak konuşmalarına bilimsellik katabilirdi. Böylece konuşması daha etkili olurdu.

- Ata'nın Bursa nutkunun okunduğunu halk tarafından ayakta alkışlandığını söylüyorlar. Doğru mu?..

- Doğru. Ata'nın Bursa nutku dakikalarca coşkun bir tezahüratla alkışlandı. Fakat ben o nutkun orada okunmasını yersiz ve duygusal buldum.

- Niye?

- Niyesi var mı? Böylesi davranışlar, konuşmalar duygusaldır. 27 Mayıs devriminden önce bol bol yaşadık. Ne geçti elinize.

- Ne yapalım ya? Kışkırtmayalım diye Ata'nın nutkunu okumayalım mı?

- Her şeyin bir yeri var. Bu tür davranışlar karşıyı kızdırmaktan başka bir işe yaramaz. Bizim amacımız karşıyı kızdırmak değil ele aldığımız yurt sorunları üzerinde düşünmeye alıştırmaktır. Bir kere şunu bilmeliyiz ki doğrular halkın önünde tartışılırsa en beğenmediğimiz, gerici dediğimiz kimseler bile, beğenilecek bir yan bulur konuşmalarımızda.

Sakar Ali biraz durup düşündükten sonra:

- Sık sık kullanmama karşın ben bu gerici kelimesine de kızıyorum. Onlar bizim vatandaşlarımız değil mi? Bu sözler onları kışkırtmaz mı?

Bu sırada Hasan Ağa ciğer kebaplarını masaya yerleştirirken söyleniyordu:

- Memleketin ağası var, paşası var... Siz karnınızı doyurmaya bakın!... Size ne memleket meselesinden…

Gaziantep Sabah Gazetesi, 3.3.1967

ET YİYENLER DÜŞÜNSÜN!... 46

Artık gücü kalmamıştı Hasan Ağanın. Yaşlı, yorgun hissediyordu kendini... Bu kış kar da çok yağmıştı. Bu yüzden simit satışı azalmıştı…

Hasan Ağa gençliğinde kilimci kalfası idi. O zamanlar ucuzluk sayılırdı. Mekik atarak kazandığı para geçimine yettiği gibi mezesi kebap olan içkisine de yeterdi…

Hele her Salı hafta parası alıp da Baydar sinemasının sol arka köşesinden sigarasını fosurdatarak film izlemek en büyük zevki idi. Belediye çavuşları gece salonda sigara içenleri yakalardı ama gündüz içenlere seslenmezdi. Hasan Ağa bu yüzden her Salı Baydar Sineması'na gitmeyi alışkanlık haline getirmişti. Şimdi o günler gençliğinin tatlı anıları olarak kalmıştı belleğinde...

Üç yıldır ki mekik atacak gücü göremiyordu

kendinde. Çünkü ellisinde güçten düşmüştü. Kilimcilik ettiği zamanlarda günde kazandığını günde yemişti. Düşünmemişti böyle olacağını, Allah'a güvenmişti, "Allah kerim!.." demişti.

Şimdi simit satarak kazandığı üç beş kuruşla geçiniyorlardı eşi ile. Bereket çocukları olmamıştı. Bir de; bir kaç çocukları olsa ne yaparlardı, nasıl geçinirlerdi?..

Hasan Ağa simitlerini, yaz kış, Suburcu'daki Hükümet Konağı önünde satardı. İşe gelen her memur birer, ikişer simit alınca sabah satışını bitirmiş olurdu.

Bir gün satacağı simitleri almak için, simitçi fırınına giderken eski ustalarından Şerif'le karşılaşmıştı. Şerif Usta'sı işi artırmış şimdi inşaat malzemesi satıyordu.

Şerif usta'sını çok severdi; çünkü o, her gördüğü yerde halini hatırını sorardı… Hiç olmazsa tatlı sözü, güler yüzü vardı Şerif usta'sının.

Şerif Usta:

- Selamünaleyküm Hasan Ağa. Nasılsın? Hal keyf?..

- Aleykümselam Usta. Soran sağ olsun. Geçinip gidiyoruz.

Yan yana ilerlediler. Şerif usta daha önceki karşılaşmalarında ortanın solunda olduğundan söz etmişti ama Hasan Ağa'nın buna aklı yatmamıştı bir türlü; çünkü bu ortanın solu ne demek bilmiyordu.

Şerif Usta:

- Haberin var mı Hasan Ağa? Etin kilosu 12.5 lira olmuş…

Büyük bir ilgisizlikle yanıt verdi Hasan Ağa:

- Bana ne…

- Nasıl sana ne? Fakir fukara nasıl yesin bu fiyata eti.

- Bize ne usta… Biz fakirler zaten et yemiyoruz.. Onu her gün et yiyenler düşünsün. Ayda yılda bir et yiyoruz. Onu da yemeyiz olur biter.

Şerif Usta'nın dili tutuldu.. Söyleyecek söz bulamadı. Hasan Ağa'ya, tevekkülü karşısında, içten gelen bir saygı duydu.

O gece sabaha kadar uyuyamadı. Hep kalfasını, et yiyemeyen yoksulları düşündü.

Evet her gün et yiyenler düşünsündü pahalılığı…

Hayri Balta, Gaziantep Sabah Gazetesi, 5.3.1967

YİĞİT CELİLE 47

Yeni doğum yapmıştı Celile. Daha kırkı çıkmamıştı. İlk çocuğu idi bu, kızdı. Buna karşın sağ olsun konu-komşu, eş dost halini hatırını sormuşlar, kundaktaki yavrusunun beleğine altın takmışlardı.

Herkes gücüne göre takıyordu. Kimi yarım altın, kimi çeyrek altın, kimi bir Osmanlı... Hali vakti yerinde olmayan komşuların kimisi leğen, kimisi mangal getirerek dünyaya bir yavru getirmiş olmasının ödülünü veriyorlardı kendilerince...

Eşi gecikmişti gene. Bazen gecikiyordu eşi parti çalışmalarına dalınca. Eşi geciktiği geceler gözleri kapıda hayale dalardı Celile. Uyumaya korkardı al basar diye. Uyumamaya çalışırdı al basar korkusuyla.

Yavrusunu emzirirken hayale dalardı hep. Çocuğu için getirilen altınlarla yavrusuna alacağı eşyaları düşünürdü. Meme verdiği yavrusunun okula gidişi gelirdi gözlerinin önüne. O zaman bu altınları yavaş yavaş bozdurur bir önlük, bir kurdele, bir yaka, bir ayakkabı alırdı. Sonra eşinin borçlu oluşu gelirdi usuna. Yüreği cız ederdi. Eşi borçlu iken bu altınları saklamak büyük bir yük olacaktı kendine... Bu düşünceler içinde yarı uyur bir halde iken eşi geldi. “Yemek ne var?” dedi ilkin. Dolabı gösterdi Celile. Dolapta dünden kalmış mercimekli aş vardı.

Kocasının çok düşünceli oluşu gözünden kaçmadı Celile’nin. Kocası yemeği pek isteksizce yiyordu. Kendisini unutmuş, bebeğini unutmuş, yemeğini unutmuş dalgın dalgın düşünüyordu eşi. Oysa doğum yaptı yapalı her gelişinde eşi severdi önce bebeğini sonra kendini.

Eşi sinirli idi bu gün. Sinirli olduğuna şuradan karar vermişti. Eşi hep bileğindeki saati ile oynuyordu sağ eli ile…

Konuşma olsun diye sordu:

- Partiden ne haber?

- Hiç sorma, partinin jeepi var ama benzin alacak parası yok. Bu yüzden köylere gidilemiyoruz. Köylere

gidilemeyince parti başarılı bir sonuç alamaz.

- Diğer partiler gidiyor değil mi? Onların jeepi de, benzini de var değil mi? Peki nasıl yapacaksınız? Benzin yok diye gidilemeyecek mi ilçelere, köylere?..

- Her arkadaş bağış yapıyor partiye. Herkes gönlünden ne koparsa onu veriyor. Ben de şu saatimi satıp vereyim diyorum.

Celile söze katıldı:

- Biliyorsun ben de partiliyim. Ben de parti üyesiyim. Benim de bağış yapmam gerek. Bilmiyorum, nem var ki verecek. Hah buldum işte... diyerek yavrusunun beleğinde toplu iğnelerle takılı altınları bir bir sökmeye başladı Celile. Büyük bir gururla, içten gelen bir öfkeyle:

- Al, al bozdur bunları da götür yatır partiye. Kurtuluşumuz, insanca yaşamamız bu partinin yaşamasına bağlı. Al götür helal olsun anam sütü gibi.”

Kocası ne diyeceğini şaşırmıştı Celile’nin. “Benim yiğit Celilem!..” diyebildi ancak.

Gaziantep Sabah Gazetesi, 14.3.1967

GÖRDÜĞÜM VE DUYDUĞUM GİBİ 48

Bir işçiyim. Sosyal Sigortalar Kurumuna her ay 60 lira 20 kuruş kadar ödenti veriyorum. Yılda 850 liraya yakın para eder. 1100 lira kadar da işverenim veriyor benden yana. Demek ki 2000 liraya yakın bir para yatırıyorum Sosyal Sigortalar Kurumuna yılda. Az para değil bu dile kolay...

SSK Hastanesi yeni binasına geçti bu ayın başında. Orada çalışıyor şimdi. Son mimari tekniğe göre yapılmış modern bir hastane… Geceleri yanan ışıkları ile Hilton otelini andırıyor. Kentin batısında yükselen bu hastanenin göz alıcı ışıkları bu kentte yaşayanlara kıvançlı bir mutluluk, haklı bir gurur veriyor.

Değinmek, söylemek istediğim dışarıdan sıcak, cana yakın görünen bu sağlık kurumumuz içine girenleri hayal kırıklığına uğratmamalı. Bu hastaneye prim ödeyenler muayene ve tedavileri için bu hastaneye hiç bir çekingenlik duymadan gitmeli.

Sayın doktorlarımız bilmezler muayene ettikleri odanın dışında ne konuşulduğunu.

İşçilerin yakınmaları yürek yakıcı…

Bir işçi anlatıyor: “Ahmet, Ali, Hüseyin, Cemil.... içeri!..” diye çağırıyorlar…

“Hep birden içeri giriyoruz. Bir masa var. Masanın bir yanında doktor bir yanında hastabakıcı.

Doktor: ‘Neren ağrıyor?’ diye yüzüne bakıyor. Sanki biz müstemleke ahalisiyiz… Gerek görürse alel usul bir muayene ediyor. Gerek görmezse oturduğu yerden ifadene göre bir reçete yazıyor.

O reçete yazarken hastabakıcı işbaşı kağıdı yazıyor.”

Bir başkası: “Saat dokuzda geldik. Bekledik, doktor gelmedi, gidin on ikide gelin dediler. On ikiden beri bekliyoruz. Saat on altı oldu hala muayene olacağız.” diye yakınıyor.

Bir başkası, hastane koridorunu süpüren bir işçiyi göstererek: “Şu hale bak! Bu olur mu? Bu kadar işçinin içinde, daracık, havasız, kapalı, basık yerde tozu dumana katarak ortalığı süpürüyor… Bu işi muayene sırasında yapmasa olmaz mı?” diye kaçacak delik arıyor.

Bir başkası önlerinden ben, benim, ben kimim diye geçen bir hemşirenin aşırı tuvaletini yanındakine göstererek: “Bir hemşire bu kadar da boyanır mı?” diyor.

Diyeceğim oraya muayene ve tedaviye gidenler oranın işvereni sayılırlar. Yakın ilgi, sevgi, şefkat görmek isterler. Yüksekten bakılmaya, anlattıklarının kuşku ile karşılanmasına, tepeden tırnağa süzülmelerine başka anlam verirler.

Hademelerin, hastabakıcıların, hemşire ve yardımcılarının, eczacısının, doktorunun bütün davranışlarına dikkat ederler. Onların tutumlarına bir anlam vermeye çalışırlar.

Hastane sorumluları bunları göz önüne almalı. Bu kadar işçiye üç-beş doktor yetmez. Elbette toplu halde işçileri içeri alacak… Elbette alel usul muayene edecek.

Hele işçilerin eşleri ve çocuklarının da muayene edilmek üzere sıraya girdiklerini düşünürsek doktorların işi daha da güçleşir. Doktor ne yapsın. Gelenleri muayene

etmek zorunda.

Bir işveren olarak SSK hastanesinin en küçük görevlisinden en büyük görevlisinin hastane içi tutum ve davranışlarından tut da özel yaşantılarına kadar göz altına almıştır işçiler.

En küçük olumlu ve olumsuz davranış kulaktan kulağa hemen yayılıyor. Bu yazım dostça uyarma anlamındadır.

Gaziantep Sabah, 15.3.1967

SU CENDERESİ 49

Akşam Ortaokuluna gittiğimi biliyorsunuz herhalde.

Cuma günü idi. Akşama fizikten yazılı var. Derslerde sorulan gözden geçireyim dedim. Su cenderesi ile ilgili soruyu çözemedim. Varayım Boyacı Ökkeş'in kahvesinde ders çalışan lise öğrencilerinden birine sorayım: "Şu problemi çözebilir misiniz? diye.

Vardım kahveye. İlkin bir tanıdığa sorayım, dedim; tanıdık bir öğrenciye rastlayamadım. "Şu fizik problemimi çözer misiniz?" dedim tanımadığım bir öğrenciye.

Geldi, şöyle bir baktı, "Biz geçen yıl görmüştük bunu. Unuttum gitti şimdi!.." dedi.

Derken tanıdığım bir öğrenci geldi kahveye… Zayıf, kara, kuru biri. Ona rica ettim. O da indirdi kaldırdı çözemedi. "Ben lise birdeyim, lise ikide bir arkadaşım var, yavaş sana onu çağırayım." Dedi; gitti, onu getirdi. O da baktı, ortaokul ikinci sınıfın fizik problemini o da çözemedi. Uzatmayalım liseli iki öğrenci daha geldi onlar da çözemedi.

En sonunda sınıf arkadaşlarımdan biri geldi de, biz ikimiz, çözdük problemi.

İnanılamayacak bir olay. Lise öğrencileri ortaokul ikinci sınıfın fizik problemini çözemiyorlar. Unutmuşlar...

Biz öğrenciler derslere sınavları sınıf geçmek için gidiyoruz.

Şahsen ben bile cismen sınıftayım, fikren başka yerdeyim. Oysa öğrenci değil sınıfta okulda, evde, kırda, yatakta, okulda, rüyada hep dersleri ile ilgili olmalı ki bir şeyler öğrenebile.

Bunun da ötesinde öğrenciler derslerini öğrenmeye gereksinim duymalılar. Öğrenmenin kaynağı merak olmalı. Bilmek, öğrenmek özlemi olmalı. Öğrenci okula şu neden böyle oluyor, niçin şu şöyle de böyle değil gibi sorulara yanıtlar bulmak üzere gitmeli.

Öğrenmeyi, bilmeyi, hereğiliminden önde tutmalı. Ama öğretmen sınıfta ders anlatırken öğrenci pazara oynayacağı futbol maçında sağ içten bir pas alarak üç kişiyi kıvırarak bomba gibi bir şut atarak tribünü ayağa kaldırmanın düşlerini kurarsa elbette kafasına bir şey giremez.

Elbette Öğretmen ders anlatırken öğrenci pazar gecesi oynayacak piyesteki rolleri gözlerinin önüne getirerek; hayalinde seyirciler tarafından alkışlandığını görürse veya sevgilisine yazacağı mektupların dizelerini kafasında hazırlarsa veya kırık not veren öğretmeninden nasıl intikam alacağını düşünürse veya kendisini James Bond filmlerinin kahramanı olarak görürse elbette kafasına bir şey girmez. Girenleri de çabucak unutur.

Öğrenci olarak dersle ilgisi yok ki....

Bakıyorsun bir arkadaşın gidiyor yolda. Cismen yolda, ama kim bilir fikren nerde? Vadesi gelen borcunu nasıl ödeyeceğini mi düşünüyor? Kimden, nasıl ödünç para alacağını mı düşünüyor. Bakkala, kasaba borcu var da nasıl ödeyeceğini mi düşünüyor? Yoksa geçmişte veya gelecekte yaşadığı bir olayı mı düşünüyor? Belli değil…

Ulus olarak da böyleyiz. Hiç bir şeye arı gibi yapışmayız. İşbaşında, sınıfta görünürüz ama gerçekte hayal alemindeyiz. Avuntuyu hayalen yaşamada buluyoruz. Oysa insan ne iş yapıyorsa orada olmalı başka yerde değil.

Gaziantep Sabah Gazetesi, 16.4.1967

BOYACI ÖKKEŞ'İN KAHVESİNDEN… 50

Boyacı Ökkeş'in kahvesinden bakıyorum Dülük Babaya. Dülük Baba gelinliğini atmış sırtından. Bir duvağı kalmış apak, başında. Güneş vurdukça bir tül gibi süzülüp iniyor duvak aşağıya.

Gazikentin; kalesini, askerini, köylüsünü, işçisini,

lise, üniversite öğrencisini zorluk çekmeden görebilirsin burada...

İşte bir hafta sonu bayrak çekmeden dönüyor askerler mızıka çalarak… Yaz demez, kış demez geçer askerler buradan. Dayanamam askeri bandoya. Duygulanırım, hoşlanırım, ürperirim, kendimi yitiririm bu askeri bandonun sesini her nerede duysam. Bir çocuk olup yanları sıra gitmek gelir içimden. Hele baharda, ağaçlar gelinliğini giymeye hazırlandığı bir sırada daha da güzel oluyormuş bu tören kıtasını izlemek; yeni vardım farkına...

Yalnızlığım, işçim, köylüm, varlıklısı ile yoksulu ile bütün milletim; içime siner bu kahvede.

Mutluluğum sonsuzdu…

Mutluluğumu duygululuğumu "Hürriyet, Adalet, Cumhuriyet" diye bağıra bağıra gazete satmaya çalışan bir yaşlı gazete satıcısı bozdu.

Üstünde yok, başında yok. Yoksulluk öylesine sinmiş ki üzerine duman olmuş tütüyor seslendiği yerde…

"Hürriyet, Adalet, Cumhuriyet..."

Ses yakıcı, bu ses yıkıcı, bu ses ürpertici, bu ses derinden geliyor, bu ses bağrımı deliyor. Bu ses, tören kıtasının, bandoların, mızıkaların, baharın, Dülük Baba'nın, Kale'nin üzerimde bıraktığı etkiyi bir çırpıda siliyor.

Yaşlı gazeteci liseye doğru bağırarak çıktıkça canlanıyor onun gazete satışı gözlerimin önünde. Hani şu küçük küçük dilenciler olur ya, avuçlarını açarak seni kovalarlar ya, bu yaşlı adam da öyle satıyor gazeteyi. İki parmağı ile tuttuğu gazetenin ardında kalan çukurluk o küçük dilencilerin avuçları gibi duruyor gözlerimin önünde.

Hadi yaşlı gazetecinin etkisinden kurtuluyorum. Bu kez de küçük dilencilerin avuçları kovalamaya başlıyor beni. İmgelemde yaşıyor bu avuçlar. Alferd Hitchcock'un kuşları nasıl insanları kovalarsa bu küçük avuçlar da beni öyle kovalıyor.

Küçük dilencilerin avuçları beni kıskaca alıyor; terliyorum, boğulur gibi oluyorum. Bir fren sesi ile kendime geliyorum.

Bir yaşlı belediye çöpçüsü eşeğine hakim olamamış, az daha çiğneniyordu. Bereket taksi şoförü atik davrandı.

Yoksa gitti idi yaşlı çöpçü eşeğimi kurtarayım derken....

İki genç kız geçiyor yanlarında bir gençle.

Genç, kızlara laf yetiştiriyor; hangisinin ilgisini çekerse onunla flört edecek…

Kırkayak bahçesinin arkasında allı yeşilli formalar giymiş delikanlılar futbol oynuyorlar.

Bir motosiklet son hızla çıkıyor liseye doğru üstünde iki binicisi ile. Hadi arkadan trafik polisi. Oda bir motora binmiş. Hızlı giden motosiklete yetişecek.

Gürültü arttıkça artıyor. Başım uğuldadıkça uğulduyor. Bahar başıma vuruyor. “Hürriyet, Adalet, Cumhuriyet!” sesleri beynimde çınlıyor. Küçük dilencilerin avuçları Hitchkok’un kuşları gibi beni kovalıyor…

Hayri Balta, Gaziantep Sabah, 19.3.1967

+

Boyacı Ökkeş’in Kahvesinden: Ne güzel bir yazı Bilge Balta ustam...

Şiir gibi. Ama anlayanın yüreğini yakacak kadar da acı.

Seni o yıllardan bu yıllara getiren, daha öte yıllara da götürecek olan Doğa’ya teşekkürler!

Kırkayak kitabını derleyen Bülent Ağcabay’ın eline geçseydi bu yazı da o derlemede yer alsaydı keşke.

Saygı, sevgi, sana.

FEV, 10.8.2011

KİM BU SİVİL ADAM?.. 51

Adana köylerinde çerçilik yapmış. Gaziantep’e dönerken Adana’nın köprü başında dolandırıcılar kendisini dolandırmışlar. Dolandırıcıları Adana’da bulamamış... Gaziantep’e dönerken tesadüf bu ya aynı otobüse, Ceyhan’da kendisini dolandıran üç kişi de binmiş. Hiç sesini çıkarmadan Gaziantep’e gelmişler. Dolandırılan adam garajlarda hemen bir bekçiye yakınmış.

Bekçi de dolandırıcıları yakalamış ve onlara “Gene mi siz! Kurtulamayacak mıyız ulan sizin elinizden?” diyerek darılmış ve davacıyı da dolandırıcıları da almış karakola götürmüş…

Gece yarısına doğru karakola bir sivil ile bir komiser

girmiş. Davalılarla davacıyı dinlemiş.

Sivil adam çerçiye: “Sen bunlara iftira ediyorsun. Yatırın şunu falakaya!” demiş. Bunun üzerine adamı falakaya yatırmışlar. Ben gördüm, adamın sırtı, kıçı, tabanları mos mor…

Adamın elinde Cumhuriyet Savcılığına yazılmış bir dilekçe. Olay 18.6.1967 günü olmuş. Savcılık adamı Hükümet Tabibine havale etmiş. Hükümet tabibi dolandırılan ve dayak yiyen adama bir haftalık geçici rapor vermiş. Raporu veren, Dr. M. Özyurt. Raporunu adamın dilekçesinin arkasına el yazısı ile yazmış. Ben okudum.

Dolandırılan adam iki elini beline dayamış ellerinden destek alarak, yürümeye çalışıyor morarmış tabanlarına basarak.

İki adımda bir duraklayarak dinlenen adamın başına halk toplanmış ne olduğunu soruyor. Dolandırılan ve dayak yiyen adam her topluluğa hem olayı anlatıyor hem de elindeki dilekçeyi ve dilekçenin arkasındaki raporu okutuyor. Halk ilgi ile dinliyor dövülen adamın anlattıklarını. Lanet okuyor dövene de, dövdürene de… Görenler: “Kim dövdürdüyse Allah’ından bulsun!” diyor. Adamın biri bir tanesi dolandırılandan raporun tarihini alıyor: “Ben bu olayı Adalet Bakanına yazacağım!” diyor. Bir diğeri; “Ben de Çetin Altan’a yazacağım” diyor.

Adam biraz daha yürüyor. Biraz durup nefes almaya çalışırken halk yine başına toplanıyor. Adam olayı anlatıyor, dilekçeyi ve raporu okutuyor. Halk adama akıl koyuyor.

Biri “Sabah Gazetesi yazı işleri müdürüne git. O, “Gaziantep’te Neler Oluyor” sütununda yazsın!” diyor.

Bir başkası: “Dr. Saip Atay’a git, tedavini yapsın.” derken bir başkası da: “Avukat Hayri Tütüncülere git, davanı alsın!” diye akıl veriyor ve adam iki adımda bir durarak nefes alıyor, halk da bakıp duruyor…

Sayın ve değerli valimiz bu olayı duysa, eminim ki o karakolda dayak çeken adamı buldurur. Onun usulcacık kulağını çeker. Yasaları tepelediğini hatırlatır, “Aklını başına

toplamasını!” söyler.

Hayri Balta. Gaziantep Sabah, 24.6.1967

X

PERSONEL DERSİ 52

Yönetici izinden dönüyordu. İşyerine geliyordu. Yıllık izinde iken denize girmişti, güneş banyosu yapmıştı, derisi yanmıştı. Çiğ beyaz rengin yerini koyu buğday rengi almıştı. Orta yaşı çoktan aşmış biri değilde delikanlı olmuştu.

Yönetici yolda gelirken bir daireyi bir de denizi düşünüyordu. Şimdi işyerinden içeri girerken tüm çalışan personelin kendisine “Hoş geldin!” diyerek elini sıkacağını, yanmış derisine bakarak özeneceğini düşünüyordu. Dairedeki tüm çalışanları kendisine “Hoş geldin” derken görür gibi oluyor, gurur duyuyordu.

Denizde kumların üstünde denize doğru siyah gözlüklerle bakaren bunları düşünmüştü hep. Sırt üstü uzanmıştı kumların üzerine. Karşıda denizden çıkan bayanlar doğanın tüm güzelliğini yansıtıyordu. Kendisi bu görüntüye bayılıyordu. Ayık olduğu zamanlarda dairedeki personelin kendisini karşılarken gösterecekleri hayranlığı düşünüyordu.

İşyerine geldiğinde kapıcı ile karşılaştı ilkin. Kapıcı “Hoş geldin beyim!” diyerekten yerlere eğilircesine yol gösterdi, kapıyı açtı.

Doğru yukarı çıktı. İşyerinde kulaktan kulağa fısıltı yayılmıştı: “Yönetici geldi!” diye. Yönetici ise ilkin kendisi izinde iken yerine bakan yardımcısının yanına gitti. İşyerinin durumu hakkında bilgi aldı. Yardımcısına “Sen kal, ben kendim bir gezeyim servisleri!” diyerek ayağa kalktı.

Şimdi yaz tatilinin en güzel tadı çıkacaktı. Herkes kendisinin yanık derisine bakarak güzel bir yaz tatili geçirdiğini anlayacaktı. O da başkalarının kendisine imrenmesine bayılacaktı. Bu düşüncelerle ilkin personel şefliğine girdi. Personel şefi, sekreteri, yazmanı kapı açılınca başlarını kaldırıp şöyle bir baktılar. Baktılar ki karşılarında yönetici. Hiçbir şey olmamış gibi başlarını öne eğerek işlerine baktılar. Ağız birliği etmişçesine görüp

görmezden, bilip bilmezden geldiler.

Yönetici, personelin kendisine önem vermeyişine bir anlam veremedi. Acaba muhasebede mi kendisini adam yerine koymayacaktı. Gerçekten de öyle oldu ve muhasebe personeli de kendisini adam yerine koymamıştı ve denizde yanan rengini görmemişti. Yönetici ise buna çok bozulmuştu. Hemen odasına çekildi. Zile bastı. Karşısındaki kapıcıya: “Muhasebeden Şeref Efendiyi bana gönder!” dedi.

Şeref Efendi yöneticinin adamı idi. Zaman zaman ondan bilgi alırdı personel hakkında. Şeref Efendi yöneticinin karşısında ayakta duruyor anlatıyordu:

- Efendim tüm personel karar aldı. Giderken “Allaha ısmarladık” demediğin için “hoş geldin” demeyecekler. Her sabah kendilerini denetlerken “iyi sabahlar!” demediğin için “günaydın çocuklar” diye hal hatır sormadığın için ve de yüzlerine gülümseyerek bakmadığın için sen tatilde iken konuştular “görüp görmezden; bilip bilmezden gelerek şuna güzel bir ders verelim!” dediler...

Gaziantep Sabah, 10.9.1974

X

İKİSİ DE VAR 53

Başkent’te 11 kitabevi kapatmışlar kitabevlerini. Son kanlı olayları protesto etmek için, geçmişler bir günlük satıştan, kazançtan. Doğa, Halk, Barış, Onur, Toplum, Doruk, Sergi, Hat, Odak, Gökçe, Kitap 71... Hepsi de satış evlerinin kapılarına: “Yoğunlaşan faşizan baskıyı protesto için bu günlük satış yapmıyoruz!” diye yazılar asmışlar. Bazıları daha geniş boyutlarla faşizan baskıları kınayan yazılar yazmışlar. Basına da bir duyuruda bulunmuşlar: “-Ecevit’in de belirttiği gibi bir merkezden yönetilen ve amaçları faşist dikta rejimini kurmak olan Hitlercilerin yurtseverler üzerine uyguladıkları baskılar dayanılmaz bir düzeye varmıştır. Biz altta imzaları olan yurtsever kitapçılar bu faşist saldırıları protesto için dükkanlarımızı bugün için kapatıyoruz.”

Zafer Çarşısı kitapçıların yoğun bulunduğu çarşı. Tüm kitapseverler akşam eve dönerlerken yollarını oraya

düşürürler. Bugün bir durgunluk var Zafer çarşısında. En çok satış yapan dükkanlar kapalı olduğundan mı yoksa koridorda gezen toplum polislerinin varlığından mı anlamlı bir sessizlik. Kimsenin ağzını bıçak açmıyor sanki. Bu ara çarşı esnafı ile boykota katılmayan diğer kitapçılar açmışlar dükkanlarını. Üzüntü verici görüntüyü izlerken protestoya katılmayan kitapçılardan birindeki konuşmalara tanık oluyorum. Kitapçılardan biri yanındaki gözlüklü, uzun boylu, orta yaşlı birine soruyor:

- Memlekette faşist varmış da onun için dükkanlarını kapatmışlar. Söyle bakalım profesör bu faşistler kimler? Bana göre faşist yok, komünist var.

Profesör soruyu yanıtlamamak için uzaklaşırken:

- Bunlar politik sorular, benim aklım yetmez, diyordu.

Varsın profesörümüz bu soruları yanıtlamaktan kaçarcasına uzaklaşsın. Olaylar ortada. Yasal bir dernek bir yürüyüş, bir toplantı yapmak istiyor. Bu dernek yöneticilerinin üzerine saldıranlar kimler acaba. Yoksa öğretmenler kendi kendilerini mi dövdüler, yaraladılar, öldürdüler bu faşist denen kimseler yok da.

Bizim sağcılar “faşist yok komünist var!” diyerek gerçeği çarpıtırlar. Olmaz öyle şey. Komünist varsa muhakkak faşist de vardır. Ve komünistlerin yaratıcıları da faşistlerdir. Gerçek şu ki faşist olmasa idi komünist de olmazdı.

Gaziantep Sabah, 27 Şubat 1975

X

KAPALI KAPILAR 54

Şakacı bir arkadaşım vardı. Yurttaşların devlet dairelerindeki işlerine bakardı. Her yere girip çıktığı yerlerin içinde TBMM, Bakanlıklar, Valilikler, Müdürlükler, Belediyeler de vardı.

Sık sık gelir bana yakınırdı. Anlatırken ağırbaşlı tavır takınırdı. Belki de yaşamı boyunca ele aldığı en ciddi konu bu “kapalı kapılar” konusuydu.

- Yaşlıydı, yeri gelince de ağırbaşlıydı. Her partiden politikacılarla içli-dışlıydı. Bana anlattıklarını tüm bu politikacılara da anlatmıştı. Ama yine de kapalı kapıları açtıramamıştı.

Son gelişince iyice yaşlanmıştı, belliydi, hali kalmamış, dermansızlaşmıştı. Anlattı:

- Dostum, yıllardır, devlet dairelerine girip çıkarım. TBMM ne girip çıkarım. Bakanlıklara, valiliklere, müdürlüklere, yurttaşın işinin düştüğü her yere. Bu girip çıktığım binalarda, koridorlarda, kapıları kapalı gördükçe çok üzülürdüm içten içe. Çünkü eğer bir çalışma yerinde, işler kapalı kapılar arkasında yapılıyorsa, o kapılar arkasında ya iş yapılmıyor ya da işten başka iş yapılıyor gizlice.

1950'de CHP iktidardan düşünce, kapılar açılacak sandım DP'lilerce. Ama yanıldığımı çok geçmeden anladım. DP ileri gelenlerine kapıların açılmasını söyledim. Demokrasilerde yurttaşın işleri, kapalı kapılar ardında görülmemeli, dedim. Ama ben söyledim, ben dinledim. Derken 27 Mayıs oldu. Kapalı kapılar ardındakiler kendilerini açıkta buldu. Buldu ama kapalı kapılar hiç açılmadı, eskiden işler nasıl görülüyorsa yine öyle görülmeye başlandı, hiç bir değişiklik olmadı. Bir on yıl da tıklatarak girdim kapalı kapılar ardındaki odalara. Açılmadı kapalı kapılar özgürlük ve anayasa yıllarında da. Derken bir de baktım Çoban Sülü iktidarda. Özledim durdum: Kapalı kapılar açılır da, işler yurttaşın gözü önünde yapılır mı acaba… Olmadı. Kapılar daha da çok kapandı. Bu kapalı kapılar 12 Martta bir kere daha yine kapandı. Birkaç yıl daha ömür çürüttüm kapalı kapılar arkasında. Kapıyı vurmadan içeri giremezdim. Kapıyı vurmadan önce içerde neler olup bitiyor bilemezdim. Bir de baktım Ecevit iktidarda. Umutlandım, kapalı kapılar açılır mı ola. Açılmadı kapalı kapılar. Düşünürüm bunlar, kapalı kapı arkasında iş yapıyorlarsa, kapıları niçin açmazlar.

Dostuma söyleyecek söz bulamadım. Kapalı kapıların açılarak açıkta iş yapılmasının nedenlerini ben de anlayamadım.

Gaziantep Sabah, 14 Mart 1975

X

Sayın Balta,

Hem okudum, hem acı gülümsedim hem de o günleri az da olsa yaşadım ve andım.

Her ne kadar 9-10 yaşlarında olsam dahi durumun vahametini kavrıyordum.

Üzgünüm ama değişen hiç bir şey yok.

12 Eylül ve öncesinde başından çok şeyler geçmiş biri olarak söylüyorum.

Değişen hiç bir şey yok. Eskiden de demokrasi var diye öğretiliyordu.

Tek değişen isimlerin sağına soluna yapılan ilave takılar oldu.

Özetle o zamanki demokrasi bu zaman İleri demokrasi oldu.

Sağlıkla kalın.

Ahmet Dursun, 18.11.2011

X

AV. HAYRİ BALTA'NIN ÖZGEÇMİŞİ

1932 yılında Gaziantep'te doğdu. 10 yaşında iken annesi öldü. Babası, eşinin ölümüne dayanamayarak yaşama küstü.

Çocukluğunun kış günlerini Gaziantep'in Tabakhane semtinde; yaz günlerini de Gaziantep'e yakın İbrahimli köyündeki üzüm bağlarında geçirdi.

Yaz günlerinin gecelerinde kayan gök taşlarını görünce "Tanrım! Ölen annemi geri gönder!" diye dileklerde bulundu...

Dileklerinin yerine getirilmemesi üzerine sükut-u hayale uğradı ve Allah'ı aramaya başladı...

1945 yılında Gaziantep Lisesi ortaokul 1. sınıfa giderken yapılan bir temizlik yoklamasında Türkçe öğretmeni: "Gömleğin kirli, git değiştir gel!" deyince, çok da istediği halde, bir daha okula gidemedi...

Okula gidememesine karşın; okuma ve öğrenme tutkusu ile yanıp tutuştu. Okuyamamış olmasının eksikliğini; günlük gazeteleri, haftalık ve aylık dergilerle kitaplar okuyarak gidermeye çalıştı.

Okuldan koptuğu yıllarda geçimini dericilik ve kilimci kalfalığı yaparak sağlamaya çalıştı... Çalışmaktan artan boş zamanlarında futbol oynadı. Kendisi futbolu değil de futbol kendisini bıraktığı zaman futbol hakemlik kursunu

bitirdi.

Stajyer olarak yönettiği ilk maçta taraftarlarca geleneksel tezahürat yapılınca futbol hakemliğini de bıraktı.

25 yaşında Gaziantepli tasavvufçu, tekke ve tasavvuf müziği ustası olgun insan Dindar Filozof Dr. Emin Kılıç Kale'den; Ahlak, tasavvuf, yaşam ve müzik dersleri aldı... O toplulukta kimi zaman tef çaldı ve kimi zaman da ney (nay) üfledi.

Bu toplulukta "fırınlara girip çıktı", "ölmeden önce öldü", "yeniden doğdu". Bu topluluğa "ölü" olarak girdi "diri" olarak çıktı.

Dünya görüşü nedeniyle kavmiyetçi ve ümmetçi kişilerce hakaretlere ve iftiralara uğrayarak komünistlikten yargılandı.

Yargılama sonunda yargıç: "Hayri Balta, Atatürkçü ve aydın bir kimse!" (Gaziantep Sorgu Hakimliği. E. 962. K. 127/16) diye karar verdi. Böylece Türkiye'de mahkeme kararı ile "Atatürkçü ve Aydın" sayılan bir kişi oldu. Ne var ki aklanmasına karşın 10'a yakın işyerinden kovuldu. 10'a yakın ev değiştirmek ve sonunda Gaziantep'ten ayrılmak zorunda kaldı…

1965 yılında, 33 yaşında iken, Gaziantep Lisesi Akşam Ortaokuluna başladı. 1969 yılında dört yıllık olan bu okulu sınıf ve okul birincisi olarak bitirdi.

Gaziantep Akşam Lisesi 1. Sınıfında okurken "Kavmiyetçi ve Ümmetçi" kişilerce rahat verilmemesi üzerine 11 Mart 1971'de Ankara'ya göçtü.

Gaziantep'ten ayrıldıktan bir gün sonra 12 Mart 1971'de Ordu, yönetime el koydu. Böylece 12 Mart'ın hışmından kurtulmuş oldu. Eğer o tarihte Gaziantep'te olsaydı başına gelecek vardı...

Ankara'ya gelir gelmez Anafartalar Akşam Lisesi 1. sınıfına kaydını yaptırdı ve Genel-İş Genel Merkezi Hukuk Bürosunda yazman, bir süre sonra da muhasebe bölümünde muhasebeci ve daktilo olarak çalıştıktan sonra muhasebe şefliğine getirildi.

Gündüzleri çalıştı, akşamları okula gitti. 4 yıllık Anafartalar Akşam lisesini bitirdikten sonra Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Akşam Türkçe Bölümüne kaydını

yaptırarak derslere gidip gelmeye başladı. 15 gün sonra yaşının geçmiş olduğu gerekçesiyle okuldan kaydı silindi.

Bunun üzerine yılmadı bir yıl da üniversite sınavlarına çalıştıktan sonra 1974'te Ankara Hukuk Fakültesine girmeyi başardı ve hem çalışıp hem okuyarak 1979 yılında Hukuk Fakültesini bitirdi ve bir yıl da staj gördükten sonra 1980 yılında (48 yaşında) avukatlığa başladı.

Hukuk Fakültesi öğrencisi iken: 27 Mart 1977 yılında ölüm döşeğindeki babaannesini görmek için gittiği Gaziantep'te, gece yarısı evinin önünde, faşistlerce kurşunlandı... Sağ göğsünden giren kurşun akciğerinin üst lobunu delerek kürek kemiğinden çıktı. 15 gün ağzından kan geldikten sonra "hayatî tehlikeyi" atlatarak yeniden yaşama döndü. Hâlâ zaman zaman kurşun yarasının acısını hisseder ve düşlerinde yakın mesafeden ateş edilen tabanca sesi ile uyanır...

Avukatlık yaptığı sırada Atatürkçü Düşünce Derneği'nin kurucu yönetim kurulunda ve seçimle gelen ilk iki Yönetim Kurulunda Genel Sekreter yardımcısı olarak görevli iken 11 Mart 1991 tarihinde ağır bir kalp krizi geçirip kalbinin % 70'i çalışamaz bir duruma gelince ADD'deki görevini ve avukatlığı bıraktı. O günden bu güne değin de evinde tek başına yaşamaktadır.

Yaşamı boyunca emeğinden başka geliri olmadığı için eşi ve dört çocuğu ile geçim zorluğu çekti. Ankara'da iki kışı, ailesi ile birlikte, odunsuz, kömürsüz, elektrik sobası ile geçirdi...

65 yaşına kadar yoksul olarak yaşadıktan sonra babaannesinden kendisine kalan trilyon değerinde taşınmazları, kendisine yeteri kadarını ayırdıktan sonra, kalanını dört kızına bıraktı...

Şu an dört kızından 6 torunu bulunmaktadır. Torunlarından biri Amerika'da Siyaset Bilimi doktorası yapmaktadır. Biri de İnşaat Fakültesini bitirmiştir.

Yaşamı boyunca, hastalığında bile, bir Aydınlanmacı olarak düşünce özgürlüğünü, laikliği ve Cumhuriyetin kazanımlarını korumaya çalışmıştır. Laikliği savunmak için birçok dava açmış ve açılmasına da neden olmuştur.

Gaziantep yerel gazetelerinin, bir ikisi dışında, hemen

hemen hepsine günlük yazı verdi. Kimisi kapandığı için, kimisinden de, bir süre sonra, yazılarına yer verilmediği için ayrıldı.

Ankara'da ise Barış ve Ulus gazetelerinde ve kimi dergilerde yazdı.

Bu günkü tarih itibariyle basılmış 13 kitabı vardır. Bu kitaplar parasız olarak okuyuculara dağıtılmaktadır…

2000 yılından beri www.tabularatalanayalanabalta.com adresli kendisine ait sitede aydınlanma savaşımını sürdürmektedir.

Düşünce ve inanışlarından ötürü hakaretlere, küfürlere ve tehditlere karşın; vahye karşı aklı, dine karşı bilimi, teokrasiye karşı laikliği, şeriata karşı cumhuriyeti, yaratılış teorisine karşı evrim teorisini, idealizme karşı materyalizmi, bireyciliğe karşı toplumculuğu savunmaktadır.

Ne var ki çok az kişi tarafından anlaşılabilmiştir. Şimdi bile dinciler tarafından dinsiz; dinsizler tarafından da dinci sayılır...

Av. Hayri BALTA, 12.12.2012

X

TABULARA TALANA YALANA BALTA YAYINLARI:

Alfabetik olarak:

Aydınlanma
Bir Aydın Adayı
Cambazlar
Kızma Yok
Laiklerin El Kitabı
Laikliği Benimsemeden…
Laiklik Bir Yaşam Biçimidir
Muhbir ve Tertipçilerim
Röportaj ve …
Sırların Sırrı
Son Nokta
SSS (Sevenler Soranlar Sövenler)
Taç'a Atılanlar
Tanrı'ya Yakınlık
Yitmiş Bir Adam

NOT:

Yayınlanacak olanlar:
www.tabularatalanayalanabalta.com
adresli sitemizde sıralanmaktadır.
Şu adresten de bana ulaşabilirsiniz:
hayri@tabularatalanayalanabalta.com
Av. Hayri Balta, 1.11.2012

TABULARA, TALANA, YALANA BALTA

IRKÇILIĞA, SÖMÜRÜYE, ŞERİATA HAYIR!..

AV. HAYRİ BALTA'NIN ÖZGEÇMİŞİ

1932 yılında Gaziantep'te doğdu. 10 yaşında iken annesi öldü. Babası, eşinin ölümüne dayanamayarak yaşama küstü.

Çocukluğunun kış günlerini Gaziantep'in Tabakhane semtinde; yaz günlerini de Gaziantep'e yakın İbrahimli köyündeki üzüm bağlarında geçirdi.

Yaz günlerinin gecelerinde kayan gök taşlarını görünce "Tanrım! Ölen annemi geri gönder!" diye dileklerde bulundu...

Dileklerinin yerine getirilmemesi üzerine sükut-u hayale uğradı ve Allah'ı aramaya başladı...

1945 yılında Gaziantep lisesi Ortaokul 1. Sınıfa giderken yapılan bir temizlik yoklamasında Türkçe öğretmeni: "Gömleğin kirli, git değiştir gel!" deyince, çok da istediği halde, bir daha okula gidemedi...

Okula gidememesine karşın; okuma ve öğrenme tutkusu ile yanıp tutuştu. Okuyamamış olmasının eksikliğini; günlük gazeteleri, haftalık ve aylık dergilerle kitaplar okuyarak gidermeye çalıştı.

Okuldan koptuğu yıllarda geçimini dericilik ve kilimci kalfalığı yaparak sağlamaya çalıştı... Çalışmaktan artan boş zamanlarında futbol oynadı. Kendisi futbolu değil de futbol kendisini bıraktığı zaman futbol hakemlik kursunu bitirdi.

Stajyer olarak yönettiği ilk maçta taraftarlarca geleneksel tezahürat yapılınca futbol hakemliğini de bıraktı.

25 yaşında Gaziantepli tasavvufçu, tekke ve tasavvuf müziği ustası olgun insan Dindar Filozof Dr. Emin Kılıç Kale'den; Ahlak, tasavvuf, yaşam ve müzik dersleri aldı... O toplulukta kimi zaman tef çaldı ve kimi zaman da ney (nay) üfledi.

Bu toplulukta "fırınlara girip çıktı", "ölmeden önce öldü", "yeniden doğdu". Bu topluluğa "ölü" olarak girdi "diri" olarak çıktı.

Dünya görüşü nedeniyle kavmiyetçi ve ümmetçi kişilerce hakaretlere ve iftiralara uğrayarak komünistlikten yargılandı.

Devamı en son sayfada